

Seirearuanne

Aruande liik	☐ vahearuanne ☒ lõpparuanne
1. TAT nimetus	Puudega laste tugiteenuste arendamine ja pakkumine ning töö- ja pereelu ühildamise soodustamine
2. TAT tunnusnumber	2014-2020.2.01.001.01.15-0001
3. Toetuse saaja nimi	Sotsiaalministeerium, laste heaolu osakond
4. Partnerite nimi/nimed	Sotsiaalkindlustusamet
5. TAT abikõlblikkuse periood	01.09.2014 – 31.12.2023
6. Aruandeperiood (kumulatiivselt)	01.09.2014 – 31.12.2023

7. Ülevaade TAT tegevuste elluviimisest (kumulatiivselt)			
Tegevused, elluviimise periood, lühiülevaade ja hinnang tegevuste elluviimise kohta			
Tegevuse või alamtegevuse lühiülevaade ja hinnang tegevuse elluviimisele, sh parimad praktikad, esinenud probleemid ja ettevõetud abinõud.			
Tegevuse nr ja nimetus	<i>Tegevus 2.1 Puudega laste tugiteenuste (hoid, tugiisik, transport) arendamine ja pakkumine</i>		
Alamtegevuse nr ja nimetus¹	<i>Alamtegevus 2.1.1 Puudega lastele mõeldud tugiteenuste arendamise eel- ja järeluuring</i>		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.09.2014–31.12.2023	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.09.2014-31.12.2023
<u>01.01.2015 – 31.12.2015</u>			
Eelanalüüs: Koostati lähteülesanne, hankedokumendid ning viidi läbi hankekonkurss „Puuetega laste tugiteenuste süsteemi analüüs“. Hankekonkurss nurjus (30.04.2015), kuna ei esitatud ühtegi pakkumust. Uuring otsustati viia läbi 2017. aastal. Toetuse andmise tingimustesse tehti vastavad korrektuurid. Tekkinud olukorra lahendamiseks viis Sotsiaalkindlustusameti projektijuht seejärel läbi telefoniküsitlused ning päringud e-kirjaga, et kaardistada lapsehoiu, tugiisikuteenuse ning transporditeenuse osutamise hetkeolukord erinevates maakondades. Samuti hinnati teenuste seni kasutatud mahtu olemasolevate andmebaaside andmete alusel ning tehti ülevaateid sihtgrupi paiknevuse osas Eesti lõikes (missuguses			

¹ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

maakonnas kui palju lapsi jms). Kavandatavate teenuste mahtude prognoosimisse kaasati Sotsiaalministeeriumi analüüsi- ja statistikaosakond.

Sotsiaalministeeriumisse asus tööle TAT projektijuht (alates 16.02.2015).

Teisel poolaastal seonduvalt puudega lastele osutatavate tugiteenuste süsteemi arendamisega korraldati töögruppide ja asutuste külastuse päev (30.11.2015). Töögruppidesse ja asutuse külastuse päeva kaasati lisaks eesti ekspertidele kaks väliseksperti (Suurbritanniast). Koos ekspertidega külastati Tallinna Rajaleidja Keskust, Ave rehabilitatsioonikeskust ning Käo kooli (samas asutuses on ka päevakeskus ning rehabilitatsioonikeskus). Külastuste käigus tutvustati Eestis toimivat süsteemi ning toimusid arutelud teemal, kuidas oleks mõistlik puuetega lastele ja nende vanematele suunatud haridus- ning sotsiaalvaldkonna tugiteenuste süsteemi integreerida ja süsteemi ümber korraldada, eesmärgiga vähendada üldist halduskoormust.

01.01.2016 – 31.12.2016

Otsustati konkretiseerida hankes tellitava töö sisu. Koostati minihanke dokumendid „Puudega laste sotsiaaltoetuste ning haridus- ja sotsiaaltugiteenuste rahastamismudeli välja töötamine“. Hangiti puudega laste sotsiaaltoetuste ning haridus- ja sotsiaaltugiteenuste rahastamissüsteemi etteantud kahe korraldusmudeli kohta ettepanekuid ning kulutõhususe analüüsi. Pakkumuste esitamise tähtaeg oli 27.04.2016. Pakkumuse esitas Eesti Rakendusuuringu Keskus Centar OÜ. Pakkuja kvalifitseeriti ning pakkumus vastas nõuetele. Leping töö teostamiseks sõlmiti 13.05.2016. Lepingu täitmise tähtaeg 21.07.2016.

Töö oli esimese poolaasta seisuga ajakavajärgselt teostamisel ning vajalikud andmed Sotsiaalministeeriumi poolt esitatud töö teostajale.

Teisel poolaastal minihanke „Puudega laste sotsiaaltoetuste ning haridus- ja sotsiaaltugiteenuste rahastamismudeli välja töötamise“ vastu võtmise aeg pikenes, kuna töö käigus ilmnis oluline lisaandmevajadus, mistõttu tuli andmekogumise jaoks esitada lisapäring Sotsiaalkindlustusametisse. Kuna päringu vajadus sattus Sotsiaalkindlustusameti suvepuhkuste ajale, siis pikenes ka andmete kättesaamise aega, mistõttu ka analüüsi jaoks oli vaja rohkem aega. Kuna esitamise tähtaeg ei pikenenud töövõtjast tulenevalt, siis hankija ei määranud töövõtjale sanktsioone. Töö oli vastu võtmisel teostatud lepingus sätestatud sisuliste nõuete kohaselt.

01.01.2017 – 31.12.2017

Tegevused puudusid 2017. aastal, kuna järgmine uuring toimub TATi abikõlblikkuse perioodi lõpus tegevuste tulemuslikkuse ja mõju hindamiseks.

01.01.2018 – 31.05.2018

Tegevused puudusid 2018. aastal.

01.01.2019 – 31.12.2019

Tegevused puudusid 2019. aastal.

01.01.2020 – 31.12.2020

2020. aastale oli planeeritud TAT tegevuste tulemuslikkuse ja mõju hindamise analüüs, kuid seoses TAT perioodi pikenedamisega, planeeriti analüüs perioodi lõpu (2022).

01.01.2021 – 31.12.2021

2022. aastal oli planeeritud TAT tegevuste tulemuslikkuse ja mõju hindamise analüüs. Hankedokumentide ettevalmistus planeeriti aasta teise poole.

Aasta teisest poolaastast alustati hankedokumentide ettevalmistamisega. Soovitud lepingu sõlmimise aeg oli planeeritud 2022. aasta II pooles.

01.01.2022 – 31.12.2022

Jätkati hankedokumentide ettevalmistusega, kuid seoses abikõlbulikkuse perioodi pikenemisega, nihutati ka analüüsi valmimise tähtaega. Analüüsi uueks tähtajaks oli 2023. sügis.

01.01.2023 – 31.05.2023

Analüüsi tellimiseks valmisid hanke alusdokumendid ning hanke lähteülesanne esitati RTK-le.

01.06.2023 – 31.12.2023

18.07.2023 avaldati hange ESF projekti „Puudega laste tugiteenuste arendamine ja pakkumine ning töö- ja pereelu ühildamise soodustamine“ tulemuslikkuse hindamine Sotsiaalministeeriumile. Pakkumuste esitamise tähtaeg oli 09.08.2023. Hankele ei laekunud ühtegi pakkumust ning hankemenetlus lõpetati lepingu sõlmimiseta. Arvestades hanke mahtu ning ajalist survet ei olnud realistlik, et kordushankega oleks olnud võimalik leida hankepartner. Sellest tulenevalt otsustati kordushanget mitte avaldada. Peale hanke luhtumist kaaluti erinevaid võimalikke lahendusi, sh vähendatud mahus uuringu tellimine riigihankega ning SoM analüüsiosakonnaga koostöös oluliselt vähendatud mahus uuringu läbiviimine. Kahjuks arvestades ajaraami ning SoM analüüsiosakonna hõivatust teiste tööülesannetega, ei olnud võimalik nimetatud järelanalüüsi TAT abikõlbulikkuse perioodil läbi viia. Vastava tegevuse jaoks planeeritud eelarvet ei kasutatud muudeks tegevusteks. Muud TAT-s planeeritud tegevused viidi ellu abikõlbulikkuse perioodil ning rakenduskava ja TAT spetsiifilised väljundinäitajad on täidetud. Mõjuanalüüsi ärajäämine kooskõlastati ka RÜ-ga.

Alamtegevuse nr ja nimetus ²	<i>Alamtegevus 2.1.2 Puudega lastele tugiteenuste pakkumise arendamine</i>		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2015 – 31.12.2023	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2015-31.12.2023

01.01.2015 – 31.12.2015

Sotsiaalkindlustusametis asus alates 01.01.2015 tööle projektijuht, kes asus seejärel antud alamtegevuste elluviimisega tegelema.

Teavitustöö kohaliku omavalitsuse sotsiaal- ja lastekaitsetöötajate ning puudega laste vanemate hulgas ning infopäevad teenuseosutajatele:

- Sotsiaalkindlustusamet korraldas 10. veebruaril 2015 Hotell Euroopas puudega laste tugiteenuste arendamise ja pakkumise teemalise seminari, kus osalesid kohalike omavalitsusüksuste esindajaid ja võimalikud teenuseosutajaid. Seminaril anti infot puudega laste tugiteenuste arendamise plaanidest ja jagati KOV-ide kogemusi. Päeva teises pooles arutati gruppides, kuidas teenused praegu on korraldatud, mis on hästi ja mis võiks olla teisiti ning milline oleks parim korraldusmudel teenuste pakkumise ja rahastuse osas.
- Sotsiaalkindlustusameti kodulehel uuendati infot kavandatavate tegevuste kohta.

Sotsiaalkindlustusamet viis läbi mitmed koostööalased kohtumised:

- 06. märtsil 2015 toimus Keila Sotsiaalkeskuses projekti kohta info jagamine Harjumaa kohalikele omavalitsusüksustele ja sotsiaalteenuseid osutavatele asutustele.

² Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

- 13. märtsil 2015 kohtumine potentsiaalsete teenusepakkujatega (Haapsalu Hoolekandekeskus, Pärnu Lasteküla, Kuressaare Perekodu, Viljandi Perekodu) ja arutelu võimalike probleemkohtade üle lapsehoiu teenuse pakkumisel.
- 14. märtsil 2015 Astangu Kutserehabilitatsioonikeskusega tutvumine ja ühiste koostöökohtade ülene arutelu.
- 27. aprillil 2015 Hiiumaa kohalike omavalitsusüksuste lastekaitse või sotsiaaltöö spetsialistidele projekti tutvustus ja arutelu.

Tugiteenuste osutajate pädevuse suurendamine:

- Alustati tugiteenuste osutajatele suunatud ürituse „Tugiisiku päev“ kavandamisega.

SKAsse puudega laste tugiteenuste regionaalsete koordinaatorite palkamine:

- kavandati koordinaatorite ülesandeid ning tööde mahtu.

Sotsiaalkindlustusamet koostas hanke „Raske ja sügava puudega lastele tugiteenuste osutamine“ lähteülesande ning hanke kavandi. Lähteülesande ning hankedokumendi koostamiseks korraldati koostöökohtumisi Sotsiaalministeeriumiga. Hankedokument oli esimese poolaasta seisuga valmimas.

Teisel poolaastal asus tööle neli piirkondlikku koordinaatorit: Lõuna piirkonda 1. oktoobril 2015, Põhja ja Ida piirkonda 12. oktoobril 2015 ja Lääne piirkonda 9. novembril 2015.

Teavitustöö kohaliku omavalitsuse sotsiaal- ja lastekaitsetöötajate ning puudega laste vanemate hulgas ning infopäevad teenuseosutajatele

01.12.2015 korraldas Sotsiaalkindlustusamet koostöös Sotsiaalministeeriumiga Radisson Blu Hotel Olümpia Konverentsikeskuses „Tugiisikute tunnustamise päev“, kuhu olid oodatud üle-eesti tugiisikutena töötavad inimesed ja teenusepakkujad. Seminaril tegid ettekande Sotsiaalministeeriumi esindaja, Lõuna-Eestis tegutsev teenusepakkuja ja Suurbritannia haridusasutuses töötavad spetsialistid.

Teabe jagamiseks lapsevanematele (puudega lastele osutatavatest tugiteenustest) hakati jälgima, et tugiteenuste pakkumise informatsioon oleks kättesaadav Sotsiaalkindlustusameti koduleheküljel, tagamaks seda, et lapsevanemad leiaksid kiiresti vajaliku teenusepakkuja ja koordinaatori kontaktandmed. Infot kodulehel uuendati järjepidevalt. Teavet tugiteenuste kohta avaldati kohalikes lehtedes nt Saarte Hääles, Pärnu Postimehes, Tartu Postimehes, Põhjarannikus ning mitmetes valla infolehtedes. Intervjuu anti ka KUKU raadiole.

Sotsiaalkindlustusamet viis läbi mitmed koostöö ning teavitustöö alased kohtumised

Sotsiaalkindlustusamet kohtus perioodi jooksul kohalike omavalitsuste, maavalitsuste, teenusepakkujate, hankepartnerite ja teiste koostööpartneritega tegevusest teavitamise ning koostöö arendamise eesmärgil (täpsem nimekiri kohtumistest lisas 1).

01.01.2016 – 31.12.2016

Juhendmaterjalid tugiisikutele, lapsehoidjatele ja transporditeenuse osutajale koostis SKA ise. Selleks hankedokumente ei koostatud ega viidud hanget läbi. Kuna SKA-l endal oli olemas pädevus selleks, et juhendmaterjalid koostada, siis hanke läbiviimisest loobuti. Juhendmaterjalide koostamise eeltööga alustati aruandlusperioodil.

Märtsis 2016 koostati teavitusstrateegia, kus otsustati, millise sagedusega korraldatakse infopäevi, jagatakse infot meedias ja kohtutakse oluliste koostööpartneritega. Samuti otsustati infovoldikute koostamise olulisus. Aprillis telliti 1500 infovoldikut, mida jagati teenuseosutajatele, SKA klienditeenindustele, lapsevanematele ja kohalikele omavalitsusüksustele. Teavitusstrateegia töötati välja märtsikuu lõpuks ja elluviimine planeeriti ajavahemikku 01.04.2016-31.12.2017. Teavitusstrateegia elluviimise kohta koostati dokument, mis allkirjastati tagasiulatuvalt, vastavalt Innove soovile.

Sotsiaalkindlustusamet viis läbi ja osales mitmetel koostöö- ning teavitustöölalastel kohtumistel. Olulised tulevikku suunatud arendustegevuste planeerimised toimusid koostöös Sotsiaalministeeriumiga. Olulised töökorralduslikud ettepanekud saadi koostööpartneritelt.

11.mail 2016 toimus üle-eestiline teenuseosutajate koostöökohtumine, kus tutvuti Viljandis asuva SA Perekoduga, räägiti Sotsiaalministeeriumis ettevalmistamisel olevatest kavatest ja SKA järelevalvest. Iga teenuseosutaja sai anda omapoolse ülevaate teenuste osutamisega kaasnevatest röömudest ja

kitsaskohtadest. Üldine tagasiside oli väga positiivne. Enamik teenusepakkujatel oli selge, mida neilt oodatakse ja mida nad saavad ise teenuste kvaliteedi ja parema kättesaadavuse nimel ära teha. Probleemid ilmnesid Tartumaal, kus nõudlus teenuste järele oli suurem, kui koostööpartnerid täita suudavad. Samuti oli probleeme Harjumaa teenusepakkujal, kes ei ole suutnud jõuda klientideni ja ei olnud leidnud piisavalt kvalifitseeritud tööjõudu. Koostöökohtumise tulemusena otsustati kohtuda Töötukassa esindajatega, et leida leevendust lapsehoidjate puudusele. Lepiti kokku, et sügisel toimuvad igas piirkonnas piirkondlikud koostöökohtumised, kuhu kaasatakse ka allhanke partnerid. Sooviti ka kovichiooni võimalust.

Koostöö ja teenuste arendamisega seotud tegevused, mida viis läbi Sotsiaalkindlustusamet

Sotsiaalkindlustusamet kohtus perioodi jooksul kohalike omavalitsuste, maavalitsuste, teenusepakkujate, hankepartnerite ja teiste koostööpartneritega tegevusest teavitamise ning koostöö arendamise eesmärgil ning teostas koolitusi ja muid meeskonnakohtumisi.

Lisaks koostöökohtumistele toimusid 48 lapsevanemaga individuaalsed kohtumised ja nõustamised. Koordinaatorid menetlesid kokku 652 lapse osas teenusele saamise taotlust.

Alustati juhendmaterjalide koostamisega ning teavitusstrateegia oli aruandlusperioodil välja töötatud ja alustatud selle elluviimist. Üle Eesti oli korraldatud koostöökohtumisi ning nende käigus olid teenuseosutajad saanud oma probleemidest rääkida ning koos otsiti lahendusi, et oleks võimalik veelgi enam ja paremini teenuseid pakkuda. Tegevused olid aruandlusperioodil ajakavajärgselt töös.

Teisel poolaastal toimusid koostöö ja teenuste pakkumise ning arendamisega seotud tegevused, mida viis läbi Sotsiaalkindlustusamet.

Sotsiaalkindlustusamet kohtus perioodi jooksul kohalike omavalitsuste, maavalitsuste, teenusepakkujate, hankepartnerite ja teiste koostööpartneritega tegevusest teavitamise ning koostöö arendamise eesmärgil ning viis läbi meeskonnakohtumisi.

Projektijuht ja põhja piirkonna koordinaator koolitasid SKA klienditeenindajaid ja infotelefoni töötajaid, et asutuse töötajad oleksid pidevalt uuenevas infoväljas ning oskaksid kliente nõustada. Kõik projekti töötajad said perekonnaõiguse koolituse ja osaliselt kultuuride erinevusi puudutava koolituse.

Novembris 2016 uuendati kommunikatsiooniplaani (allkirjastatud Ebeli Berkmani, Eve Libliku ja Laura Viilupi poolt), kuhu lisati juurde meenete ja bännerite tellimise vajadus.

Projekti tegevusi käidi mitmel korral auditeerimas: 30.09.2016 – Innove teostas paikvaatlust; 28.10.2016 - Rahandusministeeriumi poolt tellitud audit ja riigikontrolli audiitorid - 03.11.2016.

1.detsembril 2016 vahetus Ida piirkonna koordinaator ja detsembris alustati värbamist ka kahe 2017 aastal lisanduva koordinaatori (põhja ja lõuna piirkonna) ametikohale töötaja leidmisega.

Alustati juhendmaterjalide koostamiseks vajaliku juhtrühma moodustamisega ja kaardistati vajalikud tegevused ning pandi need ajaliselt paika.

Alustati ettevalmistustega uue hanke (perioodiks 01.01.2018-31.12.2020) koostamiseks.

Loodi plaan, kuidas alates 2017. aastast nõustatakse kohalikke omavalitsusüksusi juhtumiplaanide täitmise osas.

01.01.2017 – 31.12.2017

Jaanuaris asusid tööle kaks uut piirkondlikku koordinaatorit, üks lõuna ja teine põhja piirkonda. Lisandunud tööjõuvajadus oli tingitud suurenenud töökoormusest kahes piirkonnas, kus laste arv ja teenuste vajadus oli palju suurem kui teises kahes piirkonnas.

Jätkus töö kohalike omavalitsusüksuste, teenusepakkujate, lapsevanemate ja võrgustikuliikmetega. Kõige suurem tähelepanu oli KOV-ide nõustamisel seoses juhtumiplaanide koostamisega. Uuel hankeperioodil (2018-2020) planeeritakse, et SKA koordinaatorid suunavad teenustele lapsi ainult siis, kui eelnevalt on KOV lastekaitse või sotsiaaltöötaja hinnanud teenuste vajaduse ja selle sisestanud

sotsiaalteenuste ja toetuste infosüsteemis (STAR) olevasse juhtumiplaani tegevuskavasse. Samuti aitas projekti meeskond kokku kutsuda puudega lapse ümber olevat tugivõrgustikku ja suunata nad efektiivsemale koostööle.

30.mail 2017 toimus iga-aastane SKA hanke- ja koostööpartnerite koostöökohtumine SA Haapsalu Hoolekandekeskuses. Üheskoos tutvuti asutuse tegevustega, jagati kogemusi, arutati keeruliste olukordade lahenduste üle ja saadi ülevaade planeeritavatest tegevustest. SA Haapsalu Hoolekandekeskuses toimunud ürituse eesmärk oli tõhustada koostööd erinevate teenusepakkujate vahel, jagada informatsiooni, õnnestumisi ja murekohti. Info vahetamise tulemusena kasvas kõigi teenusepakkujate teadlikkus ja ühtne arusaam teenuste osutamise kvaliteedist. Saadud info oli vajalik eelkõige Sotsiaalkindlustusametile kui ka Sotsiaalministeeriumile ja teenusepakkujatele.

Tugiisiku teenuse juhendmaterjali koostamise osas toimus spetsialistide kohtumine 9.veebruaril 2017 ja lapsehoiuteenuse juhendmaterjali koostamise osas 28.märtsil 2017. Transporditeenuse juhendmaterjali osas ei pidanud SKA vajalikuks tööühma kokku kutsuda, kuna selle koostamiseks oli info juba olemas. Juhendmaterjalid olid aruande koostamise ajal sisuliselt valmis. Kasutusse ülaneeriti need anda 2017. aasta sügisel. Juhendmaterjalid olid vajalikud uue (2018-2020) tugiteenuste osutamise riigihanke jaoks ning seda said hakata kasutama nii teenusepakkujad kui kohalikud omavalitsused riikliku soovitusena teenuste osutamiseks (aruande koostamise hetkel ei olnud riiklikku teenuste kirjeldust raske ja sügava puudega lastele tugiteenuste osutamiseks).

Mais alustati uue hankeperioodi hankedokumendi ettevalmistamisega, et oleks võimalik juuni lõpus uus riigihange välja kuulutada. SKA soovis, et koostööpartneritel oleks teenuste osutamise valmidus juba oktoobrist 2017, et vältida olukorda, kus sihtgrupi lapsed võivad jääda ajutiselt teenusteta.

Teisel poolaastal olid kõige suurema mahuga hankega seotud toimingud ning tugiisiku ja lapsehoiuteenuse soovituslike juhendmaterjalide lõplik valmimine. KOV-spetsialistidele olid koostatud juhendmaterjalid suureks toeks tugiteenuste pakkumisel, samuti sai juhendmaterjale võtta aluseks tugispetsialistide koolitamisel.

Aruandeperioodil oli koostamisel lapse vajaduse hindamise vahend, mille eesmärk oli hõlbustada KOV lastekaitse töötajal tugiteenuste vajadust ja võimalikku mahtu hindamist.

Olulise tähtsusega olid piirkondlikud koostöökohtumised SKA partneritega:

26.10.2017 Ida-piirkonna kohtumine Jõhvis, kus Eesti Töötukassa ja Ida-Virumaa Rajaleidja esindajad andsid ülevaate arengusuundadest, koostöövõimalustest jne;

31.10.2017 Põhja piirkonna kohtumine Tallinnas, kus Verge koolitaja rääkis, kuidas lasteasutuses agressiooniga toime tulla;

14.11.2017 Lõuna piirkonna kohtumine Tartus, kus räägiti lastele suunatud rehabilitatsiooniteenustest ja keerulise lapsevanemaga koostööst;

24.11.2017 Lääne piirkonna kohtumine Kuressaares, kus Jaan Urvet innustas positiivselt ümbritsevasse suhtuma ning lisaks külastati Kuressaare Perekodu.

21.11.2017 toimus järjekorras juba kolmas tugiteenuste osutajate tunnustamiseüritus Swissôtel Tallinnas, kuhu registreerus 190 inimest, kes töötavad tugiisiku või lapsehoidjana või olid seotud teenuste pakkumisega. Oluline osa oli alternatiivkommunikatsiooni 3-tunnisel koolitusel, mille kohta anti ka osalejatele tunnistused. SKA palus eelnevalt teenuseosutajatel välja tuua tunnustamist väärivad tugiisikud ja lapsehoidjad. Kokku laekus 35 taotlust, mille hulgast valis komisjon 18 inimest, keda avalikult meene ja tänukirjaga tunnustati.

Koordinaatorid pidid palju juhendama ja nõustama nii lapsevanemaid kui KOV lastekaitse töötajaid STAR-is juhtumiplaani koostamise osas.

Teenusele suunamise otsused olid maksimaalse kehtivuse ajaga kuni 31.12.2017, seega saabus aasta lõpus koordinaatoritele menetlemiseks kõikide teenuseid vajavate laste taotlused ning nende menetlemise prognoos oli 2018 esimese kvartali lõpuni.

01.01.2018 – 31.12.2018

Olulise teemana arutati erinevate hindamisvahendite paljususe ja nende kasutamine üle. SKA koos SoM-i ja Rajaleidja ning erinevate KOV-dega püüdis muuta puudega laste hindamist ühtseks ja terviklikuks, mistõttu TAT tegevuskavas planeeritud hindamisvahendi vajalikkus esialgse kava kohaselt oli ära langenud. Puudega lapsele vajalikke teenuseid hinnati erinevate asutuste poolt ja KOV-i töötajates tekitas see küsimusi, et miks peab KOV veelkord lapsele vajalikke teenuseid hindama. Vastavalt

Lastekaitseaduse § 28, mis sätestab, et lastekaitsetöötaja on kohustatud hindama lapse abivajadust ja korraldama lapsele vajaliku abi juhtumikorralduse põhimõtetel. Seega peab KOV lastekaitse töötaja hindama last ja koostama juhtumiplaani, et laps saaks mh ka lapsehoiu, tugiisiku või transporditeenust. Vastav hindamisinstrument oli abivajava lapse hindamiseks SKA poolt 2017. aastal koostatud, aga see ei sobitunud täielikult puudega lapse hindamiseks, mistõttu oli vaja koostada hindamisinstrument, mis ei dubleeriks juba olemasolevaid hindamisi. Seega oli oluline järgida riiklikke arenguid, et koostatav instrument oleks abiks pikema perioodi vältel. Koostöös erinevate osapooltega püüti leida võimalikult asjakohane hindamisviisi, et lapsed saaksid vajalike teenuseid ja et selleks oleks kasutatud mõistlikult olemasolevaid ressursse. Seepärast oli SKA puudega laste tugiteenuste projekti meeskond koostöös Tallinna Linnavalitsusega (kes on Eesti suurim omavalitsus ja omab kõige laialdasemaid kogemusi puudega laste hindamise osas) keskendunud eelkõige lastekaitsetöötajale vajaliku instrumendi väljatöötamisele selliselt, et last ei hinnataks korduvalt üle, vaid instrument annaks lisaväärtust olemasolevatele hindamisvahenditele. Aluseks võeti abivajava lapse hindamisvahendi „Heaolu hindamise kolmnurk“. Hindamisvahend oli alates 1. juunist 2018 piloteerimise faasis – hindamisvahendit planeeriti piloteerida juunis-juulis 2018 Tallinna neljas erinevas linnaosas ja alates augustist 2018 üle-eestiliselt erinevates kohalikes omavalitsuse üksustes

Aprillist alates asus tööle Lõuna piirkonnas koordinaatoriks Marta Rohtla, kes võttis üle Kadri-Ann Lee töökohustused.

9.mail toimus iga-aastane hankepartnerite kohtumine, seekord Pärnu Laste ja Noorte Tugikeskuses. Kohal olid kõik SKA hankepartnerite poolt määratud kontaktisikud. Päevakorras oli riiklike arengute tutvustamine (Gabriela Rooso SoM-ist) ja kokkuvõtte eelmise aasta tegevustest ja uue hankeperioodi plaanidest. Toimus asjalik ja konstruktiivne arutelu.

Teisel poolaastal 1. augustil toimus puudega laste tugiteenuste meeskonnas struktuurimuudatus, mille tulemusena loodi juurde nõuniku ametikoht ja kaotati koordinaator II ametikohad. Struktuurimuudatuse tulemusena koondati Lõuna piirkonna koordinaator II Hedvig Tammaru. Struktuurimuudatuse vajadus tulenes meeskonna reaalsetest töökorraldusest, kus eelnevalt oli põhja piirkonna koordinaator Marilin Küünarpuu suure osa tööajast hõivatud üle-eestiliste tegevustega ja teiste koordinaatorite abistamisega (sh seire täitmine, erijuhtumid, vaided jne). Struktuurimuudatuse tulemusena ühtlustus koordinaatorite töökoormus ja meeskonnal oli ressursi panustada rohkem projektist väljumise tegevustele sh kohalike omavalitsusüksuste nõustamisele.

Sotsiaalkindlustusameti, Sotsiaalministeeriumi, Haridusministeeriumi ja Rajaleidja koostöös käivitus integreeritud teenuste arendamise projekt, mille üks osa oli lastele suunatud integreeritud teenuste mudeli ning lapse teenuste vajaduse hindamisvahendi piloteerimine. Seoses pilootprojekti tegevustega otsustati koostöös Tallinna linnaga loodud hindamisinstrumenti täielikult mitte kasutada ning luua sarnastel alustel uus või muudetud instrument, mis oleks kasutajasõbralikum ja kataks rohkem hariduslike tugiteenuste osa, kui seda võimaldas Tallinnaga koostöös tehtud hindamisinstrument.

Nagu ka eelnevatel aastatel toimusid piirkondlikud koostöökohtumised:

22.10.2018 – Põhja piirkonna kohtumine Tallinnas, kus anti ülevaade lapsehoiuteenuse järelevalvest ja tegevuslubadest, piirkonnas toimuvast ning kliiniline psühholoog-psühhoterapeut Siiri Tõniste aitas lahti mõtestada töös ettetulevaid probleeme ja kuidas nendega toime tulla.

05.11.2018 – Ida piirkonna koostöökohtumine Rakveres, kus räägiti samuti lapsehoiuteenusest, rehabilitatsiooniteenusest ja erihooletandest ning asendushoolduses toimuvatest muudatustest. Lisaks tutvustas Rakvere Sotsiaalkeskus oma tegemisi ja kuidas nad toetavad puudega last ja tema perekonda.

13.11.2018 – Lõuna piirkonna koostöökohtumine Viljandis, kus fookuses oli andmekaitse, lapsehoid, rehabilitatsioon. Lisaks andis Viljandi Linnavalitsus ülevaate, kuidas toimus Viljandis juhtumikorraldus erivajadusega lapse puhul.

20.11.2018 – Lääne piirkonna koostöökohtumine Haapsalus, kus samuti teemaks lapsehoiuteenuse järelevalve, Haapsalu Linnavalitsuse ja Kuressaare Perekodu esindajad rääkisid, kuidas neil toimus hariduse ja sotsiaalvaldkonna koostöö, kui erivajadusega laps vajab lisatuge või teenuseid. Pereterapeut Monika Koppel viis läbi rühmaarutelud, kuidas koostööd veelgi tõhustada.

29.11.2018 – toimus juba neljas tugiisikute ja lapsehoidjate tunnustamisüritus Eesti Rahvusraamatukogus. Üritusele oli registreerunud 250 inimest, kes said osa „HENK“ koolitusest – kuidas mõista ja aidata probleemset käituvat last. Lisaks tunnustas Sotsiaalkindlustusameti peadirektor Egon Veermäe tänukirja ja meenetega 22 tugiisikut ning lapsehoidjat, kelle panus laste toetamisel on olnud silmapaistev.

Augustist kuni detsembrini auditeeris projekti tegevusi Rahandusministeerium koostöös KPMG Baltics OÜ audiitoritega. Auditeerimise periood oli pikk ja ressursimahukas ning esialgse tulemusena jõudis auditi töörühm järeldusele, et toetuse saaja tegevus projekti rakendamisel olid olulises osas vastavuses kehtivate õigusaktidega. Puudusi esines hanketeates (viitenumber 188638) esitatud kvalifitseerimistingimustes, mille osas olid Rahandusministeeriumi audiitorid ja toetuse saaja ning rakendusüksus erinevatel seisukohtadel.

01.01.2019 – 31.12.2019

2019 aasta prioriteediks oli kohalike omavalitsusüksuste külastamine, nõustamine ning nende võimekuse kaardistamine. Esimesel poolaastal külastati kohalikke omavalitsusüksusi alljärgnevalt:

Põhja piirkonnast: Harku vald, Lääne-Harju vald, Rae vald, Saue vald, Kehtna vald, Tallinna linn;

Lääne piirkonnast: Hiiumaa vald, Haapsalu linn, Lääne-Nigula vald, Lääneranna vald, Põhja-Pärnumaa vald, Pärnu linn, Saarde vald, Tori vald, Muhu vald, Saaremaa vald;

Ida piirkonnast: Jõhvi vald, Kohtla-Järve linn, Lüganuse vald, Narva linn, Rakvere linn, Tapa vald;

Lõuna piirkonnast: Elva vald, Kambja vald, Kastre vald, Luunja vald, Tartu linn, Põlva vald, Otepää vald, Valga vald, Rõuge vald ja Võru linn.

Lühike kokkuvõte KOV-st saadud infost:

Harku vald: Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord oli olemas. Korras oli ära toodud sotsiaalteenused, millest puudega lapsed saavad kasutada tugiisikuteenust ja sotsiaaltransporditeenust. Hetkel osutatakse tugiisikuteenust ESF vahenditest ja KOVi vahenditest, KOVi vahenditest osutataval teenusel omaosalus. Sotsiaaltranspordil oli kehtestatud omaosalus, millest olid vabastatud vähekindlustatud isikud. Puudega lapsi puudutavatest teenustest oli täiendavate sotsiaalteenustena korras välja toodud puuetega laste invatransporditeenus, ujumisteenus, logopeediteenus, psühholoogiline nõustamisteenus ja muud täiendavad sotsiaalteenused tulenevalt isiku abivajadusest. Lisaks olid KOVi korras mitmed toetused, nt: lapsehoiuteenuse toetus, puudega lapse transporditoetus, puudega lapse hooldaja toetus, puudega isiku koolitustoetus, tugiisikuteenuse toetus, ravi- ja rehabilitatsioonitoetus. Tugiisikuteenuse pakkumisel ja tugiisikute leidmisel KOVil hea koostöö EELK diakoonia- ja ühiskonnatöö sihtasutusega. Vald pakkus ka nt pere nõustamisteenust (kuni 5 korda tasuta). Probleem oli kerkinud esile ühe suure hooldusvajadusega lapse puhul, kus KOVile oli langenud väga suur rahaline koormus. Samuti oli olnud keerulisema juhtumi puhul raske leida sobivat lapsehoidjat.

Lääne-Harju vald: Vastu oli võetud Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord Lääne-Harju vallas, millega oli reguleeritud sotsiaaltransporditeenus, tugiisikuteenus, lapsehoiuteenus (k.a puudega laste lapsehoiuteenus) ja muud vajaduspõhised sotsiaalteenused. KOV ei näinud, et puudega laste toetamisel peaks midagi rahaliste ressursside taha jääma. Tegu oli ühinenud vallaga, mis koosnes võrdlemisi erinevatest osavaldadest ja seetõttu oli olnud väljakutseid teenuste ühtlustamisel. 2018. aasta toetusfondi raske ja sügava puudega laste suhteliselt suur jääk.

Rae vald: KOVi oli 2018. aastal tööle võetud erivajadustega inimeste spetsialist, kelle ülesandeks oli erivajadustega inimestega seotud teenuste koordineerimine; nõustamine sotsiaalhoolekande küsimustes; valla- ja riigieelarvelistest vahenditest sotsiaaltoetuste ja sotsiaalteenuste tutvustamine ning vajadusel suunamine teistesse ametiasutustesse. Tugiisikuteenust rahastati nii KOV-i kui ka ESF projekti poolt, KOV rahastab lisaks 3 eurot tunnis. Vastu võetud Sotsiaalteenuste osutamise kord Rae vallas. Korras välja toodud tugiisikuteenus, sotsiaaltransporditeenus ja täiendavate sotsiaalteenustena psühholoogi nõustamisteenus, eripedagoogi nõustamisteenus, logopeedi teenus, tugirühmades osalemine, rehabilitatsiooniteenustel osalemine, viipekeele tõlketeenus ja muud toetavad teenused. KOVil oli mure, kuidas tagada peale ESF perioodi lõppu tugiisikuteenuse rahastamine.

Saue vald: Tööl oli erivajadustega laste spetsialist, kes oli tööl haridusosakonna all. Vastu oli võetud Sotsiaalteenuste osutamise kord, mis reguleeris tugiisikuteenuse osutamist, sotsiaaltransporditeenust ja muud täiendavad sotsiaalteenused (nt psühholoog, eripedagoog, logopeed).

Tallinna linn: Sotsiaal- ja tervishoiuametisse loodi 2019. aasta alguses puudega laste hindamise ja toetamisega tegelev meeskond. Kuna tegu oli suure linnaga, siis oli olemas võimekus toetada ka suure hooldusvajadusega lapsi. Tugiisiku- ja lapsehoiuteenus oli hästi välja töötatud. Tallinna linna määrus võimaldas linnaosadel toetusfondi raha kasutada raske puudega lastel 408 euro ulatuses ja sügava puudega lastel 1885 euro ulatuses. Sotsiaal- ja tervishoiuameti ning Haridusametil oli omavaheline vähene koostöö lasteaedades/koolides tugiisikute vähendamiseks. Tallinna linna hindamisinstrumenti puudega laste abi- ja tugiteenuste vajaduse hindajad (enamasti lastekaitse töötajad) ei kasutatud, sest see oli liiga ajamahukas. Linnaosades puudega lastega tegelevad spetsialistid (nii lastekaitse kui ka

sotsiaalteenuste osakonnas töötavad) töid välja, et puudega lapsed võiksid olla terviklikuma hindamise nimel koondatud ühtsesse süsteemi ehk Tallinna Sotsiaal- ja tervishoiuametisse.

Hiiumaa vald: Hiiumaa Sotsiaalkeskuses toimusid regulaarsed kohtumised ja ümarlauad, et arutada juhtumeid ja tegevusi. Kohtumistel osalesid lastekaitse spetsialist, tugiteenuste pakkujad, haridusametuse esindaja ja lapsevanemad. Toimus järjepidev koostöö ja tagasiside andmine. Puuetega lapsed said kasutada kõiki kolme (lapsehoid, tugiisik; transport) teenust. KOV pakkus sotsiaaltransporditeenust, saunateenust, duššiteenust, lisaks oli võimalus koos käia ujumas. Samuti saadi kasutada muid teenuseid näiteks psühholoogi teenus, logopeediteenus jne. Puuetega lastele tasuti transpordikulu, kui käidi kaugemal (mandril) teenustel. Täiendavalt maksis KOV veel tervise-, abivahendite- ja lastelaagri toetust.

Haapsalu linn: KOV oli abistanud lapsevanemaid puude raskusastme taotlemisel või pöördumisel Rajaleidjasse. Toetati puuetega laste ujumist Haapsalu Veekeskuses. Haapsalus oli hooldajatoetus puuetega laste hooldajatele jm teenused. Murekoht oli see, kus lapsevanemad keeldusid teenust vastu võtmast, kuigi KOV nägi vajadust. Toimusid järjepidevad lastevanemate nõustamised ja teenusepakkujatega oli hea koostöö ja teenuste järjepidev arendamine.

Lääne-Nigula vald: KOV oli toetanud puudega lapsi niipalju kui võimalik sh rehabilitatsiooniteenused, abivahendid, tugiisikud haridusametustes, isiklikud abistajad, kompenseeritakse lapsehoiuteenust. Tasuti ka tugiisikutele koolitused. Tagasiside: ESF projekt raske ja sügava puudega laste toetamiseks oli väga tänuväärne. Vallal puudus aruande esitamise hetkel täielik ülevaade oma piirkonna raske ja sügava puudega lastest. Näiteks: tasandus- ja toetusfondist oli eraldatud puudega laste abistamise toetust 30 raske puudega lapse eest (vanuses 0-17) aga kõikide lastega poldud kontakti saadud. Loodeti, et aasta jooksul seis muutub. Põhjuseks oli kindlasti ka see, et toimus alles kohanemine haldusreformiga ja koguti jätkuvalt infot kõigis sotsiaalvaldkonda puudutavates teemades.

Lääneranna vald: Lääneranna valla arengukava 2018-2028 oli kinnitatud Lääneranna Vallavolikogu 27.09.2018 määrusega nr 31. Valla lastekaitse spetsialistil puudus eelnev täpne ülevaade, kui palju oli piirkonnas puudega lapsi. Aruande esitamise ajaks oli olukord normaliseerunud ja vallal on teada puuetega laste arv. Lastekaitse spetsialist oli võtnud nende peredega, kus kasvas puudega laps, ühendust ning selgitanud välja vajadused, mida vajab laps ja perekond. Vallal oli hea koostöö SA Haapsalu Hoolekandekeskusega, kes osutas tugiteenuseid. Toimus hea koostöö lastekaitse spetsialisti ja SKA lääne piirkonna koordinaatori vahel. Murekohaks oli olnud see, kui lapsevanem ei olnud nõus (arvas, et ei ole vajadust) lapsele puuet lasta määrata. Toimus pidev lastevanemate nõustamine. Enne valdade ühinemist olid riigi poolt eraldatud jäägid suuremad, kuid seoses ühinemistega oli tõhustunud sotsiaalteenuste osutamine vajaduspõhiselt. Puudega lapsed olid saanud KOV-i poolt suuremat toetust; hinnati vajaduspõhiselt, leiti lapsele sobivad meetmed. Väga hea koostöö SKA lastekaitse osakonnaga, toimusid ümarlauad keeruliste juhtumite aruteluks. Murekohaks oli see, et teenuste kättesaadavus oli raske, pikad järjekorrad, ei jätkunud logopeede, eripedagooge ja koolipsühholoogide. KOV pidi väga oluliseks ESF-i projekti poolt eraldatud tugiteenuste saamise võimalusi.

Põhja-Pärnumaa vald: Seoses ühinemistega oli tõhustunud sotsiaalteenuste osutamine vajaduspõhiselt. Murekoht oli teenuste kättesaadavuses sh pikad järjekorrad teenustele. KOV-il oli tööle võetud tugiisikud, (lisaks ka tugiisikud peredele); hea koostöö teenuseosutajatega (ESF projektis) - Pärnu Laste ja Noorte Tugikeskusega. Positiivsena toodi esile, et SKA saadab andmeid puuetega laste kohta. Toetusfondi 2018. aasta jääk oli küllalt suur, informeeritud KOV-i veelgi rohkem toetusrahasid kasutama. Plaaniti korraldada puuetega laste vanematele infopäev - 2019. aasta septembris (ülevaade KOV-i ja riiklikest rahastustest).

Pärnu linn: KOV-il olid tugiteenused puudega lastele: lapsehoiu-, tugiisiku-, transporditeenus ja muud teenused. Teenused olid kuni 18-aastaseks saamiseni (18-aastaseks saamisel kuni kalendriaasta lõpuni). Tugiteenuste summa oli kuni 420 eurot lapse kohta (üle 420 euro suuruse summa vajadusel otsustas Pärnu Linnavalitsuse hoolekandekomisjon). Puudega lastele (sh ratastooli või muid abivahendeid kasutavad lapsed) tagati transport erikoolidesse. Hea koostöö teenuseosutajatega (peamiselt Pärnu Laste ja Noorte Tugikeskusega). Pärnu linn oli 2018. aasta lõpuks ära kasutanud riigi poolt eraldatud toetuse puuetega laste sotsiaalteenuste jaoks. Vajadus oli toetuse osas palju suurem. Lastekaitse spetsialist tegi hindamised ja kokkuvõtte selle kohta, kes vajasis suuremas mahu teenuseid (ja milliseid teenuseid). Väga hea koostöö SKA Lastekaitse osakonnaga, pidev infovahetus. Toimusid ümarlauad ja arutelud keerulisemate juhtumite korral.

Saarde vald: Puudus täpne ülevaade Saarde valla puuetega lastest. KOV-i jõudsid paljud puuetega lapsed ja nende vanemad siis, kui õlis vaja korraldada tugiteenuseid jne. Ka kooli ning lasteaia kaudu jõudis KOV-ini informatsioon puuetega lastest, kui ilmnes abivajadus. Kuigi kool ja lasteaed ei saanud infot puuetega lastest – ainult siis, kui vanem andis teada, et lapsel oli puue. Suurem osa teenuseid, mida

puuetega lapsed vajasisid, asusid Pärnus - vajadusel oli KOV pakkunud teenusele jõudmiseks ka transporditeenust. Teenuseosutajad olid kaugel, teenusele keeruline jõuda, pikad järjekorrad. Tihti vajas puudega laps mitut teenust korraga – vanemal lapsega teenusel käimine probleemne, sest teenusele jõudmiseks pidi vanem võtma end töölt vabaks mitmel päeval kuu jooksul. Oli lugusid, kus vanem oligi loobunud teenustel käimisest, sest oli keeruline end pidevalt töölt vabaks küsida. Lahendusi oli sellistel kordadel leitud ka tugiisikuteenuse osutamisega. Riigi poolt eraldatud toetusfondi summad olid ära kasutatud.

Tori vald: Vallal oli olemas peaaegu kõikide puudega laste peredega kontakt. KOV oli teinud tõhusat teavitustööd. Väga positiivne oli personaalne lähenemine sh teostati palju kodukülastusi. KOV-is olid väga kõrged hooldajatoetused (sügava puudega lapsevanemale 250 eurot ja raske puudega lapse vanemale 200 eurot kuus). Paljusid peresid abistas KOV sotsiaaltranspordiga (huvikoolid, kool, haigla). Kompenseeriti invatranspordi kasutamist laste sõitmisel koolidesse (koolid, mis asusid teises maakonnas). Lisaks osutati paljudele lastele tugiisikuteenust nii ESF-i projekti kaudu kui ka KOV-i enda eelarvest. Maksti laagrite eest ja toetati peresid vajalike abivahendite soetamisel. Tasuti kooli kohatasu vanema omaosalust, nt kui erivajadusega laps vajas teistsugust lähenemist õppetöös (nt Herbert Hahni Vabakool). Uus vastu võetud kord võimaldas vanemale hüvitada ka kütuse kulu, kui ta pidi nt last teraapiasse või haiglasse viima. "Raske ja sügava puudega lastele abi osutamiseks eraldatud vahendite kasutamise tingimused ja kord". Paljud lapsed said teenuseid Pärnu Vaimse tervise Keskuses, kuid seal olid väga pikad järjekorrad. Kliendid pidid kaua ootama. KOV oli valmis teenuste eest tasuma, oli seda ka jooksvalt teinud, aga ei jätkunud vajalikke spetsialiste ning seetõttu olid teenustele ka pikad järjekorrad. Eriti raske oli saada psühhiaatri juurde.

Muhu vald: Muhu vallas oli aruande esitamise hetkel 2 last, kellel oli riigi rahastusega kaetud tugiisikud. Vajadusel toetas KOV transporditeenusega, tugiisikuteenuse, isikliku abistaja ning lapsehoiuteenusega. KOV oli teadlik kõikidest oma valla puuetega lastest ning üsna tihti toimus KOV-i poolt toetamine (nt vanemate nõustamine, aitamine). Lapsevanemad olid väga koostöövalmid. Väga vajalikud teenused kohapeal puudusid, nt psühholoog, füsioterapeut. Logopeed oli olemas, aga tema põhikoormus oli koolis ja lasteaias ja enamaks teda kasutada ei saanud. Lisaks muude teraapiate osas, kättesaadavus maakonnas tervikuna oli peaaegu olematu.

Saaremaa vald: Vallal oli koostatud arengukava perioodiks 2019-2030. Tugiteenuste korraldamisel oli hea koostöö Kuressaare Perekoduga. KOV korraldas ise ka teenuseid (tugiisikuteenus), kuid peamiselt ostis sisse teenuseosutaja käest (tugiisiku, lapsehoiu- ja transporditeenus-ESF, KOV rahastus). KOV nõustas puuetega laste peresid, vajadused vaadati üle juhtumipõhiselt ning toetati peresid tugiteenuste saamisel. KOV toetas peresid täiendavalt ka abivahendite muretsemisel. Seoses valdade ühinemisega oli igal lastekaitse spetsialistil oma konkreetne tööloik, mille kaudu oli parem keskenduda kitsamale tööloigule. Hea koostöö Kallemäe Kooli juhtkonnaga, toimusid arutelud, ümarlaadid, lapsele teenuste vajaduste hindamised (arutelud olid kooli juhtkonna, KOV-i ja Kuressaare Perekodu vahel). ESF-i projekti kaudu olid väga paljud lapsed saanud tuge. Selgitatud oli põhjalikumalt tugiisikurolli haridusasutuses (ESF-i projektis, sh. erijuhtumid). Vastu oli võetud „Sotsiaalhoolekandlise abi andmise kord“ – puudega lapsed said kasutada lapsehoiu-, tugiisiku-, sotsiaaltranspordi- ja viipekeeletõlketeenust. Hea koostöö SKA lääne piirkonna lastekaitse osakonnaga. KOV oli valmis panustama enda perede ja laste toimetulekule.

Jõhvi vald: Tugiteenuste korraldamisel oli hea koostöö KOVi ja MTÜ PLT Päikesekiire keskuse vahel. KOV ise teenuseid ei korralda, ostis teenused sisse teenuseosutaja käest (tugiisiku, lapsehoiu ja transporditeenus – ESF ja KOV rahastus). KOV toetas täiendavalt (riiklikust toetusest) ja juhtumipõhiselt oma peresid tugiteenuste saamisel, et teenused oleksid lapsele järjepidevad. KOV toetas peresid vajadusel abivahendite muretsemisel (sh. sonditoidud, insuliinipumbad). PLT Päikesekiire keskusel olemas invaliftiga buss, millega osutatakse transporditeenust ka osadele Jõhvi valla lastele sh kooli viimiseks. Teenuste arenedes oli suurenenud abivajavate laste arv. Vajadus oli planeerida täiendavaid vahendeid ka valla eelarvesse. PLT Päikesekiire keskusel oli seni olnud lapsehoiuteenus vaid päevahoiuna, vajadus ning võimalus välja arendada ka ööpäevane hoid. Tegemist maakonna keskusel asuva organisatsiooniga, teenust kasutavad/kasutaksid mitme valla lapsed. Päikesekiire keskuse juhtkonda plaaniti võtta tööle täiendav inimene. Suurenes võimekus teenuste edasi arendamisel. Rehabilitatsiooniteenused olid üldiselt kättesaadavad, raskusi oli eestikeelse logopeedi teenuse kättesaadavusega (spetsialistide vähesus). Haridusvaldkond - lasteaiades vaid 1 erirühm (venekeelne) ja 1 tasandusrühm (eesti lastele). Võimekus ja huvi hariduslike tugiteenuste arendamisel oli pigem vähene. Põhikoolis olid olemas abiklassid erivajadusega lastele.

Kohtla-Järve linn: vastu oli võetud „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord“ - puudega lapsed saavad kasutada tugisiku-, lapsehoiu-, sotsiaaltransporditeenust. Tugiteenuste korraldamisel oli hea koostöö KOVi ja MTÜ PLT Päikesekiire keskuse vahel. KOV rahastab täiendavalt teenuseid, et tagada peredele piisav abi. (ESF ja KOV rahastus) 2019. aastast oli peredel KOV rahastatavate teenuste puhul ka omaosalus. KOV ostab PLT Päikesekiire keskuse kaudu ka osadele lastele transporditeenust (sh kooli viimine). Linna eelarvest rahastati tugisikuteenust ka osadele keskmise puudega lastele (kui selleks oli põhjendatud vajadus). KOV korraldas erivajadusega laste vanematele infopäevi/koolitusi teenuste, toetuste ja info saamise võimaluste kohta. Koolides ja lasteaedades kasutati tugisikute abi üsna paljudel juhtudel. Haridusvaldkonna tugiteenuste areng oli erineva tasemega. Vajadus oli aidata kaasa haridus ja sotsiaalvaldkonna koostööle, et tugisikute osakaalu vähendada ning hariduslike tugiteenuste osa suurendada. Kuna KOV-is oli puudega laste arv suur, võib vahel jääda puudu individuaalsest lähenemisest. Abi korraldati KOV-korra järgi, kas toetust/teenust oli ette nähtud või mitte. Rehabilitatsiooniteenuseid oli lastel võimalik saada nii Kohtla-Järvel kui Jõhvis. KOV oli avatud koostööle.

Lüganuse vald: olemas oli „Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord“ (puudega lapsed said kasutada tugisiku-, lapsehoiu-, sotsiaaltransporditeenust, olemas ka laste laagris osalemise toetus ning tervisetootus abivahendite, ravimite, prillide jms kompenseerimiseks). Teenuseid korraldati MTÜ-de kaudu (MTÜ PLT Päikesekiir ning partner MTÜ Virumaa Laste ja Perede Tugikeskus) KOV oli planeerinud oma eelarvesse täiendavad vahendid puudega laste teenustele, ka psühholoogi ja logopeedi teenuse jaoks. Toetati peresid abivahendite soetamisel (nt insuliinipumbad). Vanematele maksti ka hooldajatoetust. Murekohaks oli eestikeelse logopeedi teenuse puudumine ja rehabilitatsiooniteenuse kättesaadavus üldisemalt. Lapsevanematele tugigruppe (temaatilisi-erivajadustega laste teemalisi) ei olnud. Valla pered said ühineda (nt ATH teemaline) tugigrupiga Rakveres. Sotsiaalvaldkonna juht oli uuendusmeelne ja koostööle suunatud. Aruande hetkel oli tema tähelepanu suunatud haridusvaldkonna tugiteenuste arendamise kaasa aitamisele.

Narva linn: KOV rahastas raske ja sügava puudega lastele transporditeenust (eriarstidele, rehabilitatsiooniteenustele, taastusraviteenustele sõiduks), elukoha kohandamise teenuseid, tugisiku ja lapsehoiuteenust (riigi poolt eraldatud toetuse vahenditest). KOV maksis puudega lapse vanematele hooldaja toetust. Tugiteenuste täiendav rahastamine KOV-i poolt suurenes, varasemalt oli koostöö teenuseosutajatega olnud pigem vähene. KOV oli riigi poolt eraldatud raha raske ja sügava puudega lastele kasutanud vähesel määral. Lastele juhtumiplaani tegemisel olid tulnud pered rohkem KOV-i vaatevälja. Riikliku toetuse kasutamine suurenes. Probleemkoht oli see, et KOV-il ei olnud planeeritud eelarvesse täiendavaid vahendeid sotsiaalteenuste osutamiseks. Oli hea, et linnas oli olemas erinevad teenuseosutajad, kelle kaudu oli võimalik teenuseid peredele korraldada. ESF-i projekt oli aidanud kaasa koostöö korraldusliku poole paranemisele (KOV ja teenuseosutajate vahel).

Rakvere linn: Sotsiaalteenused olid korraldatud Rakvere Sotsiaalkeskuse kaudu. Keskus oli ESF tugiteenuste projektis ka Lääne-Viru teenuseosutaja partner. Keskuse alla kuulusid haridusvaldkonna tugispetsialistid (psühholoogid, eripedagoog, sotsiaalpedagoog). Koostöös linnaga oli loodud 5 täiskoormusega tugisiku ametikohta. Puudega laste tugiteenuste korraldamise ja koordineerimisega tegeles keskuses eraldi inimene (peretöötaja). Sedalaadi teenuskeskuse kaudu oli paindlikum ja jätkusuutlikum lastele toe ja teenuste korraldamine nii koolis kui koolivälisel ajal (koostöö haridusvaldkonna ja sotsiaalvaldkonna vahel). Kombineeritud rahastusmudelid (ESF, riigi toetus, KOV toetus). KOV korraldas omalt poolt veel invatransporditeenust (linnal oli olemas buss), koolitranspordi toetamiseks oli linna poolt saatja bussis (KOV eelarvelised vahendid). KOV toetas peresid abivahendite kompenseerimisel. KOV kompenseeris laste osalemist laagrites (keskmise puudega lapsed, ilma puudeta lapsed) sh diabeedilaagrid.

Tapa vald: KOV rahastas täiendavalt tugiteenuseid (riigi poolt eraldatud vahenditest), oli tehtud kodukohandamist, toetati peresid abivahendite muretsemisel; sotsiaaltranspordi korraldamine. Vallas suure hooldusvajadusega lapsi, kes seni olid saanud ESF projekti kaudu ka teenusemahu suurendamist, lisaks kasutas KOV ära toetusfondi rahastuse. Vajadus oli selle järgi, et KOV planeeriks oma eelarvesse täiendavaid vahendeid.

Elva vald: Oli olemas uus arengukava, milles väga palju kirjeldati laste ja perede heaolu toetamist. Loodud oli laste ja perede komisjon. Lisandus neljas lastekaitsetöötaja. Lisaks oli kaks sotsiaaltööspsialisti lastekaitse alal, kellest üks tegeles puudega laste tugiteenuste korraldamisega. Toimus iga-aastane visioonipäev, kus koguti sisendit kõigilt spetsialistidelt ja võeti arengusuundades aluseks. Kõige võimekam KOV lõuna piirkonnas. Palju oli lastekaitsetöötajaid, kuid otsiti lisaks veel ühte, et vähendada ka piirkonnatöötajate koormust. Teenuste rahastamisel oldi alati valmis panustama ja kaasa mõtlema. Kodulehel oli olemas sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord.

Kambja vald: Laste hindamise vajaduse tekkimisel kaasas KOV vajadusel eksperdina Liina Lokko (Varajase Kaasamise Keskus OÜ/Sverresson OÜ), kes hindas last mõned päevad ja koostas kokkuvõtte, milliseid teenuseid laps vajaks. Last vaadati terviklikult ning KOV kasutas seda sisendina. Koostöö lasteaedadega hea. Mõne kooliga vajas tugiteenuste arendamine rohkem koostööd, aga pigem probleemiks suhtumine. Üks võimekamatest KOV-st piirkonnas, kus valdkond oli töötajatega kaetud - puudega laste tugiteenused olid ühe töötaja ülesandeks. Kodulehel oli olemas raske ja sügava puudega lastele abi osutamiseks eraldatud vahendite kasutamise tingimused ja kord.

Kastre vald: KOV ja kogu võrgustik oli avatud muutustele. Küsiti palju küsimusi, nõu ja abi ning oldi koostöös valmis. Puudus tugiisikuteenuse praktika. Lapsed said teenuseid vaid ESF teenusepakkuja kaudu. Oli pere tugiisikuid. Võrgustiku kohtumisel oli juhtidel (nii KOV kui haridusasutused) keeruline mõista raamatupidamist (lepingud, töötasud).

Luunja vald: Kui teenust oli vaja, oli KOV poolt võimalik pakkuda, rohkem suunati ESF-i. Kui tugiisik leiti, siis KOV võttis käsunduslepinguga tööle. Rahas polnud probleemi, pigem oli tugiisikute leidmine väga keeruline ja teatud piirkondadesse ei leidnudki. SKA hankepartneri kaudu oli lihtsam töötajat leida, kui töötajale oli tööleping ette nähtud (käsunduslepingu asemel) või kui sai teenuseosutaja kaudu koormust paremini jagada. Haridusasutused ei mõistnud tugiisikuteenuse sisu ja tugiisiku rolli/tööd, mis tegi lastekaitsetöötaja jaoks teenuse osutamise/lapse toetamise tagamise keeruliseks. Tugiisikuteenuse kord puudus, teenust määrati SHS-i järgi. Lapsehoiuteenus oli sotsiaalteenuste korras välja toodud.

Tartu linn: Tartus olid vajalikud teenused olemas. Võimekus oli ka sotsiaalse rehabilitatsiooniteenuse osutamiseks. Väga suure abivajadusega perede puhul oli olemas võimekus toetada teenuseid edasi. Abivahendite toetused (50-100%), kui pole haigekassa rahastust või oli see otsas. Nt insuliinipumbad (digitaalsed), vanema omaosalusega. Asendushoolduse lapsed said samuti tugiteenuseid (v.a lapsehoid) - erijuhtumeid käsitleti ka registreeritud elukoha väliselt. Määrused võimaldasid teha ka erijuhtumeid, ei olnud kaalutusotsust ära võetud. Liinivedu puuetega lastele kodu-haridusasutus-kodu, lisaks juhuvedu põhjendatud otsuse alusel (ka ilma puudeta lapsele). KOV-ides haridus- ja sotsiaalosakonnad olid eraldi üksused ja omavaheline koostöö võis olla raskendatud. Sotsiaalpedagoogid ei näinud oma rolli sotsiaalprobleemide lahendamisel. Probleem tekkis siis, kui vanem pidi töölt eemal olema lapse haiguse tõttu - ka voodipäevade tasu osas. Hooldajatoetus - ei võinud ise olla puudega; võis töötada; töötukassas võib arvel olla ja toetust saada; alla 3a lapse vanem ei saanud; hindamismetoodika oli alati - probleem oli see, et toetus oli väike. KOV võimekus väga hea, teenistuse juht oli arvestanud eelarvesse lisavahendeid, et võimalusel pakkuda rohkem teenuseid. Juhi poolt avatud hoiak muutusteks. Juhtumipõhine lähenemine. Laste ja perede komisjoni polnud, pööruti SKA poole nõustamiseks. Miinuseks tugiisikuteenuse omaosalus, mis võis vanema jaoks osutada kalliks. Eraldi taotluse alusel oli võimalus tugiisikuteenust saada KOV-i poolt ka ilma omaosaluseta. Vahendite jääk oli väga suur. Tartu LV oli arvestanud, et 2020 tuleb riik lapsehoiuteenusega rahaliselt rohkem toeks. Kõik korrad kodulehel olemas.

Põlva vald: Puudega laste vanemad said 2x aastas esitada taotluse teenuste toetamiseks, kuni 450 eurot 1 taotluskord. Suured riigi toetusfondi vahendite jäägid. Väidetavalt eelmise aasta jääk oli tekitatud raamatupidaja poolt, kes oli seda rida lihtsalt kõrval hoidnud (ei julgenud kasutada). KOV-iga kohtudes oldi valmis koostöös ja lahendusi leidma. Kirjavahetuses kaasa ei räägitud ja kirjadele ei vastatud. Teenuste tagamisel oldi kinni selles 2x aastas taotlemisel. KOV-i oli suunatud mõtlema laiemalt ja lapse vajaduspõhiselt. Oli mitmeid kõnesid vanematelt ja koostööpartneritelt, kes ei ole olnud rahul KOV puudega lastega tegeleva lastekaitsetöötaja suhtlemise ja/või juhtumikorraldusega. Kõik korrad olid kodulehel olemas.

Otepää vald: KOV oli teadlik, et toetusfondi vahendeid tuleb kasutada ja eelmiste aastate jääk oli 0. Lastekaitsetöötajad olid väga head suhtlejad ja kõik sai kiirelt korraldatud. Vaid paar last ei kasutanud teenuseid, kes olid ESF kaudu teenusele suunatud, millest võis järeldada, et teenuste vajaduse hindamine oli hea. Teenuste osutamise kord ja taotluse blankett kodulehel olid kättesaadav.

Valga vald: Oli eraldi töötaja puudega laste perede toetamiseks ja teenuste pakkumiseks. Kaardistatud olid KOV-i puudega lapsed ja nende pered, oldi väga koostöövalmid. Osakonnal uus juht, kes mõistis vahendite kasutamise olulisust ja lubas uue juhina eelarve ridu jälgida. Kontakt KOV-iga hea. Rehabilitatsiooniteenuse osutamise süsteem oli halb. Ei jätkunud rahalist- ega inimressurssi. Palju kõnetuid lapsi, kes suunati tavarühma ja küsiti ESF rahastust tugiisikuteenuseks – erialaspetsialistide puudus, eriti logopeedi. Vahendite jääk oli suur. Kodulehel oli viide Sotsiaalhoolekandeline abi andmise korrale, teenused väljatoodud.

Rõuge vald: Juhtumikorraldus hea ja teenuste vajadust hinnati juhtumipõhiselt. Aasta algusest tööl uus lastekaitsetöötaja, kellel tõenäoliselt puudus KOV-i sisene tugi (töö hea üleandmine) ja seepärast vajas

esialgu pidevalt SKA koordinaatori poolset juhendamist ja suunamist. Ühisel kohtumisel selgus, et teenusteks oli raha vähe ja tuli väga täpselt hinnata. Oldi tänulikud ESF toe üle, muidu ei oleks saaks kõigile lastele teenuseid tagada. Kodulehel olid kõik korrad kättesaadavad. Lapsehoiul ja tugiisikuteenusel eraldi korrad.

Võru linn: KOV tegi väga head tööd teenuste tagamiseks. Hea juhtumitöö ja avatus koostöös. Erikoolides käivate laste lapsehoid koolivälisel ajal oli väga suure eelarve mahuga. Haridusvaldkonna toetused hoidsid töös Võru Järve Kooli. Oli olnud keeruline olukord, kui laps vahetas kooli ja nõ pearaha ja EHIS ei olnud jõudnud süsteemis muutuda ning oli lapsevanema jaoks muutnud keeruliseks teenuse saamise. ESF-i tugi väga oluline. Üks eeskujulikumatest KOV-idest. Osakonna juhataja toimetab väga toetavalt puudega laste teenuste tagamiseks. KOV-is oli lõuna piirkonna (ja võimalik, et ka Eesti) kõige suurema hooldusvajadusega laps, kelle teenuste kogukulu ületas puudega laste vahendite summat. Korrad olid kodulehel olemas, tugiisikuteenusel eraldi kord.

Lisaks KOV-idega üks-ühele kohtumistele toimusid I poolaastal piirkonnas koostöös lastekaitse piirkonna töötajatega infoseminarid, kuhu olid kutsutud kokku kõik piirkonna kohalikud omavalitsused. Infoseminaridel kajastati infot sotsiaal- ja haridusvaldkonna koostöö suundade kohta, tugiisik või õpetaja abi koolides, toodi näiteid erinevatest koostöömudelitest ning rahastuse võimalustest ja anti üldist ülevaadet ESF tegevuste kirjelduse ning jooksva statistika osas.

I poolaastal infoseminarid toimusid järgnevalt:

Lõuna piirkonna I poolaasta infoseminarid toimusid: 4. aprill Viljandimaa, 8. aprill Tartu linn ja Tartumaa, 16. aprill Võru- ja Põlvamaa, 17. aprill Valgamaa ning 24. aprill Jõgevamaa.

Lääne piirkonna I poolaasta infoseminar toimus 09. aprill Lihulas, kaasatud Lääne piirkonna KOV-id.

Ida piirkonna I poolaasta infoseminar toimus 17. aprill Rakveres, kaasatud kõik Ida piirkonna KOV-id.

Põhja piirkonna I poolaasta infoseminarid toimusid 30. aprill Paines, Raplamaa ja Järvamaa kohalikele omavalitsustele ning 2. mai Tallinnas, Harjumaa kohalikele omavalitsustele ja Tallinn linnale (8 linnaosa).

17. mail 2019 toimus iga-aastane hankepartnerite kohtumine, seekord mõõduka- ja raske intellektipuudega, liitpuudega lastele ning ka kerge vaimupuudega algklassiõpilastele mõeldud Porkuni Koolis. Kohtumisele olid kutsutud kõik SKA hankepartnerid või nende kontaktisikud. Päevakorras oli Porkuni Kooli tugiteenuste ja –spetsialistide töö tutvustus ning lühikokkuvõtte seni läbiviidud kovisioonide/supervisioonide aruannetest, tegevustest ja kitsaskohtadest. Välja toodi erinevad head praktikad, tugiisikute ja lapsehoidjate tagasiside ning teemad, mis vajaksid rohkem kajastamist.

Teisel poolaastal liitus meeskonnaga Maarja Maalder, kes täitis alates 21. augustist põhja piirkonna koordinaatori ülesandeid. Endine põhja piirkonna koordinaator Kadri Arumetsa roteerus nõuniku ametikohale, kuna Marilin Künarpuu jäi lapsehoolduspuhkusele.

22. ja 29. augustil toimusid Otepääl traditsioonilised Hoovikohvikud, mida korraldas Varajase Kaasamise Keskuse juht Liina Lokko. Projekti meeskonnast olid kaasatud tugiteenuste juht ja lõuna piirkonna koordinaator, kes aitasid läbi viia laudkondade arutelusid: „Kuidas varakult märgata, sekkuda ja kaasata“; „Valdkondadeülestel headel suhetel ja koostööl“; „Meie kõigi rollil abivajava lapse märkamisel ja abistamisel ning tugipersonali rollist haridusasutustes“.

Sügisel toimusid traditsiooniliselt piirkondlikud koostöökohtumised:

Lõuna piirkonna koostöökohtumine 11. septembril 2019 Tartus;

Lääne piirkonna koostöökohtumine 26. septembril 2019 Kärdlas;

Ida piirkonna koostöökohtumine 10. oktoobril Jõhvis;

Põhja piirkonna koostöökohtumine 15. oktoobril Tallinnas.

Koostöökohtumiste fookus oli tugiisiku teenusel, mida osutatakse haridusasutustes. Kõikidele kohtumistele olid teiste hulgas kaasatud Piret Liba Haridusministeeriumist ja Gabriela Rooso Sotsiaalministeeriumist, kes lisaks ettekannetele osalesid ka paneelidiskussioonides. Kohtumiste kokkuvõtted olid kõikides piirkondades suhteliselt ühesed – suuremat rõhku tuleb panna sotsiaal- ja haridusvaldkonna koostööle, mida peab olema suuteline koordineerima iga kohalik omavalitsus koostöös Sotsiaalkindlustusametiga. Lisaks oli väga olulise tähtsusega teenusevajaduse hindamine ühtsetel alustel. Aruteludest oli ilmnenu, et tugiisikuteenust kasutatakse liiga kergekäeliselt, sest teenusel oli toetav rahastus ESF-st. Samas oldi mures ESF-i rahastuse vähenemise ja lõppemise osas, mistõttu oli vaja suurendada haridusasutuste ja kohalike omavalitsusüksuste teadlikkust erivajadusega lapsele toe pakkumise võimaluste osas.

20.novembril 2019 toimus järjekorras juba viies tugiteenuste osutajate tunnustamisüritus, mis seekord toimus Tallinnas TalTech Mektorys. Üritusel saadi teadmisi Verge metoodika kasutamisest agressiivselt käituva lapse puhul. Lisaks tunnustas Sotsiaalkindlustusamet kahtekümnet silmapaistvat tugiisikut ja lapsehoidjat.

Alates septembrist 2019 said projekti meeskonna liikmed individuaalset ja grupi supervisiooni, et ennetada töös läbipõlemist ja suurendada töö efektiivsust. Supervisiooni tulemusena peaks taastuma töötaja tööressurss ja kasvama töörõõm, toimuma töötaja üldine professionaalne areng (sh tugevuste ja kasutamata ressursside väljatoomine). Supervisiooni raames loodi selgust ja leiti lahendusi või uudseid vaatenurki tõstatatud probleemidele ja keerulistele olukordadele ning saavutati soovitud eesmärgid või lepidi kokku viis nendeni liikumiseks.

Detsembriks valmis projekti nõuniku eestvedamisel koondaruanne lastest, kellel oli suur hooldusvajadus ja kes vajaksid suuremas mahus teenust (eelkõige lapsehoiuteenust). Nende laste teenusvajaduse osas oldi tihedas koostöös Sotsiaalministeeriumiga, et tagada kohalikele omavalitsustele vajalik rahaline ressurss teenuste osutamiseks.

Alates juunist 2019 olid kõik projektimeeskonna liikmed andnud sisendi ja kommenteerinud Civitta Eesti AS poolt läbi viidava uuringut: „Puudega laste tugiteenuste arendamine ja pakkumine ning töö- ja pereelu ühildamise soodustamine“.

Septembrist alates oli projekti tegevusi auditeerinud Rahandusministeeriumi Finantskontrolli osakond. Seekord olid auditi ulatuses perioodi 01.06.2018-30.06.2018 ning 01.12.2018-31.12.2018 kulud. Käesoleva aruande esitamise hetkeks polnud auditi tulemused veel selgunud.

Teisel poolaastal külastati kohalikke omavalitsusüksusi alljärgnevalt:

Põhja piirkonnast: Anija vald, Jõelähtme vald, Keila linn, Kiili vald, Kose vald, Kuusalu vald, Loksas linn, Maardu linn, Raasiku vald, Viimsi vald, Järva vald, Paide linn, Türi vald, Kohila vald, Märjamaa vald, Rapla vald. Lääne piirkonnast: Vormsi vald, Häädemeeste vald ja Ruhnu vald. Ida piirkonnast: Narva-Jõesuu linn, Sillamäe linn, Toila vald, Haljala vald, Kadrina vald, Rakvere vald, Vinni vald, Viru-Nigula vald, Väike-Maarja vald. Lõuna piirkonnast: Nõo vald, Peipsiääre vald, Tartu vald, Kanepi vald, Räpina vald, Tõrva vald, Mulgi vald,

Põhja-Sakala vald, Viljandi linn, Viljandi vald, Antsla vald, Setomaa vald, Võru vald, Jõgeva vald, Mustvee vald, Põltsamaa vald.

Lühike kokkuvõte KOV-de kohta:

Anija vald: KOV-i võimekus puudega laste puhul üldiselt hea. Probleemiks oli eelkõige sobivate spetsialistide puudus (nt tugiisik, logopeed). Üleminek praeguselt süsteemilt 2021-2023 perioodile kui väheneb või lõppeb projekti poolne rahastus oli üldises plaanis probleem aga KOV oleks valmis vajadusel oma vahenditest suuremal määral raha puudega laste tugiteenustesse planeerima.

Jõelähtme vald: Pakuti tugiisiku-, lapsehoiu- ja sotsiaaltranspordi teenust. Jõelähtme vallas oli olemas sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord. Oli korraldanud puudega laste vanematele kokkusaamisi, kus oli jaganud KOV-i, Rajaleidja ja SKA poolset infot. Probleemiks oli eelkõige sobivate tugispetsialistide puudus. Samuti oli eelmisel aastal olnud tasandus- ja toetusfondist puudega laste sotsiaalteenusteks eraldatava raha osas jäänud jääk, mille osas KOV-ile oli meelde tuletatud kui oluline antud raha kasutamine on.

Keila linn: Osutas tugiteenuseid läbi Keila Sotsiaalkeskuse (tugiisikuteenus, lisaks päevahoiuteenus erivajadustega lastele koolivaheaegadel; sotsiaaltransporditeenust võimaldatakse erivajadusega lastele sõiduks haridusasutusse, tervishoiu – või rehabilitatsiooniasutustesse). Teenuseid rahastati linnaeelarvest ja tugiisikud olid tööle töölepinguga. KOV-i oli võimekus tagada puuetega lastele vajalikud teenused vajalikus mahus. Probleeme võis tekkida inimressursi leidmisega. KOV oli avatud ja paindlik ka uutele lahendustele. Kuna palju tugiteenuseid olid rahastatud otse linnaeelarvest ei olnud kasutatud tasandus- ja toetusfondi rahasid maksimaalses mahus ning oli jäänud jääki aga KOV oli sellest teadlik ja üritati toetust edaspidi maksimaalselt ära kasutada. Juhtumiplaanid olid hästi koostatud.

Kiili vald: Tugiisiku- ja lapsehoiuteenuse osutamisel sõltuti ESF projektist ning KOV ei olnud läbi mõelnud edaspidist teenuse osutamist. Kahe sügava puudega lapse puhul oli tulnud HTM-lt info, et KOV ei olnud taganud koolikohta, lapsed olid valel põhjustel olnud koduõppel ja kasutanud kompenseerimiseks lapsehoiuteenust. Juhtumiplaanid ei olnud hästi koostatud. Koostöö hariduse- ja sotsiaalvaldkonna vahel vähene. Probleemiks oli tasandus- ja toetusfondist eraldatavate rahade ära kasutamine ja üleminek 2021-2023 perioodile kui väheneb või lõppeb projekti poolne rahastus.

Kose vald: Pakuti tugiisiku-, lapsehoiu- ja sotsiaaltranspordi teenust. Oli EELK Diakoonia- ja ühiskonnatöö SA partneri teenuse osutamisel. Kuna vallas oli ka üks sügava puudega suure

hooldusvajadusega laps, siis oldi mõelnud ka sellele, kuidas teenust antud lapsele edaspidi tagada. Tunti huvi, kas riik toetab ka edaspidi suure hooldusvajadusega lastele teenuse osutamist. Varasemalt oli ära kasutanud tasandus- ja toetusfondist eraldatav raha. Juhtumiplaanid polnud asjakohased ja lapse abivajadust poldud terviklikult hinnatud.

Kuusalu vald: Oldi varasemalt ära kasutanud tasandus- ja toetusfondist eraldatava raha. Vastu oli võetud raske ja sügava puudega lapse lapsehoiuteenuse ja toetavate teenuste rahastamise tingimused ja toetuse maksmise kord. Teenusevajaduse hindamisel ja juhtumiplaanide koostamine nõrgal tasemel. KOV osales erivajadusega lastele suunatud integreeritud teenuste ja lapse abivajaduse tuvastamise pilootprojekti.

Loksa linn: Vastu oli võetud Sotsiaalteenuste osutamise kord. Ei olnud ära kasutanud tasandus- ja toetusfondi rahasid, et pakkuda raske ja sügava puudega lastele sotsiaalteenuseid. KOV-i võimekus puudega laste abivajaduse hindamisel ja teenuste pakkumise puhul oli keskmine, vajasid kindlaid suuniseid ja juhiseid, kuid vajaka jäi inimressursist.

Maardu linn: KOVi enda võimekus oli väga madal, aruande esitamise hetkel oli erivajadusega lastel lootust teenuseid saada üksnes EELK Diakoonia- ja ühiskonnatöö SA kaudu. Puudega lastele teenuste osutamine ei olnud prioriteet, tasandus- ja toetusfondist eraldatava rahad olid kasutamata, töötajad ei teadnud isegi oma sügava puudega lapsi, rääkimata teistest puudega lastest. Koostöö haridus- ja sotsiaalvaldkonna vahel oli puudulik. Tasandus- ja toetusfondist eraldatavate vahendite ära kasutamine ja teenusevajaduse hindamise toetamine erivajadusega laste puhul vajas kindlasti SKA poolt toetamist.

Raasiku vald: Oli varasemalt ära kasutanud tasandus- ja toetusfondist eraldatava raha raske ja sügava puudega lastele sotsiaalteenuste pakkumiseks. KOV suutis keskmisel tasemel hinnata puudega laste abivajadust, koostada juhtumiplaani tegevuskava ja pakkuda vajalikke teenuseid. Probleemiks oli ESF rahastuse lõppemise järel tekkiv tühimik.

Viimsi vald: Pakuti tugiisiku-, lapsehoiu- ja transporditeenust ning oldi varasemalt ära kasutanud tasandus- ja toetusfondist eraldatava rahad raske ja sügava puudega laste sotsiaalteenusteks. Probleemiks oli tugiisikuks sobivate inimeste leidmine ning koostöö sotsiaal- ja haridusvaldkonna vahel. KOV oli võimekas ja suuteline teenuseid pakkuma, kuid siiski oli murekohaks ESF rahastuse lõppemise järgne periood.

Järva vald: Järva Vallavolikogu oli kehtestanud raske ja sügava puudega lastele sotsiaalteenuste osutamise toetuseks kasutamise korra, et Järva Vallavalitsusel oleks võimalik kasutada rahalisi vahendeid abi osutamiseks raske ja sügava puudega lastele ja nende peredele toetavate sotsiaalteenuste osutamiseks ja arendamiseks. Tasuti järgmiste sotsiaalteenuste eest: lapsehoiuteenus, isikliku abistaja ja tugiisiku teenus, intervallhooldus, transporditeenus (sõiduks meditsiini- või haridusasutusse), lapse ja tema pere nõustamine ning erinevad teraapiad, täiendavad rehabilitatsiooniteenused, turva- ja tugikodu teenus, abi- ja tugivahendite soetamine, eluruumi kohandamine, erivajadustega lastele suunitletud laagri osaluskulude katmine. Samuti ka muud teenused, mis soodustasid raske ja sügava puudega lapse ja tema perekonna toimetulekut ning aitasid vähendada perekonna hoolduskoormust või puudest tulenevaid lisavajadusi. Ei oldud ära kasutatud tasandus- ja toetusfondi rahasid, et pakkuda raske ja sügava puudega lastele sotsiaalteenuseid aga samas lapsed said vajalikke teenuseid ja toeks oli väga palju ESF projekti rahastus.

Paide linn: Osutati tugiisiku- ja lapsehoiuteenust Paide Linnavalitsuse kaudu, kes oli ka projektis Järvamaa partneriks. Tööl eraldi lastekaitse spetsialist, kes tegeles puudega laste ja nende peredega. Teenusevajaduse hindamisel oli arenguruumi, koostöö sotsiaal- ja haridusvaldkonna vahel oleks võinud tiheneda. Ei oldud väga põhjalikult ette mõeldud teenuste osutamise rahalisele poolele peale projekti lõppu, samas oli KOV-il vajalik võimekus olemas.

Türi vald: Tuldi toime teenusevajaduse hindamise ja teenuste pakkumisega. Pakuti tugiisiku-, lapsehoiu- ja transporditeenust, kuid teenusevajaduse hindamises ja pakkumises oli arenguruumi. Eelmistel aastatel jäänud jääk tasandus- ja toetusfondi kaudu eraldatava raske ja sügava puudega laste sotsiaalteenuste toetusest. Murekohaks nagu ka enamuses teistes KOV-ides oli ESF-i rahastuse vähenemine ja lõppemine.

Kohila vald: Valla palgal oli 0.5 koormusega psühholoog. Plaaniti luua oma valda rehabilitatsiooni keskust, sest vallas puudus rehabilitatsiooni teenuste osutaja ja lapsed käisid Tallinnas teenustel. Vald tasus logopeedi teenuse eest 120.- kuus lapse kohta, kui vajadus oli suurem kui haridusasutus suudab pakkuda. „Tugila“ pakkus erinoorsootööd. Vallas laste ja perede komisjoni töö oli muutunud järjest tõhusamaks. Vanemlusprogrammid töötasid. Lapsed said lisaks projektile ka KOV-lt tugiisiku ja lapsehoiu teenust. Transport oli lahendatud valla siseselt ja sellega probleeme ei esinenud. Koostöö perearstidega oli minimaalne ning koostööd politseiga oleks võinud tõhustada. Probleemiks oli eripedagoogi teenuse

kättesaadavus. KOV hinnangul elasid probleemsemad pered vanas suvilarajoonis Aespa regioonis. Toodi välja, et selles piirkonnas oli palju nn „üllatuslikke“ peresid, kus oli tihti ka kasvamas erivajadusega laps. KOV oli väga motiveeritud ja avatud uutele võimalustele. Mõeldi ette ja püüti probleeme lahendada võimalikult vara. Lastekaitsetöötaja teadis enam-vähem kõiki peresid, kus kasvas puudega laps ja omas täielikku ülevaadet eelarvelistest vahenditest. KOV-i tööd sai pidada eeskujulikuks.

Märjamaa vald: Pakuti tugiisiku-, lapsehoiu- ja transporditeenust ning vallas töötas tegevusterapeut, kelle teenuseid said lapsed kasutada. Tuldi osutatavate teenuste rahastamisega toime. Eelmistel aastatel jäänud jääk tasandus- ja toetusfondi kaudu eraldatava raske ja sügava puudega laste sotsiaalteenuste toetusest. Suur abi KOV-le oli ESF-i projekti vahenditest saadavast toest – nii nõustamise kui ka rahalise toe vaates.

Rapla vald: Pakuti teenust oma piirkonna lastele nii ESF vahenditest kui ka KOV-vahenditest. KOV-is oli toimunud oluline kaadrivahetus ja uute töötajate teadlikkus puudega laste teenustest ja teemast laiemalt oli nõrk. KOV oli teadlik, et SKA-st saab vajalikku tuge ja abi.

Vormsi vald: Vormsi valla eelarvest sotsiaaltoetuste määramise, maksmise ja sotsiaalteenuste osutamise korras oli välja toodud erinevad toetused lastele (nt jõulutoetus-kommipakk, toetus noorte- ja lastelaagris osalemiseks, koolitoetused). Puudus lapsehoiuteenuse osutamine, kuid tõenäoliselt oli see tingitud sellest, et aruandluse hetkel ei olnud selleks ka reaalselt vajadust. Vormsis ei olnud puudega lapsi. Vormsi vallas oli väike kogukond ja ka lapsi oli vähe. Rehabilitatsiooniteenuste vajamisel, oli kättesaadavus keeruline, sest saarel ei olnud teenuseosutajat. Kuna KOV oli väike siis üks sotsiaaltöötaja tegeles kõigega (sünnist-surmani).

Häädemeeste vald: Valda huvitas näha piirkonniti, kui suur oli puuetega laste hulk kogu laste arvust erinevates piirkondades. ESF-i projekti kaudu oldi suunatud lapsed tugiisikuteenusele, kuid reaalselt tugiisikuid leida oli väga raske. Suureks murekohaks oli see, et rehabilitatsiooniteenused ei ole kättesaadavad. Rehabilitatsiooniteenuste saamiseks sõideti peamiselt Pärnu linna, kuid see oli küllalt pikk ja kulukas sõit. Teenustele saamise järjekorrad olid samuti pikad. Lisaks ESF toetustele oli riigi poolt eraldatud toetused raske või sügava puudega laste jaoks oli väga suureks abiks. KOV oli väga motiveeritud ja avatud uutele võimalustele. Mõeldi ette ja püüti probleeme lahendada võimalikult vara. Lastekaitsetöötaja teadis kõiki peresid, kus kasvas puudega laps ja omas täielikku ülevaadet eelarvelistest vahenditest. Koostöö SKA-ga oli KOV-i hinnangul väga hea. Logopeedilist abi vajasis umbes pooled lapsed vähemal või rohkemal määral, kuid vajadus logopeedi teenuse järele oli kasvutrendis. KOV-s oli olemas on eripedagoog, kes käis koolis ja lasteaias. KOV-is esinesid järjest keerulisemad lastekaitse juhtumid, mis nõudsid rohkem juriidilist tuge.

Ruhnu vald: Ruhnus ei olnud aruande esitamise hetkel puudega lapsi. Sotsiaaltöötaja töötas lastega, täiskasvanutega ja eakatega. Lisaks oli ta ka koolis vene keele õpetaja ja valla sekretär. KOV-is oli olemas "Sotsiaalhoolekandeline abi andmise tingimused ja kord Ruhnu vallas" milles oli kirjeldatud ka tugiisikuteenust (lastele, kes vajavad abi psüühika-või käitumishäirete tõttu; puue ei pea olema määratud) ning lapsehoiuteenuse (raske või sügava puudega lapsele) saamise võimalusi.

Narva-Jõesuu linn: Sotsiaalteenused olid välja arendatud. Tugiteenused olid korraldatud Narva-Jõesuu lastele Narva teenuseosutaja (LAD) kaudu. Lastekaitsetöötaja hindas põhjalikult laste abivajadusi ning tegi head koostööd võrgustikuliikmetega (kool, lasteaed, teenuseosutaja, eriarstid jms). KOV toetas täiendavalt tugiteenuste osutamist ja tagas teenuste järjepidevuse ja piisava mahu. Rehabilitatsiooniteenused olid kättesaadavad Narvas (vajadusel Jõhvis), korraldati ka sotsiaaltransporditeenust. Lastekaitsetöötaja poolne huvi vanemate teadlikkuse tõstmise vastu oli olemas (põhjalikum nõustamine/abistamine, uuringud, eriarstide külastamine, lasteaia-, kooli valik jms).

Sillamäe linn: KOV-is oli sotsiaalteenuste osutamise kord ja raske ja sügava puudega lastele lapsehoiuteenuse ja muude sotsiaalteenuste osutamise (sh vahendite) kasutamise kord. Eraldi töötajat erivajadustega laste valdkonna osas ei olnud. KOV-is oli korraldatud sotsiaaltransporditeenus (eriarstidele, rehabilitatsiooniteenustele, taastusraviteenustele sõiduks), elukoha kohandamise teenus (lastele ei olnud aruande esitamise aastal soovijaid olnud), tugiisiku ja lapsehoiuteenust (riigi poolt eraldatud toetuse vahenditest). KOV maksis puudega lapse vanematele hooldaja toetust, samuti toimus abivahendite kompenseerimine. Sillamäel oli olemas laste päevakeskus (LHA Lootus juures), kus osutati lapsehoiu ja tugiisikuteenust. KOV ostis MTÜ PLT Päikesekiir (kes oli nende partner ESF-projektis) kaudu täiendavalt teenust Sillamäe lastele. Raskusi oli olnud rahaliste vahendite planeerimisel (laste vajadustele vastavas mahus) ja teenuste tagamisel (jätkusuutlikkus, järjepidevus). Riigi poolne toetus ei katnud ära abivajavate laste vajadusi, KOV-il ei olnud planeeritud piisavalt täiendavaid vahendeid eelarvesse. Halb võrgustikutöö ja info vahetamine. Esinesid konfliktid teenuseosutaja (LHA Lootus) ja KOV-i vahel. KOV-

ni ei jõudnud õigeaegselt ja piisavas mahus infot teenuseosutajalt laste teenuste vajaduste, mahtude, lepingute jms. kohta, mis tekitas segadust kõikides osapooltes.

Toila vald: Tugiteenuseid olid osutatud vaid mõnele lapsele. Koolid ja lasteaiad olid abi korraldanud pigem iseseisvalt asutuse siseselt. Täiendavalt ESF-projekti rahastusele toetus KOV teenuse osutamisel vähesel määral. Oli olnud paar juhtumit, kus pere nägi vajadust abi järgi suuremana kui KOV hindas. Rehabilitatsiooniteenustele tuli sõita suurematesse linnadesse: Jõhvi, Kohtla-Järvele. Eirühmad lasteaedades olid kättesaadavad naabervaldades Jõhvis ja Kohtla-Järvel. Abi osutas KOV pigem siis, kui pered nende poole abi saamiseks ise pöördusid, initsiatiivikus KOV-s puudus.

Haljala vald: Sotsiaalteenused olid vallas kättesaadavad. Tugiisikuteenust kasutasid lapsed Tapa teenuseosutaja kaudu (MTÜ Virumaa Tugiteenused) ja KOV rahastas täiendavalt teenust, seega oli tagatud piisav maht ja järjepidevus teenuse saamisel. Töötaja vahetumisel vajab KOV aruandluse hetkel suuremat toetust SKA poolt.

Kadrina vald: Olemas oli Kadrina valla poolt korraldatavate sotsiaalteenuste kord sh raske ja sügava puudega lastele sotsiaalteenuste osutamise toetuse rahaliste vahendite kasutamise kord. Osutati tugiisikuteenust ja ka sotsiaaltransporditeenust - laste transport kooli, arstide külastamine jms. Vajadusel kompenseeriti abivahendite soetamist. Planeeriti täiendavad vahendid KOV eelarvesse erivajadusega laste jaoks. Lastekaitse töötaja jõudis hinnata abivajaduse vaid pöördumise korral (kui vanem tuli ise abi küsima) - ette planeerimiseks ja ennetamiseks oli vähe ajaressurssi. Probleemiks oli ka see, et Rajaleidja otsused teatud juhtudel KOV-ni ei jõudnud. Rajaleidja kaasas KOV-i võrgustikukohtumistele sellistel juhtudel kui kool oli pöördunud nende poole mõne lapse osas. Lastekaitsetöötaja oli huvitatud abimaterjalidest, hindamisinstrumendist laste abivajaduse täpsemaks hindamiseks. Oli olukordi, kus Rajaleidja soovitus ja KOV-i töötaja poolt tunnis tehtud vaatlus olid erinevad. KOV vajab tuge selle osas, kuidas just haridusasutuses täiendava abi vajadust täpsemalt hinnata. KOV-il oli plaanis luua allasutusena tugikeskus, mille alla koondada koolide ja lasteaedade tugispetsialistid. Rehabilitatsiooniteenused olid lastele hetkel kättesaadavad Rakveres või Tapal. Lasteaias olid olemas logopeed, kuid koolis ei olnud. Vanemate ühendusi/klubilist kooskäimist arunade hetkel omavalitsuses ei olnud.

Rakvere vald: KOV osales erivajadusega lastele suunatud integreeritud teenuste ja lapse abivajaduse tuvastamise pilootprojekti. Samuti oli KOV partneriks ESF tugiteenuste projektis (tugiisikuteenus). Kaasrahastati teenust ka täiendavalt KOV-i poolt. KOV-i poolt oli korraldatud sotsiaaltransporditeenus. Vajadusel kompenseeriti abivahendite soetamise kulud. Paarile perele oli korraldanud kodukohandused. Vajadus oli perede tugigrupi ning koolituste järgi. Plaanis oli arendada Vaeküla Kool kompetentsikeskuseks, kus oleks tugiteenused erivajadustega lastele, täiendkoolitused spetsialistidele jms. Rehabilitatsiooniteenused olid kättesaadavad Rakvere Haiglas.

Vinni vald: Sotsiaalteenused olid välja rendatud. KOV oli ESF projektis partneriks, korraldasid ise tugiisikute tööd. KOV rahastas täiendavalt ESF projektile ja teenused tagati vajalikus mahus. Koolides oli rendatud tugimeetmeid, endiselt oli tuge vajavate laste abistamisel kaasatud ka tugiisikuid.

Lastekaitsetöötaja on korrektne ja kiire asjaajamises samuti on tal huvi valdkonna arendamise vastu.

Viru-Nigula vald: Sotsiaalteenused olid KOV-is kättesaadavad. KOV oli ESF projektis partneriks - korraldasid ise tugiisikuteenust. Heal tasemel töö peredega - sotsiaalnõustamine, pere tugiisikuteenus, psühholoogiline nõustamine, tagatud sotsiaaltransporditeenus. KOV-i poolne täiendav rahastamine ESF tugiteenustele. Vajalik oli tegeleda koolide tugiteenuste arendamise ning haridus- ja sotsiaalvaldkonna koostööga. Seni lahendatud laste abistamine haridusasutustes tugiisikute abiga. Rehabilitatsiooniteenused ei olnud kohapeal hästi kättesaadavad. Teenustele sõideti Tapale, Jõhvi, Rakveresse. Tapa teenuseosutaja (Virumaa Tugiteenused) oli osutanud logopeedi ja füsioterapeudi teenuseid ka Viru-Nigula vallas.

Väike-Maarja vald: Sotsiaalteenused olid KOV-is kättesaadavad. KOV ESF projektis partneriks korraldasid ise tugiisikuteenust. Heal tasemel töö peredega - sotsiaalnõustamine, pere tugiisikuteenus, psühholoogiline nõustamine ja tagatud oli sotsiaaltransporditeenus. KOV-i poolne täiendav rahastamine ESF tugiteenustele. KOV-is individuaalne lähenemine, hea võrgustikutöö ning teadlikkus tuge vajavatest peredest. KOV osaleb erivajadusega lastele suunatud integreeritud teenuste ja lapse abivajaduse tuvastamise pilootprojekti.

Nõo vald: Arengukavas oli välja toodud puudega laste arv ning info lapsehoiuteenuse kasutamise kohta. Loodud oli valdkondade üleselt tervisemeeskond, kuhu kuulus 15 liiget. Kolmel tugiteenusel olid määrused olemas, kuid oli puudu info, mis alustel määratakse teenuseid. Haridus- ja sotsiaalvaldkond olid omavahel heas koostöös. Olemas oli tervisemeeskond, tegeldi valdkonnaüleselt ja elukaarepõhiselt. KOV-s tegeleti palju teavitustööga.

Peipsiääre vald: lastekaitsetöötaja oli aruandluse ajal hiljuti vahetunud ning uuel töötajal puudus lastekaitsetöö kogemus, mistõttu oli vajalik tõhusamalt KOV-i nõustada. Arengukavas oli toodud välja toetused, mida maksti puudega lastele aga rohkem seda teemat käsitletud ei ole. Hariduse- ja sotsiaalvaldkonna koostöö toimus. Haridusasutuste ja KOV haridustöötaja vahel oli koostöö keeruline. Probleemiks oli ka see, et tugispetsialiste haridusasutustesse oli raske leida. Positiivsena sai välja tuua, et KOV mõtles varajase sekkumise ja tõhusate meetmete peale juba lasteaia ealiste laste osas.

Tartu vald: Teenused olid reguleeritud määrustega. KOV-i oli ülevaade teenuste kasutamisest. Maksti ESF-st saadavale toetusele täiendavalt töötajatele 3 eurot/tunnis töötasuks juurde, et töötajatel oleks motiveeriv töötasu ja soov tugisiku tööd teha suurem. Erirühmasid ja -klasse valla koolides ja lasteaedades polnud. Näiteks üks lapsevanem oli pöördunud SKA poole, kuna KOV-is pole erirühmasid ja vanem pidi lapsega tema erivajadusest tulenevalt olema kodus. Samas kui laps oli saanud SKA-st ESF-i toel teenust siis oli KOV muutunud aktiivsemaks ja panustanud teenuse osutamisse, mis näitab et SKA poolne tugi oli olnud väga oluline teenuse saamiseks.

Kanepi vald: Teenused sotsiaalhoolekandlise abi andmise korras olid reguleeritud. Teenuseid vajavatest lastest oli KOV-il ülevaade olemas. KOV lähtub lastele toe korraldamisel lapse ja pere vajadustest – teenuste saamine korraldati ka juhul kui KOV korras pole konkreetset abivajadust määratud. Puudega/erivajadusega laste teemat eraldi arengukavas välja toodud ei olnud. KOV juhtumiplaanid vajasisid rohkem sisustamist.

Räpina vald: Võimekus oli aruandluse hetkel nõrk, kuna lastekaitsetöötajat olid pikalt asendanud teised ametnikud ning sellega seondult olid jäänud paljud vajalikud tegevused tegemata. Teenuseid said väga vähesed lapsed. ESF-projekti rahast oli kasutatud mittesihipäraselt - lasteaia assistent oli samaaegselt tugisik. KOV alustas peale seda juhtumit tõhusamat järelevalvet haridusasutustes. KOV-i uus lastekaiste töötaja osales SKA mentorlusprogrammis. Peale mentorluse lõppu sai hinnata KOV võimekust ja uue töötaja initsiatiivikut puudega laste teenuste vaates uuesti.

Tõrva vald: Suurim murekoht oli ESF-i projekti ja rahastuse lõppemine. Ei olnud olemas plaani, kuidas edasi teenuseid saab rahastada. Ilmselt saab olema vajalik strateegilisem nõustamine tugiteenuste osas. Lapse abivajaduse hindamisel vajab KOV tuge. KOV töötajad olid töö alguses omal initsiatiivil pöördunud SKA poole. Toimetati oma piirkonna lastega hästi. Vajalik strateegiline nõustamine ka hariduslike tugiteenuste arendamiseks.

Mulgi vald: teenuste tagamine oli KOV-s keeruline, väidetavalt polnud piisavalt raha teenusteks. Tööalane suhtlemine oli kohati keeruline ja kaootiline. KOV-i poolt saadetud RAM-i kiri, et neil ei olnud riigi poolt tagatud puudega laste toetust kuhugi suunata, samas oli mitmeid lapsi ilma transporditeenuseta. Arengukavas olid sõnastatud üldised eesmärgid erivajadustega inimeste toetamiseks, lapsed ei olnud eraldi välja toodud. Oli nii rahalise ressursi puudus kui ka suhtumise probleem. Juhtumiplaanid kohati väga nõrgad. KOV vajas strateegilist nõustamist järjepidevalt, et tekiks arusaam teenuse osutamise vajalikkusest ja võimalustest.

Põhja-Sakala vald: Koostöös SKA-ga koostatud laste ja perede heaolu profiili. Võrgustikus nii haridus- kui sotsiaalvaldkonna inimesed, Politsei- ja piirivalve amet, valla arenguspetsialist kui ka SKA erinevate valdkondade töötajad. Selgus, et raha oli, aga spetsialiste ei olnud. Samuti puudusid erirühmad. Erivajadustega laste kool oli olemas - Lahmuse Kool. Võrgustik oli olemas, kuid kohati ei toiminud, sest töötajad olid vähemotiveeritud. Töötajaid oli mitu, kuid oldi juhtumitega ükski ja omavaheline koostöö puudus. Tasandus- ja toetusfondi vahendite jääk oli suur. Lastekaitsetöö puudulik, juhtumiplaanid nõrgad – sisaldasid vähe infot ja olid pealiskaudsed. Puudega lastel oli juhtumiplaanide koostamisse tulnud hüppeline pööre paremuse poole, kus hinnati puudega lapse teenuse ja toetuse vajadust laiemalt, mis oli SKA koordinaatoriga hea ja kiire koostöö tulemus.

Viljandi linn: Teenused olid tagatud. Juhtumikorraldus väga heal tasemel. Laste ja perede komisjon olemas. Puudega lastega töötava spetsialistiga koostöö väga hea. Viljandi Linnavalitsuse lastekaitse töötaja tugevuseks oli innovaatsilisus ja uute praktikate rakendamine töösse. Laste ja perede profiilis oli kaardistatud puudega laste teema tugevused ja nõrkused KOV-i põhiselt. Põhimääruse kohaselt oli erivajadusega laps abivajav laps. Pikalt oli üks töötaja puudu ja koormus teistel töötajatel selle võrra suurem. Haridusasutused vajasisid rohkem lisapersonali. Väga suur probleem oli ratastooli kasutamisele lapsele vajaliku abistaja leidmine, kes aitaks tal koolimajas liikuda. KOV võimekus oli hea, suhtumine oli puudega laste teenuste osas hea ning tuldi muutustega kaasa.

Viljandi vald: Lastele olid kõik vajalikud teenused tagatud, tasandus- ja toetusfondi rahad kasutati kõik ära. Juhtumiplaanid olid pigem head. Laste heaolu hinnati suuremas plaanis ja mitte ainult tugiteenuste põhiselt. Laste ja perede komisjon olemas. Eesmärgiks oli tegeleda laste õiguste ja heaolu tagavate

põhimõtete, lastele ja peredele teenuste ja toetuste väljatöötamise ja valdkonna arendamisega. Haridus- ja sotsiaalvaldkond oli asunud koostöösse tugiteenuste parendamiseks haridusasutustes.

Antsla vald: vajalik oli korrastada hariduslikud tugiteenused. KOV-il oli ülevaade tugiisiku teenust ja lapsehoiu teenust vajavatest lastest. Sotsiaalhoolekandeline abi andmise kord reguleeris sotsiaaltranspordi- ja tugiisikuteenust, lapsehoiuteenus oli reguleeritud määruse järgi. Arengukavas oli tugiisikuteenus kirjeldatud üldsõnaliselt. Tugiteenuseid hinnati juhtumiplaanide tegevuskavades. Vallal polnud haridustöötajat, haridustöötaja rolli täitis lastekaitse töötaja. Eraldi ei olnud välja toodud ülesanded puudega/erivajadusega laste valdkonnas. Aruande perioodil oli KOV väljakutseks arendada süsteemi selliselt, et lisaraha anda haridusasutustele, et haridusasutused korraldaksid tugiteenusteid ise ja et toetus ei oleks ainult ühe lapse põhine.

Setomaa vald: Lapsi oli teenustel vähe. Kui KOV-il oli murekoht, mis vajab lahendust, siis pöörduti julgelt SKA poole abi saama. Põhjalikumalt oli vajalik analüüsida ESF ja valla oma rahastusega puudega laste teenuste vajadusse – kohati vald ei hoomanud, kes täpselt ning mis rahastusega teenuseid sai. Lastekaitsetöötaja oli aktiivne koostöös ja helistas, kui oli küsimusi; kiire reageerija ja oli valmis muudatusi elu viima.

01.01.2020-31.12.2020

2020 aasta eesmärgiks oli võetud projektitegevustest väljumise ette valmistamine ja uue korraldusmudeli väljatöötamine. Väga hästi oli toiminud teenuste osutamine koostöös lepinguliste partneritega, kes olid võtnud suure vastutuse teenuste osutamisel, arendamisel ja ka koostöösuhete loomisel. Seega oli täidetud TAT oluline eesmärk ja teenuste kättesaadavus oli paranenud ja loodud oli ühtne tugisüsteem. Kuna tugiisiku-, lapsehoiu- ja transporditeenused olid KOV korraldatavad teenused, oli otstarbekas järgnevatel aastatel suurendada KOV vastutust teenuste osutamise osas. Lisaks oli oluline puudega laste teenuste vajaduse hindamisse sisse viia kindel süsteem, mida KOV spetsialistid ühtselt kasutaksid ja ka fikseeriksid lapse juhtumiplaanis. Aruandlusperioodil oli ettevalmistamisel uue korraldusmudeli dokument, mille kohaselt kohalikud omavalitsusüksused said senisest suurema kontrolli ja vastutuse teenuste osutamise üle. Projekti koordinaatorite oluline ülesanne oli KOV-le selgitada muudatuse vajalikkust, mille osas oli suureks toeks Civitta Eesti poolt läbi viidud vahehindamise tulemused.

Olulisel kohal oli järjepidev koostöö Haridus- ja Teadusministeeriumi, Rajaleidja keskuste, KOV haridustöötajate ja haridusasutustega, kuna suur osa tugiisiku teenusel olevatest lastest said teenuseid haridusasutustes ja oli tekkinud olukord, kus tugiisikud täitsid haridusasutuse töötajate poolt antud korraldusi. Aruandlusperioodil oli alustatud KOV-de nõustamisega, kuidas mõistlikumalt ja ka kuluefektiivsemalt osutada erivajadusega lastele teenuseid haridusasutustes. Koostöös HTM-i ja Rajaleidja keskustega nõustati KOV-e enam kasutama õpetaja abi või assistendi teenust koolides, et lastel oleksid jätkusuutlikud teenused tagatud koolikeskkonnas haridussüsteemi poolt.

1.aprillist 2020 muutus SKA lastekaitseosakonna struktuur, mille tulemusena liikus puudega laste tugiteenuste meeskond arendus- ja ennetustalitusest otse osakonna juhataja alluvusse. Seoses struktuurimuudatusega oli vaja ümber kujundada ka meeskonna töö. Kuna osakonnast kadus ära piirkondlik tööjaotus, siis muutusid ka projekti meeskonnas piirkondliku koordinaatori hallatavad maakonnad ja osakonnasisesed koostöösuhed.

Antud aruandlusperioodil oli eriolukord seoses Covid-19 puhanguga. Haridusasutuste sulgemine ja puudega laste koju jäämine põhjustas märtsis-aprillis suurt segadust teenuste harjumuspärasel korraldusel. Koordinaatorite poolt koostatud haldusotsused sisaldasid täpseid juhiseid või ka piiranguid teenuste osutamise aja ja koha osas. Seoses eriolukorraga lubati teenuste osutamist paindlikumalt. Näiteks kui lapsele oli määratud tugiisikuteenus haridusasutuses siis eriolukorra ajal oli lubatud tugiisikutel teenust osutada ka lapse kodus. Reaalselt aga teenusevajadus paljudel lastel langes ära, kuna tugiisikud või ka lapse perekond ei soovinud teenuste osutamist kodustes tingimustes. Samas oli kevade lõpuks märgata lapsevanemate väsimust ja jõuetust kodus viibivate lastega tegelemisel ja nende eest hoolitseda, mistõttu võis oodata suvisel perioodil kasvavat lapsehoiuteenuse vajadust. Lisaks võis oodata lapsehoiuteenuse vajaduse kasvu suvisel perioodil ka seoses sellega, et paljud vanemad olid sunnitud oma suvise puhkuse võtma välja kevadel, et laste eest eriolukorra ajal hoolitseda ning uute puhkuste periood ei pruukinud langeda enam suvesse.

Eriolukorra ajal ei toimunud ühtegi füüsilist kohtumist lapsevanemate, teenuseosutajate ega kohalike omavalitsusüksuste esindajatega. Selle asemel oli korraldatud suhtlus virtuaalkanalite või telefoni teel, mis sujus väga hästi. Iga-aastaselt on korraldatud mai kuus teenuseosutajatele koostöökohtumine aga sel aastal jäi see ära ja suheldi teenuseosutajatega läbi muude suhtluskanalite. Praegustele hankepartneritele on teada antud, et aasta lõpuga lõppevad hankelepingud ja uut hanget ega ka lepinguid

ei tule. Koostööpartneritele oli tutvustatud uut korraldusmudelit ning soovitatud, et teenuseosutajatel oli edasi tegutsemiseks vajalikud koostöölepingud kohalike omavalitsustega.

11.mai 2020 liitus SKA projekti meeskonnaga Maibell Neemsalu, kes täidab koordinaatori ülesandeid Tartus. Marta Rohtla roteerus nõuniku ametikohale, kuna endine nõunik Kadri Arumetsa siirdus teisele töökohale.

Teisel poolaastal jätkus ja intensiivistus töö kohalike omavalitsustega, seoses uue korraldusmudeli tutvustamisega. Toimus kaks teavitussüritust. Esimene Tallinnas 24.septembril ja teine Tartus 1.oktoobril. Kohale olid kutsutud KOV esindajad, praegused teenuseosutajad, Eesti Linnade ja Valdade Liit jt olulised partnerid. Infopäevadel andis projektijuht Ebeli Berkman ülevaate muudatustest, mis 2021. aastast planeeriti kehtestada ja milliseid ettevalmistusi sai KOV tegema hakata, et teenused jätkuksid tõrgeteta. Kogu puudega laste tugiteenuste meeskond oli pidevas suhtluses kohalike omavalitsustega, toimus mitmeid kohtumisi nii realselt kui ka virtuaalselt. Eesmärgiks oli võetud, et kõik kohalikud omavalitsused taotleksid ESF toetust ja suudaksid läbi mõelda ja kirjeldada teenuste osutamise mudeli ehk kuidas 2021. aastast teenuseid oma piirkonnas korraldada. Osad kohalikud omavalitsused otsustasid jätkata koostööd teenuseosutajatega, kellega oli välja kujunenud usalduslik suhe, kuid mitmed kohalikud omavalitsused soovisid teenuseid ise pakkuda. Probleemkohtadeks osutusid kohalike omavalitsuste õigusaktid, mis polnud mõningatel juhtudel kooskõlas kehtivate seadustega. Sotsiaalteenuseid korraldavates õigusaktides jäid silma piiravad asjaolud, mis võisid saada takistusteks teenuste osutamisel, seega tuli KOVe nõustada, kuidas õigusakte muuta ja täiendada.

3.detsembril toimus iga-aastane tunnustamisüritus, mille teemaks oli „Kuidas toetada lapse tervet ja turvalist seksuaalset arengut“. Seoses Covid-19 viirusesse nakatumise kiire kasvuga, otsustati üritus korraldada virtuaalselt. Seega kogunesid Viru Konverentsikeskusesse ainult koolitajad, tehniline meeskond ja tugiteenuste meeskond. Kuna 2020 aasta lõpuga sai läbi ka viis aastat kestnud teenuse osutamine koostöös hankepartneritega, siis tänuüritusel tunnustati ka kõiki kauaaegseid partnereid, lisaks seitsmeteistkümnele silmapaistvale tugiisikule ja lapsehoidjale. Kõik kingitused ja tänukirjad toimetati saajatele kohale kullerite abiga.

29.02.2020 – 21.12.2020 viis Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakond läbi projektiauditi, mille tulemusel selgus, et toetuse saaja tegevused projekti rakendamisel olid olnud vastavuses kehtivate õigusaktidega ning auditiga ei kaasnenud märkusi.

01.01.2021-31.05.2021

Lapsehoiu,- tugiisiku- ja transporditeenus oli aruandlusperioodil Sotsiaalhoolekande seaduse kohaselt kohaliku omavalitsuse korraldatavad teenused. Kuni 31.12.2020 toetas Sotsiaalkindlustusamet raske ja sügava puudega lastele teenuse osutamist oma hankepartnerite kaudu. 2020 aasta lõpus avati taotlusvoor KOV-dele ESF toetuse saamiseks. Kohalikud omavalitsused said taotleda ESF-i vahenditest toetust raske ja sügava puudega lastele tugiisiku-, lapsehoiu- ja toetava teenusena transporditeenuste osutamiseks.

Koordinaatorid olid järjepidevas kontaktis kohalike omavalitsustega, et kindlustada kõigi KOV-idega lepingu sõlmimised. Sotsiaalkindlustusameti ja KOV-ide vahelised tugiteenuste osutamise toetamise lepingud said sõlmitud 2020 aasta lõpuga. 01.01.2021 oli kõigil 76-l KOV-il võimalik alustada ESF toetuse kasutamisega. KOV tugiteenuste osutamise korrad olid tugiteenuste juhi poolt üle vaadatud. Esimeses kvartalis saadeti kohalikele omavalitsustele korduma kippuvate küsimuste vastused, kus tugiteenuste koordinaatorid ja nõunik lisasid nendeni jõudnud küsimused ning vastused.

01.03.2021 lahkus Ebeli Berkman puudega laste tugiteenuste juhi ametikohalt ja asus juhtima Sotsiaalkindlustusameti lastekaitse osakonda. Kuni uue juhi kinnitamiseni täitis juhi ülesandeid projekti nõunik, Marta Rohtla. Sotsiaalkindlustusameti sisekonkursi raames valiti alates 12.04.2021 puudega laste tugiteenuste juhiks Marta Rohtla. Nõuniku ametikoht oli vakantne (nõunik, Marilin Küünarpuu, oli jätkuvalt lapsehoolduspuhkusel) ja uut töötajat aruandluse perioodil ei plaanitud värvata. Kuna Marta Rohtla rotatsioon nõuniku ametikohal uuele ametikohale asudes lõppes, siis sisekonkursi raames kinnitati ka lõuna piirkonna koordinaator, Maibell Neemsalu, oma ametikohale kuni projektitegevuse lõpuni.

13-14.05.2021 toimusid piirkondlikud virtuaalsed kogemuskohutused, mille raames räägiti veel kord üle kõik toetuse andmisega seotud tingimused ja kord, vajaliku dokumentatsiooni olemasolu ning KOV- id jagasid oma kogemusi. Osales kokku 114 KOV-i esindajat 63-st KOV-ist. Kõigi 76 KOV-i kontaktisikutele saadeti slaidid vajaliku infoga. KOVid avaldasid kiitust piirkonna koordinaatoritele hea koostöö ja abivalmiduse eest.

01.06.2021-31.12.2021

Tellitud meened olid jagatud kohalike omavalitsuste töötajatele, teenusepakkujatele ja koostööpartneritele. Augustis esines tugiteenuste juht ettekandega siseturvalisuse eriseminaril laste teemadel „Ennetusega muutuste poole!“, mida korraldas Justiitsministeerium koos Siseministeeriumiga. Paides toimunud Arvamusfestivalil oli Sotsiaalkindlustusameti lastekaitse osakonnal eraldi lava, mille üks teemadest oli tugiteenuste juhi korraldatud „Erivajadusega laps – kas süsteemide sees või vahel?“, diskussiooni kirjeldus leitav: <https://arvamusfestival.ee/stage/erivajadusega-laps-kas-susteemide-sees-voi-vahel/> ja salvestus: <https://www.youtube.com/watch?v=QeF8Y--rmuw>. Lisaks oli tugiteenuste juht olnud kaasatud erivajadustega laste tugiteenuste ja teekondade töötubadesse.

Seoses projekti lõppemisega ja puudega laste temaatika jäämisega Sotsiaalkindlustusameti lastekaitse osakonda oli tugiteenuste juht olnud kaasatud nõustamistalituse konsultantide profiili muutmisesse, et tagada erivajadustega lastega seotud teadmiste ja heade praktikate jätkumine pärast projekti lõppemist. Septembris toimus nõustamistalituse ja puudega laste TAT-i meeskonna koostööpäev, kus otsiti võimalikke koostöökohti aastal 2022.

27.09.2021 viidi lõuna piirkonna koordinaator rotatsiooni korras üle nõuniku ametikohale, et toetada projekti lõppemisega seotud arendustegevusi. Nõuniku roll oli lisaks projektiga seotud tegevustele osaleda erivajadustega laste reformi töötubades, toetada puudega laste tugiteenuste projektitiimi teadmiste üleandmist nõustamistalituse konsultantidele ja nõustamisteenuse arendamist erivajadustega laste valdkonnas.

Oktoobris osales tugiteenuste juht Sotsiaalhoolekande seaduse § 45⁵ lg 4 piirangute arutelus. Puudega laste tugiteenuste tiimini jõudnud juhtumite toel planeeriti viia vajalikud muudatused seadusesse ja piiranguid leevendatakse. 2021 aastal menetluses olnud sotsiaalhoolekande seaduse eelnõuga loodi võimalus erandite tegemiseks. Erandid lubati vaid asendushooldusteenuse siseselt ning vaid juhul kui vanema nõusolekul vajab paigutamist juba asendushooldusel viibiva lapse õde või vend või oli tegemist lapsega, kellel erakordselt suur hooldus- ja abivajadus, mida oli võimalik toetada vaid konkreetses asendushoolduse peres. Sätte jõustumine oli planeeritud üldises korras ning eelduslikult 2022. aasta varakevadel.

Oktoobris filmiti Sotsiaalkindlustusameti lastekaitse osakonna poolt mitu videoklippi. Tugiteenuste tiim pani kokku abi vajava lapse teekonda kirjeldava mudeli ja filmiti lapsevanemaid toetav juhise, mis selgitab, millal ja kuidas laps toeni jõuab: <https://www.youtube.com/watch?v=FxI7FoXevkw>.

28.10.2021 toimus virtuaalne koostöökohtumine, mille raames rääkisid päeva esimeses pooles Rajaleida, Haridus- ja Teadusministeeriumi ning Sotsiaalministeeriumi esindajad haridus- ja sotsiaalteenuste lõimumisest ja laste koostöös toetamisest. KOV-id ja Jõõpre kool rääkisid heade praktikate näidetest. Päeva teine osa oli pühendatud muudatustele erinevate teenuste osas. Osalejad said ülevaate projekti statistikast ja räägiti muutuste loomise vajalikkusest projekti lõppemisest tulenevalt. Registreerus 150 inimest, osales 198. Kohtumine salvestati ja saadeti kõigile osalenutele ja projekti KOV kontaktidele. Ürituse tagasiside oli väga hea ja koostööga ollakse rahul.

Novembris toimus uue lõuna piirkonna koordinaatori värbamine. Valituks osutus Maria Viidebaum, kelle töö algus oli planeeritud 03.01.2022. Kuni uue koordinaatori tööle asumiseni kaeti piirkonna tööülesanded kõigi koordinaatorite ja nõuniku vahel.

3. detsembril toimus iga-aastane tunnustamisüritus, mille teemaks oli seekord „Jätkusuutlik mina ja maailm“, koolitaja andis osalejatele praktilisi nippe, kuidas iseennast ja lapsi toetada raskemates olukordades. Seoses Covid-19 viirusesse nakatumise kiire kasvuga, otsustati üritus korraldada virtuaalselt. Seega kogunesid Viru Konverentsikeskusesse ainult koolitajad, tehniline meeskond ja tugiteenuste meeskond. Kõik kingitused ja tänukirjad toimetati saajatele kohale kullerite abiga. Ürituse tagasiside oli väga hea, koolitusega jäädi väga rahule.

Kogu tiimile oli 2021. aastal tagatud nii individuaalsed kui grupisupervisioonid, mille eesmärk oli toetada töökestvuse hoidmist ning tööprotsesside jätkusuutlikkust projekti tiimis.

1.01.2022-31.05.2022

3.01.2022 alustas lõuna piirkonnas koordinaatorina tööd Maria Viidebaum, kes läbis katseaja edukalt ja jätkas tiimis tööd. Alates 12.06.2022 (k.a) lõpetas töö projekti nõunik, Maibell Neemsalu. Nõuniku ametikohale uut konkurssi välja ei kuulutatud, sest Marilin Künarpuu planeeris naasta lapsehoolduspuhkuselt oktoobris 2022. Seni olid planeeritud toetada koordinaatorid vajalike lisatööülesannete täitmisega.

Märtsis toimusid mõttetalgud kohalike omavalitsustega. Töötubades osalemise kutse koos registreerimise ankeediga saadeti 30-le KOV kontaktile, kes olid eelnevalt küsimustikus vastanud, et ollakse valmis mõttetalgutel osalema. Osalejad:

21.03.22 21 KOV spetsialisti;

25.03.2022 2 KOV spetsialisti ja 1 SKA spetsialist;

30.03.2022 12 KOV spetsialisti ja 1 SKA spetsialist;

31.03.2022 8 KOV spetsialisti; 1 Sotsiaalministeeriumi (SoM) esindaja ja 1 Eesti Linnade ja Valdade Liidu esindaja (ELVL).

2022 I poolaasta jooksul oli tugiteenuste tiimile tagatud nii grupi- kui individuaalsed supervisioonid.

Mõttetalgute päev	Osalenute arv (v.a läbiviijad)	KOV-ide arv	KOVis alla 10 000 elaniku (2021 seisuga)	Millest linnavalitsusi	KOVis üle 10 000 elaniku (2021 seisuga)	Millest linnavalitsusi
21.03.22 21	21	17	7	0	10	4
25.03.2022	3	2	2	0	0	0
30.03.2022	13	10	4	0	6	2
31.03.2022	10	7	3	0	4	3

Mõttetalgutele järgnevates temaatilistes töögruppides liiguti edasi viie teemaga:

1. artiklid meedias avalikkuse teavitamiseks;
2. tugiteenuste kirjelduste täpsustamine;
3. koolitused ja infopäevade korraldamine;
4. koostöövõrgustikes osalemine;
5. heade praktikate kogumiku koostamine.

Mõttetalgute ja KOV ettevalmistuste ning ettepanekute kohta ilmus ka artikkel Sotsiaaltöö ajakirjas:

<https://www.tai.ee/et/sotsiaaltöö/omavalitsused-valmistuvad-puudega-laste-tugiteenuste-projekti-loppemiseks>.

01.06.2022 - 31.12.2022

Tugiteenuste juht osales erivajadustega laste poliitika reformi töötubades. Puudega laste tugiteenuste tiim andis kogutud teadmisi ja praktikaid jooksvalt üle Maarja Kähr' ile (LHO nõustamisteenuse talitus), kes oli planeeritud võtma üle alates märtsist 2023 valdkondliku KOV nõustamise rolli üle. Koduleht oli uuendatud ja valmimas ka 2023 märtsi seisuga uuendatav info. Käinud oli pidev koostöö kommunikatsiooni osas (SoM ja SKA kommunikatsioonispetsialistidega). 2022 aastal toimusid tegevused puudega laste tugiteenuste kommunikatsiooniplaani järgi.

Novembrist alates oli projekti tegevusi auditeerinud Rahandusministeeriumi finantskontrolli osakond. Auditiga hinnati toetuse saajale 04.06.2021. a tehtud makset (SFOS1 i maksetaotlus nr 71645) ja selle aluseks olevaid kuludokumente. Käesoleva aruande esitamise hetkeks polnud auditi tulemused veel selgunud.

17.11.2022 toimus TalTech innovatsioonikeskus Mektorys projekti lõppkohtumine, mille raames andis tugiteenuste juht ülevaate projektitegevustest ja päeva esimeses pooles rääkisid Rajaleida, Õiguskantsleri Kantselei ning Sotsiaalministeeriumi esindajad peamistest muutustest 2023 aastal, tugiteenuste murekohtadest, mis osas pöörduakse ja koostöös laste toetamisest. KOV-id rääkisid heade praktikate näidetest. Päeva teine osa oli pühendatud kriisis toimetulekule, koostöö arendamisele ja 2023 pakutavast riigi ja SKA toest. Registreerus üle 130ne spetsialisti, kohale tuli 106, kellest 10 eelnevalt registreerumata. Kohtumine salvestati ja saadeti kõigile osalenutele ja projekti KOV kontaktisikutele. Ürituse tagasiside oli väga hea ja koostööga ollakse rahul.

02.12.2022 toimus iga-aastane tunnustamisüritus Tartus V Spaahotelli konverentsikeskuses, mille teemaks oli seekord „Minu missioon“. Tunnustusürituse raames jagati teadmisi eneseväljendus- ja esinemisoskuse teemal. Koolitaja andis nippe, kuidas oma missiooni eesmärgi poole püüeldes ennast hästi ning enesekindlalt väljendada. Osales 140 inimest. Kõik meenepakid ja tänukirjad anti tunnustatutele üle ja kes kohale ei tulnud, neile toimetati pakk kohale pakiposti teel. Ürituse tagasiside oli hea, koolitusega jäädigi väga rahule.

Kogu tiimile oli 2022. aastal tagatud nii individuaalsed kui grupisupervisioonid, mis oli toetanud töökestvuse hoidmist ning tööprotsesside jätkusuutlikkust projekti tiimis.

Projekti nõuniku ametikoht lõppes 31.12.2022. Projekti koordinaatorid olid kinnitatud kuni 28.02.2023 ja projektijuht/tugiteenuste juht 31.12.2023.

2023 aastaks oli planeeritud heade praktikate kogumiku ja tugiteenuste kirjelduste valmimine ning võimalusel tugitöötajate koolitamine laste erivajaduste ja diagnooside paremaks mõistmiseks.

01.01.2023 - 31.05.2023

Euroopa Sotsiaalfondi projekti nr 2014-2020.2.01.001.01.15-0001 "Puudega laste tugiteenuste arendamine ja pakkumine ning töö- ja pereelu ühildamise soodustamine" projektiaudit lõppes jaanuaris 2023. Lõpparuande kohaselt jõudis auditi töörühm auditi toimingute läbiviimise tulemusena järeldusele, et toetuse saaja tegevus projekti rakendamisel olid olulises osas vastavuses kehtivate õigusaktidega. Struktuuritoetuste registrisse märkeid ei tehtud. Projektiauditi lõpparuanne leitav Rahandusministeeriumi koduleheküljelt.

Sotsiaalministeeriumi poolt eest veetava erivajadustega laste reformi ühe tegevusena alustati 2023.a jaanuaris muutumatu seisundi diagnoosi alusel lapse abivajaduse määramise ja tugiteenuste proaktiivse pakumise analüüsiga. 6 kuu jooksul oli planeeritud osalema ka tugiteenuste juht antud analüüsi töögrupis ja juhtrühmas.

Analüüsi eesmärgiks oli leida lahendus muutumatu diagnoosiga laste sihtgrupi põhiseks automaatseks terviseinfo andmevahetuseks, mis oleks edaspidi aluseks puude tuvastamisele ja proaktiivsele teenuste pakumisele.

Uuendati Sotsiaalkindlustusameti ja Eesti.ee kodulehti lähtuvalt tugiteenuste projekti muudatustest.

Projekti koordinaatorid lõpetasid töö 28.02.2023.

Jaanuaris ja mais tehti koostööd Tallinna Tervishoiu Kõrgkooliga, et tõhustada lastega töötavate spetsialistide õpet. Planeerimisel oli lapse ja erivajadusega lapse abivajaduse märkamise ning teavitamise temaatika tõhustamine õppekavades. Tugiteenuste juht kuulus kutseõppe õppekava nõukogusse.

17.01.2023 kutsuti tugiteenuste juht Riigikogu sotsiaalkomisjoni, et arutada lapsevanema pöördumist teemal „Tugiisik töölepinguga tööle“. Lapsevanemad olid mures, kuna tugiisikutele ei pakutud töölepingut ja käsundusleping ei andnud piisavalt sotsiaalseid garantiisid. Lepingu sõlmimine oli KOV ja teenusepakkuja otsus ning sõltus töö iseloomust ja sagedusest. Projekti toetuse andmise perioodil (2021-2022) oli vähemalt 5 KOVi liikunud töölepingu sõlmimise suunas ning tugiisikud olid KOV või KOV allasutuse töötajad. Erinevatel kohtumistel olid projektijuht ja koordinaatorid välja toonud häid praktikaid ning KOVid aina enam mõtlesid tugiisikutele töökohtade loomise peale.

Eriolümpia Eesti Ühendus kaasas Sotsiaalkindlustusameti spetsialistid (ka tugiteenuste juhi) puudega lapsi treenivate ja õpetavate spetsialistide koolitamise tõhustamiseks. Esimene kohtumine toimus 25. aprillil Tallinna Tondi Koolis, mil kogu kooli personal õppis, mida silmas pidada erivajadusega ja puudega lastega töötamise juures – mida märgata ja kuhu pöörduda.

Veebruarist 2023 oli tugiteenuste juht olnud kaasatud lapse heaolu hindamise kolmnurga ja käsiraamatu disaini protsessi. Lastekaitsetöötajate poolt oli välja toodud, et erivajadusega laste abivajaduse hindamist ning vajalike teenuste sobivust peaks käsiraamat rohkem kirjeldama. Sooviti ka lisamaterjale erinevate erivajaduste kohta, mis toetaks lastekaitsetöötaja tööd lapse toetamisel. Kevadel viidi läbi heaolu kolmnurga ja käsiraamatu disain, millega uuendati vormistust ja sisu. Uus sisu ja vorm planeeriti viia lasteabi.ee veebilehe alamlehele, et lastega töötavatele spetsialistidele tekiks üks kindel juhendmaterjalide asukoht. Veebidisain ja käsiraamatu lisamaterjalide valmimist rahastati osaliselt puudega laste tugiteenuste projektist, et toetada puudega laste paremat tugiteenustele jõudmist. Veebilehele lisati ka tugiteenuste kirjeldused (lapsehoiu- ja tugiisikuteenus) ja heade praktikate kogumik, mille disainiprotsessiga planeeriti 2023 II poolaastal. Eeltööga Miro keskkonnas planeeriti alustada juunis 2023.

I poolaastal planeeriti ja kirjeldati lastekaitsetöötajate koolitusvajadused erivajadustega ja puudega laste temaatikas (väikeostu planeerimine heaolu kolmnurga koolitaja koolituse hankimiseks ja e-seminarisarja loomine Digiriigi Akadeemiasse).

01.06.2023 - 31.12.2023

Jätkus koostöö sotsiaalministeeriumi, Tallinna Tervishoiu Kõrgkooli ja Eriolümpia Eesti Ühendusega. Tugiteenuste juht käis teisel poolaastal koolitamas Porkuni kooli personali ja Tallinna Tervishoiu Kõrgkoolis loengut andmas ning oli ettekandega kaasatud puudega isikute andmevahetuse seminarides. Muuhulgas oli tugiteenuste juht sotsiaalministeeriumi poolt kaasatud ka erivajadusega lapse vanema juhise uuendamise protsessi.

Eesti ainus riiklik lapse heaolu hindamise juhendmaterjal oli 2017. aastal koostatud lapse heaolu hindamise käsiraamat. See tugines peamiselt Rootsis koostatud juhendmaterjalile BBIC (Barns Behöv i Centrum), mis oli omakorda mugavdatud versioon Inglismaa laste ja perede heaolu hindamisraamistikust (Framework for the Assessment of Children in Need and their Families). Kevadel uuendatud käsiraamat tugines jätkuvalt Inglismaal loodud lapse heaolu hindamise kolmnurga metoodikale, kuid hõlmas lisaks osaliselt ka teise Inglismaal loodud laste heaolu hindamise ja analüüsi raamistiku - SAAF (Safeguarding Children Assessment and Analysis Framework) sisu ja materjale. Sotsiaalkindlustusameti laste heaolu osakonna spetsialistid said põhjaliku SAAF koolituse 2023. aasta II pooles – juuli-oktoober toimus lapse heaolu kolmnurga koolitajate koolitusprogramm, mille raames sai 9 sotsiaalkindlustusameti laste heaolu osakonna töötajat kolmnurga meetodi koolitamise sertifikaadi. Lisaks sellele, et koolituselt omandatud teadmised olid üheks sisendiks käsiraamatu uuendamisel, rakendati saadud teadmisi ka laste heaolu koolituste raames. Tugiteenuste juht koostas sotsiaalkindlustusametile koolituse alusel ka õppekava, millest lähtutakse ka tulevikus riiklikke täienduskoolitusi pakkudes. Koolitusprogrammi kaudu katsetati õppekava viie grupiga (4 sotsiaalkindlustusameti töötajate gruppi ja 1 lastega töötavate spetsialistide grupp). Koolitus sai hea tagasiside ning koolitusmaterjalid tõlgiti eesti keelde, et neid ka edaspidi kasutada. Sellest tulenevalt langes ära vajadus koostada e-kursus Digiriigi Akadeemiasse. Sotsiaalkindlustusameti ennetustalitus planeeris tulevikus luua sissejuhatav e-kursus alustavatele lastekaitsetöötajatele, milles kasutatakse ka SAAFi koolituselt saadud teadmisi.

Valmis veebiarendus www.lasteabi.ee/spetsialistile. Loodi eraldi alamleht spetsialistile, kus oli allalaadimiseks kättesaadav uuendatud lapse abivajaduse hindamise käsiraamat ja lapse heaolu kolmnurga plakatid. Lisaks oli tööriistakastis lastega töötavatele isikutele toetavad materjalid, mh erivajaduse ja puudega lastele eraldi rubriik. Tööriistakasti lisati ka uuendatud tugiteenuste kirjeldus (tugiisiku- ja lapsehoiuteenuse kirjeldus) ning lühijuhised kõne-, une- ja psüühikahäiretega laste paremaks toetamiseks.

Koostöös lasteabiga trükiti üks osa kalendermärkmikke lastega töötavatele spetsialistidele, milles oli heaolu kolmnurk, juhis erivajadusega last kasvatavale lapsevanemale ja abistavad kodulehed jm, mis toetavad abivajavale lapsele toe andmist. Eelnevalt oli lasteabi kalendermärkmikke trükitud sihitatult vaid lastele. Trükiti ka laste heaolu kolmnurga plakatid paber kandjale ning need edastati laste heaolu osakonna poolt kõigile lastekaitsetöötajatele ning planeeritakse jagada tulevikus erinevatel koolitustel ja infopäevadel.

Juhendmaterjalide uuendamise töögrupis selgus, et heade praktikate kogumik ei olnud otseselt vajalik, pigem sooviti, et mõned KOVide näited toeks. Sooviti tugiteenuste saamise protsessi visuaali põhja, mida iga KOV vajadusel oma korralduse näitlikustamiseks kasutada saaks. Praktikad ja visuaali põhi lisati 2023 aasta lõpus lasteabi koduleheküljele tööriistakasti moodulisse.

Uuendati Sotsiaalkindlustusameti ja Eesti.ee kodulehti lähtuvalt tugiteenuste projekti muudatustest.

Kokkuvõte:

Kogu projekti toel oli igas maakonnas teenusepakkuja, kellega said KOV-id ja lapsevanemad koostööd teha ning teenuseid pakkuda.

Projekti kaudu tuge saanud lapsed olid kõik KOV-ide vaateväljas, nende abivajadus oli hinnatud ja koostatud juhtumiplaan.

Tugiisiku- ja lapsehoiuteenused olid sotsiaalhoolekande seaduses välja toodud väga üldsõnaliselt. Kohalikud omavalitused avaldasid soovi ka pärast ESF perioodi sarnase materjali loomist. Tugiteenuste toetamise perioodil kehtinud tugiteenuste kirjeldused uuendati soovituslikuks juhendmaterjaliks, mida KOVid said ka pärast ESF perioodi kasutada.

Puudega laste abivajaduse hindamine oli KOVide jaoks tundunud ESF perioodil keerulisemana võrreldes ilma puudeta laste hindamisega. 2017. aastal loodud lapse abivajaduse käsiraamat ja kolmnurk uuendati 2023 aastal, et toetada lapse abivajaduse paremat hindamist ning valdkondade ülese toe paremat pakkumist. Uuendatud materjali KOVideni jõudmist toetas lasteabi veebiarendus (loodi eraldi lapse heaolu hindamise alamleht), trükitud plakatid ning kalendermärkmikud sihitatult lastega töötavatele spetsialistidele.

Laste ja perede KOVide vaatevälja paremaks jõudmiseks avaldati mitmeid artikleid ja videoklipp, mida sotsiaalkindlustusamet sotsiaalvõrgustikus oli jaganud. Artiklites oli juttu nii perede lugudest kui ka lapsele toe pakkumisest läbi lastekaitsetöötaja silmade. Artiklite eesmärgiks oli tuua lastekaitsetöötaja perele nii-öelda lähemale ja julgustada abivajaduse tekkimisel koheselt pöörduma, et pere saaks vajalikke tugiteenuseid. Lisaks oli tugiteenuste juht esinenud mitmetel seminaridel ja paneeldiskussioonidel ning koolitustel.

Lapsele toe pakkumisel oli kohalikes omavalitsustes projekti koordinaatorite ja juhi nõustamise toel suurenenud koostöö haridus- ja sotsiaalvaldkonna vahel. Lapsed, kes vajasisid lisatuge haridusasutustes, said seda kahe valdkonna koostöös, mille läbi vähenes lapsevanema halduskoormus seoses teenuste taotlemise ja erinevate ametnike vastuvõttudel käimisega. Lapse jaoks oli lihtsam, kui laps sai tuge ühest kohast ja ei olnud seotud mitme erineva isikuga. Samuti oli parenenud selle läbi lapse abivajaduse hindamine, kuna omavahelise koostöö tulemusena infoliikumine aitas jõuda parema toe pakkumiseni. KOVide teadlikkust oli erinevates teemadel läbi aastate tõstetud projekti koostöökohtumiste ja seminaride kaudu. Esinejad ja teemad olid valitud lähtuvalt KOVide pöördumistest ja soovidest. Samuti jagati erinevate KOVide praktikaid, mis olid inspireerinud ka teisi KOVe sarnaselt tuge korraldama (nt tugisikud KOV allasutuse töötajateks vormistamine – tugikeskuse või haridusasutuse töölepinguline töötaja).

Alamtegevuse nr ja nimetus ³	<i>Alamtegevus 2.1.3 Puudega lastele tugiteenuste pakkumine</i>		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.06.2015–31.12.2023	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.06.2015-31.12.2022

01.01.2015 – 31.12.2015

Teenuse osutamisega ei olnud aruandlusperioodil alustatud.

Teisel poolaastal viidi läbi riigihange (166257), mille eesmärk oli leida teenuseosutajad igasse maakonda. Hanketeade avaldati 17.08.2015 ja pakkumuste esitamise tähtaeg oli 21.09.2015. Hankelepingu esemeks oli tugiteenuste osutamine raske ja sügava puudega lastele, mis hõlmas lapsehoiuteenust, tugisiku teenust ja transporditeenust. Teenusepakkujaid sooviti leida järgmistesse Eesti maakondadesse: Harjumaa, Hiiumaa, Ida-Virumaa, Jõgevamaa, Järvamaa, Lääne-Virumaa, Läänemaa, Põlvamaa, Pärnumaa, Raplamaa, Saaremaa, Tartumaa, Valgamaa, Viljandimaa ja Võrumaa. Hanke raames laekusid pakkumused teenuste osutamiseks Hiiumaal, Ida-Virumaal, Järvamaal, Läänemaal, Pärnumaal, Saaremaal, Tartumaal, Valgamaal ja Viljandimaal.

Sõlmiti järgmised hankelepingud:

- Tartumaal, Sverresson OÜ - hankeleping sõlmitud 27.10.2015
- Valgamaal, Otepää Rehabilitatsioonikeskus OÜ – hankeleping sõlmitud 28.10.2015
- Viljandimaal, SA Perekodu – hankeleping sõlmitud 27.10.2015
- Ida-Virumaal, MTÜ Puuetega Laste Tugikodu Päikesekiir – hankeleping sõlmitud 30.10.2015
- Hiiumaal, Hiiu Valla Sotsiaalkeskus – hankeleping sõlmitud 31.10.2015
- Läänemaal, SA Haapsalu Hoolekandekeskus – hankeleping sõlmitud 27.10.2015
- Pärnumaal, Pärnu Lasteküla – hankeleping sõlmitud 28.10.2015
- Saaremaal, Kuressaare Perekodu – hankeleping sõlmitud 30.10.2015

Järvamaa pakkumus ei kvalifitseerunud.

Korduva riigihanke (169262) teade avaldati 2.12.2015 ja pakkumuste esitamise tähtaeg oli 15.12.2015. Teise hankega otsiti teenuspakkujaid Harjumaale, Jõgevamaale, Järvamaale, Lääne-Virumaale, Põlvamaale, Raplamaale, Võrumaale ja Tallinna. Hanke läbiviimise tulemusel esitati pakkumused teenuste osutamiseks Harjumaal, Järvamaal, Lääne-Virumaal, Raplamaal ja Tallinnas.

Võrreldes planeerituga viibis hankelepingute sõlmimine pisut (hanketingimuste väljatöötamine osutus oodatust ajamahukamaks), kuid see ei mõjutanud teenuste osutamise alustamiseks kavandatud aega. Teenuste osutamisega alustati alates 1. novembrist 2015.

Kokku sisenes teenustele 141 sihtgrupi liiget.

SKA koordinaatorid tegelesid koostöös kohaliku omavalitsuse, lapsevanema ja teenuseosutajaga laste teenustele suunamisega.

³ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

01.01.2016 – 31.12.2016

Jaanuaris 2016 sõlmiti hankelepingud riigihankes 169262 osalenud pakkujatega alljärgnevalt:

- Järvamaal, Paide Sotsiaaltöökeskus – hankeleping sõlmitud 15.01.2016
- Lääne-Virumaal, MTÜ Tapa Vabatahtlike Tugikeskus – hankeleping sõlmitud 16.01.2016
- Raplamaal, Ridiradiralla OÜ - hankeleping sõlmitud 18.01.2016
- Tallinnas, ühispakkujad Tallinna Perekeskus, Tallinna Lastekodu, AS Tulika Takso – hankeleping sõlmitud 21.01.2016
- Harjumaal, Eesti Evangeelne Luterlik Kirik – hankeleping sõlmitud 28.01.2016

Kuna kahe eelneva riigihankega ei leitud kõikidesse maakondadesse teenusepakkujat, siis viis Sotsiaalkindlustusamet aprillis 2016 läbi kolmanda riigihanke (173249) teenusepakkujate leidmiseks. Hanke teade avaldati e-riigihangete keskkonnas 16.04.2016 ning pakkumuste esitamise tähtaeg oli 27.04.2016. Hankega otsiti teenusepakkujaid kolme maakonda: Jõgevamaa, Põlvamaa ja Võrumaa. Üks pakkumus tehti Võrumaale, teiste maakondade peale pakkumusi ei esitatud. Sõlmiti üks hankeleping:

- Võrumaal, Otepää Rehabilitatsioonikeskus OÜ – hankeleping sõlmitud 16.05.2016

Teenuste pakkumine maakondades oli alanud erineva intensiivsusega. Probleemid ilmnesisid Ida-Virumaal, kus kultuuriliste eripärade tõttu oli vaja lapsevanemate teadlikkuse tõstmiseks teha suurema mahulisi nõustamisi. Samuti olid tekkinud mõningad keeleprobleemid, mis takistasid vanematel teenuste sisust arusaamist. Tartumaal oli teenuste pakkumine väga kiiresti alanud ja lapsevanemate huvi oli väga suur, mistõttu ületas nõudlus pakkumise võimekust. Suurimaks murekohaks oli kvalifitseeritud lapsehoidjate leidmine. Alustati läbirääkimisi töötukassaga ja kutseharidust andvate õppeasutustega, et suurendada kvalifitseeritud lapsehoidjate arvu. Enamik maakondi oli alustanud teenuste pakkumist juba eelnevalt teenusel olnud lastega ja tasapisi klientuuri suurendanud. Suur enamik kohalikest omavalitsusüksustest oli leidnud TAT-i tegevustest suurt abi ja toetust ning koostöös oldi saanud paljusid peresid aidata.

Teisel poolaastal viidi septembris 2016 läbi täiendav riigihange nr 178278, et leida Raplamaale teenusepakkuja, kes osutaks teenuseid 01.10.2016-31.12.2017, mille korraldamise põhjuseks oli olemasoleva hankepartneri lepingujärgse rahalise mahu täitumine. Uus hankeleping sõlmiti sama teenuseosutajaga ehk OÜ Ridiradirallaga (kes oli SKA hankepartner ka riigihanke nr 169262 raames). Pakkumuste esitamise tähtajaks 23.09.2016.a. kell 10:00 esitas pakkumuse üks pakkuja, OÜ Ridiradiralla (registrikood 11247382).

Tunnistati edukaks ja sõlmiti 27.09.2016 leping pakkujaga OÜ Ridiradiralla (pakkumuse hindamispunktide kogusumma 100 punkti), raamlepingu maksimaalse maksumusega 700 000 eurot (koos kõikide kulude, maksude ja maksetega) ja teenuste maksumustega, järgmiselt:

lapsehoiuteenus – 7 eurot/ tund (käibemaksu ei lisandunud);
tugiisiku teenus – 5 eurot/ tund (tugiisikuteenus oli maksuvaba käive);
transporditeenus – 0,50 eurot/ kilomeeter (käibemaksu ei lisandunud).

Kõik Sotsiaalkindlustusameti hankepartnerid osutasid aruandlusperioodil teenuseid intensiivselt. Kasvas teenust saanud hooldajate arv ja suurenenud olid olulisel määral rahalised väljamaksed. Eesmärk oli teenuste kvaliteedi üle järelevalvet teostama hakata ja teha tihedamat koostööd Haridusministeeriumiga. Probleemkohaks oli osutunud tugiisiku kasutamine haridusasutuses või koduõppel oleva lapse puhul abiõpetajana.

01.01.2017 – 31.12.2017

Esimesel poolaastal viidi läbi täiendav riigihange Võrumaa ja Lääne-Virumaa osas, kuna nende piirkondade lepingute järgsed teenuste maksimaalsed rahalised mahud olid täitumas. Et vältida olukorda, kus sihtgrupi lapsed oleksid ajutiselt teenusteta, alustati täiendava hanke koostamise ja väljakuulutamisega varem, kui rahalised mahud reaalselt olid lõppenud. Riigihange nr 184342 kuulutati välja 17.03.2017 ja pakkumuste esitamise tähtajaks määrati 5.aprill 2017 kell 10.00. Pakkumuse esitas Võrumaale: OÜ Otepää Rehabilitatsioonikeskus (registrikood 11911087) ja Lääne-Virumaale MTÜ Tapa Vabatahtlike Tugikeskus (registrikood 80245721) ja Tapa Lastekaitse Ühing (registrikood 80069282).

Mõlemate maakondade pakkujad vastasid kvalifitseerimistingimustele ja pakkujatega sõlmiti lepingud: OÜ Otepää Rehabilitatsioonikeskusega 17.04.2017, maksimaalse maksumusega 265 000 eurot ja MTÜ Tapa Vabatahtlike Tugikeskuse ja Tapa Lastekaitse Ühingu 14.04.2017, maksimaalse maksumusega 250 000 eurot. Kõik lepingutingimused olid sarnased eelnevalt sõlmitud lepingutega.

Teenuste kiire kasvutempo oli tekitanud olukorra, kus teenusepakkujad ei leidnud piisavalt sobivaid tugiisikuid, kes oleksid valmis töötama käsunduslepingu ja suhteliselt tagasihoidliku töötasuga. Kiire kasvutempo oli põhjustatud laialt hulgast abivajajatest ning info teenuse kättesaadavusest oli hästitoimiva teavitustrateegia tulemus.

Samuti oli teenusepakkujatel olnud raskusi teha koostööd kohalike omavalitsustega. Siinkohal oli SKA koordinaatorite tugi osutunud väga oluliseks, sest enamik probleeme oli leidnud positiivse lahenduse.

Kohalike omavalitsuse üksustega koostöö tõhustamiseks käisid SKA koordinaatorid KOV-ides töötajad nõustamas, korraldati koostöökohtumisi ja aidati üksikjuhtumite lahendamisel.

31. märtsi seisuga (seirearuande järgi) olid teenuseid kasutanud 20% kõikidest raske ja sügava puudega lastest. Piirkondade lõikes oli kõige rohkem lapsi saanud teenuseid lääne piirkonnas, kus oli teenusel 30% kõikidest selle piirkonna raske ja sügava puudega lastest.

Lapsehoiuteenust oli saanud kokku 479 last, kellest 66 % olid poisid. Tugiisikuteenusel oli kõige suurem hulk lastest ehk kokku oli teenuseid saanud 1197 last, kellest oli 74% poisid. Transporditeenuse kasutamine oli kõige väiksema mahuga ja seda teenust oli kasutanud kokku 95 last, kellest oli poisse 72 %. Seega oli poiste osakaal teenuste kasutamisel tunduvalt suurem kui tüdrukute oma.

Märtsi lõpu seisuga oli teenuseid kasutanud kokku 1483 last (1069 poissi ja 414 tüdrukut).

Teisel poolaasta 3. juulil kuulutati välja riigihange nr 188638, et leida alates 01.10.2017 kuni 31.12.2020 teenuseosutajad kõikidesse maakondadesse ja Tallinnasse. Pakkumuste esitamise esialgne tähtaeg oli 14.08.2017, kuna aga 31.07.2017 täpsustati hankedokumenti, siis lükkus pakkumuste esitamise tähtaeg 22. augustini.

25. juulil 2017 korraldas SKA Tallinnas kõigile huvilistele avatud infopäeva, kus arutati hanketingimusi ja anti ülevaade SKA ootustest uue perioodi teenuste pakkumise osas.

Igasse piirkonda esitati üks pakkumus, välja arvatud Jõgevamaale ja Põlvamaale, kuhu tuli kaks pakkumust, millest edukaks tunnistati mõlemas maakonnas parima pakkumuse teinud pakkuja.

Oktoobris 2017 sõlmiti uued hankelepingud 15 maakonnas ja Tallinnas alljärgnevalt:

maakond	hankelepingute maksimaalsed mahud	lepingu sõlmimise kuupäev	teenuseosutaja
Harjumaa	2 769 000	06.10.2017	Eesti Evangeelne Luterlik Kirik
Hiiumaa	296 400	01.10.2017	Hiiu Valla Sotsiaalkeskus
Ida-Virumaa	1 872 000	06.10.2017	MTÜ Puuetega Laste Tugikodu Päikesekiir
Jõgevamaa	819 000	05.10.2017	SA Perekodu
Järvamaa	801 800	04.10.2017	Paide Sotsiaaltöökeskus
Läänemaa	456 300	05.10.2017	Sa Haapsalu Hoolekandekeskus
Lääne-Virumaa	1 364 400	03.10.2017	MTÜ Tapa Vabatahtlike Tugikeskus; MTÜ Tapa Lastekaitse Ühing
Põlvamaa	819 000	04.10.2017	Otepää Rehabilitatsioonikeskus OÜ
Pärnumaa	1 540 500	06.10.2017	/Pärnu Lasteküla/Pärnu Laste ja Noorte Tugikeskus
Raplamaa	2 304 000	07.10.2017	Ridiradiralla OÜ
Saaremaa	479 700	09.10.2017	Kuressaare Perekodu
Tallinn	2 714 400	18.10.2017	Tallinna Perekeskus; Tallinna Lastekodu
Tartumaa	3 471 000	05.10.2017	Sverresson OÜ
Valgamaa	1 107 600	06.10.2017	Otepää Rehabilitatsioonikeskus OÜ
Viljandimaa	690 300	05.10.2017	SA Perekodu
Võrumaa	921 600	06.10.2017	Otepää Rehabilitatsioonikeskus OÜ

Eelmisel hankeperioodil oli teenustele suunamise aluseks lapse rehabilitatsiooniplaanis kirjeldatud teenuste vajadus. Uuel perioodil oli teenustele suunamise aluseks kohalikus omavalitsuse üksuse lastekaitse või sotsiaaltöötaja poolt koostatud juhtumiplaani tegevuskavas väljatoodud teenuste vajadus. Vastava muudatuse vajalikkus tulenes asjaolust, et tugiteenuste pakkumine oli sotsiaalhoolekande seaduse järgi KOV-i kohustus, mistõttu oli äärmiselt oluline, et KOV ise hindaks oma piirkonna abivajavate laste teenusevajaduse ja ka võimaliku teenuste mahu.

Teine oluline muudatus oli seotud teenuste rahastamisega. Kui eelmisel perioodil olid erinevad tasud lapsehoiu ja tugiisiku teenuse tunnihinnal, siis uuel perioodil oli lapsehoidja ja tugiisiku tunnitasu võrdselt 7 eurot, kui laps sai üksühele teenust. Samas oli eraldi tasu kehtestatud lapsehoidjale, kes hoidis korraga rohkem kui ühte last ning toodi välja ka minimaalne personalikulu, et ühtlustada sama tööd tegevate töötajate tunnitasu.

01.01.2018 – 31.12.2018

Enamusel SKA hankepartneritest algas uus hankeperiood 01.01.2018 koos uuenenud hanketingimustega. Muutunud hanketingimused tekitasid segadust nii lapsevanemates kui ka koostööpartnerites, mis omakorda tähendas suuremal hulgal nõustamist ja selgitamist.

Piirkondlikel koordinaatoritel oli väga palju tööd seoses saabuvate taotlustega, sest eelnevalt teenustele suunatud laste otsused lõppesid hiljemalt 31.12.2017, kui lõppes esimene hankeperiood (31.12.2017 lõppesid kõik eelnevalt sõlmitud hankelepingud). Koordinaatoritel tuli suunata kõik teenust saama õigustatud lapsed uuesti teenustele, mis tekitas väga suure töökoormuse. Jaanuaris menetlesid koordinaatorid kokku 329, veebruaris 220 ja märtsis 237 taotlust, mis oli eelmise aasta sama perioodiga võrreldes üle poole rohkem. Mai kuuks olukord juba stabiliseerus ja kokku tehti 117 otsust. SKA tegi teenusele suunamise otsuseid maksimaalselt hankeperioodi lõpuni ehk kuni 31.12.2020, mis tähendas, et vahepeelsel perioodil oli koordinaatoritel võimalik rohkem panustada KOV-ide nõustamisele kui tehnilisele tööle.

Kuna jätkuvalt lisandus igas kuus keskmiselt 15-20 uut last, kes soovisid teenuseid saada, siis muutusid ka arvetega kaasas käivad graafikud mahukamateks ja keerulisem oli neid kontrollida. Graafikute kontrollimisega kaasnevat keerukust lahendada polnud võimalik, sest koordinaator kontrollis graafikus kajastuvad lapsed kõik üksikult läbi, jälgides seejuures, et graafikus kajastuv laps oli õige piirkonna ja teenuseosutaja graafikus, omas kehtivat teenusele suunamise otsust (sh ei kasutaks teenuseid enne otsuse kehtivust), sai õigeid teenuseid, teenuse osutamise asukoht ei erinenud otsusel märgitud asukohast, teenustunnid, -kellaajad ja -summad oleksid õiged ning, et laps ei ületaks ette antud aastast teenusemahtu. Seega eeldas graafiku õigsuse kontrollimine erinevate andmebaaside võrdlemist lisaks tundide ja summade kontrollile.

Kuna uuel hankeperioodil oli olulise tähtsusega erijuhtumite menetlemine, siis selle ümber oli tekkinud palju eriarvamusi ja vääriti mõistmisi, mistõttu lahendati erijuhtumeid ühiselt, meeskonna koosolekutel ja kaasates teenusepakkujaid.

Eraldi toodi välja ka saabunud vaided ja nende menetlemine. Eelkõige ei olnud koordinaatorite kaalutlusotsustega rahul haridusasutused, kes survestavad lapsevanemaid teenuseid kasutama ega mõistnud, et kui laps oli suunatud erisüsteemi hariduse omandamiseks, siis pidid vajalikud teenused olema kaetud haridusasutuse poolt. Vaiete menetlemisel lähtuti SKA üldistest põhimõtetest ja vaideotsused koostas SKA kvaliteediosakonna jurist. 31.mai 2018 seisuga oli saabunud SKA-le kokku 4 vaiet, millest ühtegi ei rahuldatud, kuna koordinaatori poolt tehtud otsus oli asjakohane ja toetus KOV-i poolt koostatud juhtumiplaani tegevuskavale.

Kõiki tugiteenuseid kasutati kasvavas mahus. 30.04.2018 seisuga oli planeeritud aasta eelarvest ära kasutatud 28%.

Teisel poolaastal jätkus samasisuline töö, sarnaselt aasta algusega. 2018. aastal muutus Hiiu Valla Sotsiaalkeskuse nimi Hiiumaa Sotsiaalkeskuseks (registrikood jäi samaks) ning Pärnu Lasteküla hakkas kasutama uue nimena Pärnu Laste ja Noorte Tugikeskus (registrikood ei muutunud). Otepää Rehabilitatsioonikeskus OÜ kasutas uue nimena Varajase Kaasamise Keskus (registrikood ei muutunud). Eesti Evangeelne Luterlik kirik muutis sisemist töökorraldust ning kõik sotsiaalvaldkonna teemad liikusid EELK diakoonia- ja ühiskonnatöö SA asutuse alla (uus registrikood 90014342). Oma tegevuse lõpetas Paide Sotsiaaltöökeskus ja raamlepingu järgsed kohustused läksid üle Paide Linnavalitsusele (registrikood 77000246).

2018. aasta lõpu seisuga oli kumulatiivselt teenuseid saanud 2404 unikaalset lapsevanemat ja 2528 unikaalset last. Tugiteenuste jaoks planeeritud 2018. aasta eelarvest oli kasutatud 89% eelarvest.

01.01.2019 – 31.12.2019

12. märtsil 2019 sai SKA SA Innovelt finantskorrektsiooni otsuse, mille tulemusena luges rakendusüksus mitteabikõlblikuks 5% antud hanke raames esitatud kuludest. Põhjusena toodi välja, et SKA hankijana, seadis nõude, et igal isikul, kes raamlepingu täitmise raames osutab lapsehoiuteenust, pidi olema sotsiaalhoolekande seaduse alusel maavanema poolt antud kehtiv lapsehoiuteenuse tegevusluba juba pakkumuse esitamise hetkel, oli põhjendamatult piiranud pakkujate ringi ning oli seega rikkunud RHS § 3 punkti 3 ja § 39 lõiget 1.

Lähtuvalt finantskorrektsiooni otsusest võis osutada mitteabikõlblikuks 1 122 405 eurot (ehk 5% hanke kogumaksumusest, 22 448 100 eurost).

Sotsiaalkindlustusamet esitas finantskorrektsiooni otsuse peale 5. aprillil 2019 vaide, mida rakendusüksus SA Innove 03.06.2019 ei aktsepteerinud. Lähtuvalt eeltoodust planeeris toetuse saaja finantskorrektsiooni otsust vaidlustada kohtus.

Alates augustist oli Tallinna Halduskohtu menetluses haldusajajana nr 3-19-1239 Sotsiaalministeeriumi kaebus Sihtasutus Innove 12.03.2019 otsuse nr 3-3.1/100, 12.03.2019 otsuses sisalduvat ebatäpsust parandava 21.05.2019 otsuse nr 3-3.1/100-1 ja 03.06.2019 vaideotsuse nr 3-3.1/4861-2 tühistamiseks ning Sihtasutus Innove kohustamiseks maksta välja otsuste nr 3-3.1/100 ja 3-3.1/100-1 alusel tagasi nõutud ja vähendatud maksetaotluste väljamaksed täies ulatuses. Kohtuistung toimus 04.12.2019, mille tulemusena menetlustoiming peatati järgmisel põhjusel: „Peatada menetlus haldusajajana nr 3-19-1239 kuni Tallinna Ringkonnakohtu poolt haldusajajana nr 3-19-346 Euroopa Liidu Kohtule esitatavate küsimuste selgumiseni“.

Aruandluse hetkel osutatakse teenust riigihanke nr 188638 tulemusel sõlmitud hankelepingute alusel kuni 31.12.2020.

Seoses nimetatud hanke finantskorrektsiooni otsusega soovis Sotsiaalkindlustusamet hankijana lepingud ennetähtaegselt üles öelda ja uue hankemenetluse tulemusel sõlmida uued lepingud. Oktoobris 2019 pöördus Sotsiaalkindlustusamet Riigi Tugiteenuste Keskuse poole, et koostöös koostada sisult sarnane riigihange, riigihanke nr 188638 põhjal, et vähendada finantskorrektsiooni tulemusel tekkinud kahjunõuet.

01.01.2020-31.12.2020

Esimesel poolaastal valmistati ette kordusriigihanget, et vähendada riigihanke nr 188638 finantskorrektsiooni otsusega tulenevat kahjunõuet. Kokku osutus kahjunõude suuruseks 790 536,58 eurot.

Riigihange „Raske ja sügava puudega lastele tugiteenuste osutamine Sotsiaalkindlustusameti kaudu (2020)“ viitenumbriga 215680 avaldati 30.01.2020 kell 10.00 ja pakkumuse esitamise tähtaeg oli 27.02.2020 kell 12.00. Hankelepingu esemeks oli nagu ka eelnevatel kordadel tugiteenuste osutamine raske ja sügava puudega lastele, mis hõlmas lapsehoiuteenust, tugiisikuteenust ja toetava teenusena transpordi teenust. Teenust telliti kokku 16 Eesti piirkonnas, sh 15 maakonda ja Tallinn.

Pakkumused tehti igale maakonnale ja Tallinnale. Pärnumaale tuli kaks pakkumust, millest valiti välja pakkumus, mis vastas kõikidele tingimustele. Järvamaale esitatud pakkumus ei vastanud tingimustele ja pakkumust ei kvalifitseeritud.

Piirkond	Teenuseosutaja	Raamlepingu nr	Lepingu sõlmimise kuupäev	Hankelepingu järgne rahaline maht
Harjumaa	EELK Diakoonia ja ühiskonnatöö sihtasutus	3.3-1/8076-1	31.03.2020	975000,00
Hiiumaa	Hiiumaa Sotsiaalkeskus	3.3-1/8071-1	01.04.2020	791250,00
Ida-Virumaa	MTÜ PLT Päikesekiir	3.3-1/8073-1	01.04.2020	63750,00
Jõgevamaa	SA Perekodu	3.3-1/8074-1	01.04.2020	603750,00
Läänemaa	SA Haapsalu Hoolekandekeskus	3.3-1/8067-1	31.03.2020	81000,00
Lääne-Virumaa	MTÜ Virumaa Tugiteenused/ MTÜ Tapa Lastekaitse Liit	3.3-1/8066-1	31.03.2020	119250,00

Põlvamaa	Varajase Kaasamise Keskus OÜ	3.3-1/8070-1	01.04.2020	382500,00
Pärnumaa	Pärnu Laste ja Noorte Tugikeskus	3.3-1/8064-1	01.04.2020	65250,00
Raplamaa	Ridiradiralla OÜ	3.3-1/8264-1	31.03.2020	453750,00
Saaremaa	Kuressaare Perekodu	3.3-1/8268-1	01.04.2020	510000,00
Tallinn	Tallinna Perekeskus/Tallinna Lastekodu	3.3-1/8265-1	08.04.2020	154500,00
Tartumaa	Sverresson OÜ	3.3-1/8267-1	31.03.2020	738750,00
Valgamaa	Varajase Kaasamise Keskus OÜ	3.3-1/8068-1	01.04.2020	238500,00
Viljandimaa	SA Perekodu	3.3-1/8075-1	01.04.2020	245250,00
Võrumaa	Varajase Kaasamise Keskus OÜ	3.3-1/8069-1	01.04.2020	206250,00

Teenuste osutamisega alustamine algas 1. aprillist 2020 ja kehtis kuni 31. detsembrini 2020.

Kuna Järvamaa osas hankelepingut sõlmida ei saanud, kuulutati välja uus riigihanke „Raske ja sügava puudega lastele tugiteenuste osutamine Järvamaal 2020 (Sotsiaalkindlustusamet)“ viitenumber 221609. Hanketeade avaldati 20.04.2020 kell 10.00 ja pakkumuse esitamise tähtaeg oli 18.05.2020 kell 10.00. Hankelepingu esemeks oli nagu ka eelnevatel kordadel tugiteenuste osutamine raske ja sügava puudega lastele Järvamaal, mis hõlmas lapsehoiuteenust, tugiisikuteenust ja toetava teenusena transporditeenust. Piirkonnale esitati kaks kvalifitseerunud pakkumust, mistõttu kohaldub lepingu sõlmimisele 14-päevane ooteaeg pakujate otsusest teavitamisest. Pakkujaid oli otsusest teavitatud 28.05.2020. Lepingu eeldatav sõlmimise aeg oli 11.06.2020.

Alates 2015 aasta novembrist oli osutatud raske ja sügava puudega lastele lapsehoiu-, tugiisiku- ja toetava teenusena transporditeenust ESF rahastuse toel läbi riigihangete ehk koostöös eelkõige erinevate teenuseosutajatega. Kuna rahastusperiood hakkas lõppema ja oli loodud toimiv teenuseosutajate võrgustik siis oli otstarbekas teenuste osutamine praegusel kujul lõpetada 31.12.2020. Alates 1.jaanuarist 2021 planeeriti jätkata ESF rahastust ning teenuste osutamist uue korraldusmudeli alusel, kus kohalikud omavalitsusüksused said senisest rohkem teenuste osutamisse panustada sh hinnata täpsemalt iga lapse teenusevajadust, leida sobivaim teenuseosutaja, pidada arvestust rahaliste mahtude osas ja omada terviklikku ülevaadet tugiteenuseid vajavatest lastest. Kuna lapsehoiu-, tugiisiku- ja transporditeenuse näol oli tegemist KOV korraldavate teenustega siis jätkus 2021 aastal teenuste osutamine läbi konkursi, mille Sotsiaalkindlustusamet kohalikele omavalitsusüksustele korraldas ajavahemikus august kuni oktoober 2020 a. Konkursi korraldamine oli osa projektist väljumise protsessist, mis pidi olema mh lapsevanematele, KOVle ja teenuseosutajatele sujuv ja arusaadav, et pärast projekti lõppemist jätkuks teenuste osutamine neile lastele, kes seda vajasisid. Aruandlusperioodi lõpuks oli valminud esialgne konkursi dokument, millega töö jätkus.

II poolaasta

Järvamaa osas sõlmitud lepingu (12.06.2020-31.12.2020) andmed:

Piirkond	Teenuseosutaja	Raamlepingu nr	Lepingu sõlmimise kuupäev	Hankelepingu järgne rahaline maht
Järvamaa	Varajase Kaasamise Keskus OÜ	3.3-1/15982-1	12.06.2020	243750,00

Augustis 2020 selgus, et (juriidiliselt) konkursi ei saanud kohalikele omavalitsustele korraldada, sest soov ei olnud anda KOVle toetust valikuliselt, vaid toetada kõiki KOVe, kus elasid puudega lapsed. Sellega seoses muudeti TAT tervikteksti ja sõnastati 2021 – 2022 perioodi tegevused ümber.

6. oktoobril 2020 kuulutas Sotsiaalkindlustusameti peadirektor käskkirjaga nr 22 välja toetuse andmise „Raske ja sügava puudega lastele (0-17) tugiisiku-, lapsehoiu- ja transporditeenuse arendamine ja pakkumine kohalikus omavalitsuses“. Taotluste esitamise tähtaeg oli 6. detsember 2020 kell 17.00.

KOV-l oli võimalus toetuse andmisel taotleda teenuste osutamise toetamist kuni 24-ks kuusk. KOV-le eraldatav toetuse summa sõltus raske ja sügava puudega laste arvust. Lisaks oli prognoosi aluseks võetud 2019. aastal ESF teenuste saajate % KOV puudega laste arvust. Toetuse andmisega sooviti eelkõige perioodil 2015 – 2020 ESF vahenditest teenuseid saanud laste teenuste saamist jätkata, et

projekti tegevustest väljumine oleks KOV-le ja lapsevanematele sujuvam. Üle-eestiline toetuse kogusumma oli 13 600 000 eurot.

13.11.2020 käskkirjaga nr 27 kinnitas SKA peadirektor esimesed teotuse saajad: Lääne-Harju Vallavalitsus, Haapsalu Linnavalitsus, Rae Vallavalitsus, Narva Linnavalitsus, Viljandi Linnavalitsus, Põltsamaa Vallavalitsus, Kadrina Vallavalitsus, Keila Linnavalitsus, Antsla Vallavalitsus, Loksa Linnavalitsus, Väike-Maarja Vallavalitsus ja Narva-Jõesuu Linnavalitsus.

10.12.2020 kinnitas SKA peadirektor oma käskkirjaga nr 29 Teotuse andmise „Raske ja sügava puudega lastele (0-17) tugiisiku-, lapsehoiu- ja transporditeenuse arendamine ja pakkumine kohalikus omavalitsuses“ toetuse andmise kõikidele ülejäänud omavalitsustele, kus elasid puudega lapsed, va Lügane Vallavalitsus.

75 kohaliku omavalitsust jõudsid õigeaegselt taotlused esitada, paraku jäi taotluse esitamisega hiljaks Lügane Vallavalitsus, kellele kuulutati 15.12.2020 peadirektori käskkirjaga nr 30 välja uus taotlusvoor. Taotluse esitamise tähtajaks oli 18.12.2020 kell 17.00. Lügane Vallavalitsus esitas taotluse ja SKA peadirektori käskkirjaga 23.12.2020 nr 32 kinnitati ka Lügane Vallavalitsus toetuse saajaks.

Lepingud kohalike omavalitsustega (perioodiks 01.01.2021 – 21.12.2022) sõlmiti alljärgnevalt:

kohaliku omavalitsuse üksus	toetuse summa	lepingu kuupäev ja number
Alutaguse vald	53716,00	14.12.2020 nr 3.3-1/31262-1
Anija vald	58600,00	10.12.2020 nr 3.3-1/31040-1
Antsla vald	78133,00	26.11.2020 nr 3.3-1/29621-1
Elva vald	322298,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31093-1
Haapsalu linn	151382,00	26.11.2020 nr 3.3-1/29617-1
Haljala vald	29300,00	10.12.2020 nr 3.3-1/31023-1
Harku vald	180682,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31082-1
Hiiumaa vald	122083,00	16.12.2020 nr 3.3-1/31541-1
Häädemeeste vald	14650,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31094-1
Jõelähtme vald	14650,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31149-1
Jõgeva vald	83016,00	10.12.2020 nr 3.3-1/31032-1
Jõhvi vald	107433,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31081-1
Järva vald	131849,00	10.12.2020 nr 3.3-1/31035-1
Kadrina vald	68366,00	26.11.2020 nr 3.3-1/29626-1
Kambja vald	73250,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31071-1
Kanepi vald	53716,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31117-1
Kastre vald	78133,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31108-1
Kehtna vald	87899,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31077-1
Keila linn	156266,00	26.11.2020 nr 3.3-1/29623-1
Kiili vald	63483,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31090-1
Kohila vald	117199,00	10.12.2020 nr 3.3-1/31022-1
Kohtla-Järve linn	278348,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31088-1
Kose vald	48833,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31096-1
Kuusalu vald	122083,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31129-1
Loksa linn	4883,00	26.11.2020 nr 3.3-1/29624-1
Luunja vald	48833,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31089-1
Lääne-Harju vald	131849,00	24.11.2020 nr 3.3-1/29400-1
Lääne-Nigula vald	68366,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31122-1
Lääneranna vald	58600,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31085-1
Lügane vald	34183,00	28.12.2020 nr 3.3-1/32335-1

Maardu linn	43950,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31070-1
Muhu vald	14650,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31102-1
Mulgi vald	83016,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31060-1
Mustvee vald	58600,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31073-1
Märjamaa vald	78133,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31125-1
Narva linn	380898,00	26.11.2020 nr 3.3-1/29616-1
Narva-Jõesuu linn	19533,00	26.11.2020 nr 3.3-1/29622-1
Nõo vald	87899,00	10.12.2020 nr 3.3-1/31039-1
Otepää vald	175799,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31106-1
Paide linn	249048,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31062-1
Peipsiääre vald	53716,00	10.12.2020 nr 3.3-1/31036-1
Põhja-Pärnumaa vald	63483,00	10.12.2020 nr 3.3-1/31030-1
Põhja-Sakala vald	97666,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31061-1
Põltsamaa vald	78133,00	30.11.2020 nr 3.3-1/29846-1
Põlva vald	170916,00	10.12.2020 nr 3.3-1/31031-1
Pärnu linn	449264,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31086-1
Raasiku vald	34183,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31098-1
Rae vald	190449,00	26.11.2020 nr 3.3-1/29620-1
Rakvere linn	219749,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31091-1
Rakvere vald	58600,00	10.12.2020 nr 3.3-1/31034-1
Rapla vald	234399,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31100-1
Rõuge vald	112316,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31103-1
Räpina vald	34183,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31112-1
Saarde vald	29300,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31080-1
Saaremaa vald	449264,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31131-1
Saku vald	63483,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31109-1
Saue vald	263698,00	10.12.2020 nr 3.3-1/31020-1
Setomaa vald	34183,00	10.12.2020 nr 3.3-1/31041-1
Sillamäe linn	92783,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31059-1
Tallinn	3193680,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31115-1
Tapa vald	253932,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31120-1
Tartu linn	1401508,00	14.12.2020 nr 3.3-1/31260-1
Tartu vald	83016,00	10.12.2020 nr 3.3-1/31037-1
Toila vald	9767,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31074-1
Tori vald	219749,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31095-1
Tõrva vald	48833,00	10.12.2020 nr 3.3-1/31026-1
Türi vald	122083,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31121-1
Valga vald	278348,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31063-1
Viimsi vald	151382,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31114-1
Viljandi linn	185565,00	26.11.2020 nr 3.3-1/29618-1
Viljandi vald	126966,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31076-1
Vinni vald	156266,00	10.12.2020 nr 3.3-1/31028-1
Viru-Nigula vald	78133,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31087-1
Võru linn	234398,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31124-1
Võru vald	190449,00	11.12.2020 nr 3.3-1/31111-1

Väike-Maarja vald	102549,00	26.11.2020 nr 3.3-1/29625-1
<p>Lastele tugiteenuste osutamine oli II poolaastal jätkunud tõrgeteta ka vaatamata COVID-19 teisele lainele, kuna I poolaastal kehtestatud erisused jäid kehtima ka II poolaastal ning uusi muudatusi, kohandusi ega kokkuleppeid tugiteenuste osutamiseks ei olnud vajalik teha.</p> <p>01.01.2021-31.05.2021</p> <p>Teenuste rahastamine Euroopa Sotsiaalfondi toel oli alates 1. jaanuarist üle antud kohalikele omavalitsustele. Raske ja sügava puudega lapsi oli Eestis 76-s KOV-is. Koordinaatoritel oli igas KOV-is kontaktisik, kellega koostöö toimus, sh KOV-idega, kes ei olnud veel tugiteenuste toetust kasutanud. 30.04.2021 seisuga oli toetust kasutanud 68 KOV-i, kõik ESF toetuse raames teenust saanud laste juhtumiplaanid ja KOV otsused olid koordinaatorite poolt üle vaadatud, vajadusel juhendatud vajalike muudatuste tegemiseks. 8 KOV-i ei olnud kasutanud 31.05.2021 seisuga ESF vahendeid, kuna oli kasutatud oma eelarvelisi vahendeid ning toetusfondi vahendeid.</p> <p>01.06.2021-31.12.2021</p> <p>30.11.2021 seisuga oli toetust kasutanud 72 KOV-i, kõik ESF toetuse raames teenust saanud laste juhtumiplaanid ja KOV otsused olid koordinaatorite poolt üle vaadatud, vajadusel juhendatud vajalike muudatuste tegemiseks. 4 KOV-i ei olnud kasutanud 30.11.2021 seisuga ESF vahendeid, kuna olid kasutatud oma eelarvelisi vahendeid ning toetusfondi vahendeid. Lähtuvalt rakendusüksuse suunistele koguti detsembris 2021 tugiteenuste tiimi poolt kõigilt KOV-idelt alusdokumendid (juhuvalimina ühe lapse kohta), mida planeeritakse kontrollida 2022 jaanuari jooksul ja anda kõigi osas ka tagasiside.</p> <p>01.01.2022-31.05.2022</p> <p>Kõigi KOV-ide alusdokumendid (juhuvalimina ühe lapse kohta) olid kontrollitud ja tagasisidestatud. 30.04.2022 seisuga oli toetust kasutanud 74 KOV-i ja kõik ESF toetuse raames teenust saanud laste juhtumiplaanid ja KOV otsused olid koordinaatorite poolt üle vaadatud, vajadusel juhendatud vajalike muudatuste tegemiseks. 2 KOV-i ei olnud ESF toetust veel kasutanud, sest said oma eelarveliste ning toetusfondi vahendite toel hakkama.</p> <p>01.06.2022 - 31.12.2022</p> <p>31.12.2022 seisuga kasutas toetust 74 KOV-i. 2 KOV-i toetust ei kasutanud. Viimased teenuste kasutamise graafikud planeeriti kontrollida jaanuaris 2023. Koordinaatorid ja tugiteenuste juht helistasid septembris kõigi 76 KOVi kontaktisikud läbi. Kõnede kestvused varieerusid 15 minutist kuni 1h 50 minutini. Vastused fikseeriti Excel i tabelis märkides ära, kes kellega ja millal rääkis. Kõik kontaktisikud kinnitasid, et info projekti lõppemise kohta ja eelarveliste vahendite planeerimise kohta oli juhtidele edastatud. KOV vastuste kokkuvõtet jagati ELVL, HTM, SoM, EPIK. KOV juhtidele saadeti projekti lõppemisega ja kõnedest saadud sisendi põhjal kiri.</p> <p>01.01.2023 - 31.05.2023</p> <p>Jaanuaris-veebruaris 2023 menetleti viimased KOVide poolt esitatud tugiteenuste toetuse arved ning täideti statistika. Kokku kasutas toetust 74 KOVi. Toetust kasutati 2021-2022 aastatel kokku 10 708 154,73 euro ulatuses. Kogu projekti perioodi jooksul sai tuge 3571 unikaalset last ja 3414 unikaalset vanemat. Aprillis 2023 andis tugiteenuste juht Sotsiaaltöö ajakirjas ülevaate projekti kokkuvõttest ja jätkutegevustest: https://tai.ee/et/sotsiaaltöö/raske-ja-sügava-puudega-laste-tugiteenuste-projekti-kokkuvote-ja-jatkutegevus.</p> <p>01.06.2023 - 31.12.2023</p> <p>Jätkus KOV-ide nõustamine. Puudega lastega seotud temaatika ja vajalikud teemad olid üle antud siseriikliku nõustamisteenuse konsultantidele, kes pärast projekti lõppu jätkasid KOV-ide toetamist ja vajadusel lapsevanemate nõustamist. Oktoobris toimus ka lõpuseminar, mille raames vaadati koos peamised murekohad üle ning arutati läbi juhtumeid, mis SKA-ni jõuavad. Tugiteenuste juht pani talituse võrgukettale kokku kausta vajalike materjalidega ja hoidis kogu poolaasta jooksul talitust kursis peamiste teemadega.</p>		

Kokkuvõte:

Alates 2015 aasta novembrist kuni 2020 lõpuni osutati raske ja sügava puudega lastele lapsehoiu-, tugiisiku- ja toetava teenusena transporditeenust ESF rahastuse toel läbi riigihangete ehk koostöös eelkõige erinevate teenuseosutajatega. Alates 1. jaanuarist 2021 jätkus ESF rahastus ning teenuste osutamine uue korraldusmudeli alusel, kus kohalikud omavalitsusüksused said eelneva perioodiga võrreldes rohkem teenuste osutamisse panustada, sh hinnata täpsemalt iga lapse teenusevajadust, leida sobivaim teenuseosutaja, Kokku kasutas toetust 74 KOVi. Toetust kasutati 2021-2022 aastatel kokku 10 708 154,73 euro ulatuses. Kogu projekti perioodi jooksul sai tuge 3571 unikaalset last ja 3414 unikaalset vanemat.

Alamtegevuse nr ja nimetus ⁴	<i>Alamtegevus nr 2.1.4. Kuulmispuudega lastele suunatud kaugtõlketeenuse pakkumine</i>		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.01.2021–31.12.2023	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	02.03.2021 -31.12.2023

01.01.2021 – 31.12.2021

Märtsis algusest alustati kaugtõlketeenuse osutamise ja arendamisega kuulmispuudega lastele vanuses 7-15 eluaastat, kelle toimetulekut teenuse saamine üldiselt parandab, suurendades ühiskonnaelus osalemist. Samuti soodustab lapsele kaugtõlketeenuse osutamine tema hoolduskoormusega vanema tööturul osalemist.

Esimese kolme kuu jooksul oli teenuse kasutamine olnud kesine. Selleks, et noorte teadlikkust teenuse kasutamise võimalustest tõsta, oli Sotsiaalkindlustusameti projektijuht teavitanud sotsiaalmeedia kaudu Eesti kurtide gruppi kuuluvatele inimestele teenuse kasutamise võimalikkusest. Lisaks saadeti e-kirju ja videosid Kurtide liidu kodulehel jagamiseks. Informatsiooni jagati ka Kurtide Laste Vanemate liidu ning erinevate haridusasutuste kaudu (Tartu Hiie Kool, Tallinna Heleni Kool, Viljandi Riigigümnaasium ja Astangu KRK).

II poolaastal planeeriti arendustegevused, mis puudutasid uue rakenduse arendust, mis oli vajalik parema kaugtõlketeenuse osutamiseks (Skype rakenduse näol ei olnud võimalik tagada teenuse kasutajate tagasiside põhjal kõiki vajalikke funktsioone).

Teisel poolaastal tagati kaugtõlge lisaks tavapärasele teenuse pakkumise ajale ka paralleeliiniga kahel päeval nädalas (kolmapäeviti ja reedeti) kell 11:00-15:00. Nii kurtide kui tõlkide kaudu edastati info, et riigis kehtestatud piirangud olid põhjustanud olukorra, kus viipekeelsed inimesi kasutasid kontaktide vältimiseks üha enam tõlget kaugtõlkena.

31.12.2021 lõppes hankeleping seni teenust pakkuvate teenuse pakkujatega ning 16.11.2021 avaldati uus hange. Pakkumuste esitamise tähtaeg oli 6.12.2021. Laekus kaks sobivat pakkumist (Viipekeeletõlkide OÜ ja MTÜ Tartu Viipekeeletõlgid). Alates 2022 aastast hakati teenust pakkuma tööpäevadel üks tund kauem (9:00-18:00) ja paralleelliin oli tagatud senise kahe päeva asemel kolmel päeval: esmaspäev, kolmapäev ja reede kell 11:00-15:00.

Vaatamata teenuse kasutamise paindlikkusele, oli laste osas endiselt teenuse kasutamine väga madal. Eelduslikult arvati, et äpi kasutusele võtmine annab võimaluse rohkem suunata lapsi teenust kasutama.

Viipekeeletõlkide koolitamine

Augustis 2021 viidi läbi väikesost, mille tulemusena leiti pakkuja (viipekeeletõlkide OÜ), kes viis läbi koolituse „Vene viipekeeletõlkide algkursus eesti viipekeeletõlkidele“. Esimene koolituse päev oli 13.11.2021. Koolitusel osales 12 viipekeeletõlki. Koolituse viimane päev ja selle lõpetamine planeeriti juuni kuusse Narvas. Koolituse maht oli 160 akadeemilist tundi.

⁴ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

Infotunnid

Perioodil juuli – detsember 2021 toimus viis tõlketeenuseid tutvustavat infotundi (Tallinn, Pärnu, Viljandi, Tartu). Kokku osales infotundides 75 inimest, neist lapsi 1. Eraldi lastele suunatud infotund toimus 10.08.2021 Kuulmispuuetega Laste Vanemate Liidu korraldatud laste suvelaagris. Infot jagati 24-le laagris osalenud lapsele. Koos tehti näidiskõne kaugtõlkesse ja peale seda sügisel oli ka paar korda teenuse kasutamist laste poolt (saadetud krüpteeritult 4.10.2021 info e-maili teel).

Heleni Kooliga võeti ühendust infotunni läbiviimiseks 11.10.2021, kuid seoses viiruse levikuga oli väga raske kooliga leida kokkulepet infotunni läbiviimiseks kontaktsetl.

IT arendus

Äpi arenduse rahvusvahelise hanke ettevalmistamine TEHIK poolt võttis oodatust rohkem aega. Veendumaks, et hankesse minnes oli võimalik leida sobiv „karbitoode“ viis TEHIK oktoober-november läbi turu-uuringu. See andis kinnitust, et seatud tingimustele valmis toodet oli võimalik leida. SKA oli pidevas suhtluses TEHIK hanke teemal. Valmis hanke dokumendid planeeriti esitada SKA-sse 2022. jaanuari kuu jooksul kooskõlastamiseks.

01.01.2022-31.05.2022

Kaugtõlketeenus

Aruandlusperioodil ei olnud teenust kasutanud ükski 7-15 aastane laps. Alates 01.01.2022 sõlmiti teenuse osutamiseks leping kahe teenuseosutajaga, kes osutasid hankes edukaks. Kaugtõlget pakkusid endiselt Viipekeeletõlkide OÜ ja MTÜ Tartu Viipekeeletõlgid. Käesoleva hanke raames oli teenus avatud E-R 9:00-18:00 ja L kell 10:00-16:00. Parelleeliiniga oli teenus tagatud E, K ja R kell 11:00-15:00 see tähendas, et sel ajal oli valves kaks tõlki korraga, kes kaugtõlke kõnede vastasid ja teenust pakkusid. Hanke kohaselt sai liinide suure täituvuse korral tagada paralleeliini ka T ja N samadel aegadel. E, K, R ja L osutas teenust Viipekeeletõlkide OÜ ja T ning N MTÜ Tartu Viipekeeletõlgid.

Tõlketeenuste arendamine

Veebruar - märts oli kaugtõlke arendamise jaoks ette võetud teenusedisaini protsess, et muuta teenus sihtrühmale sobivamaks ning vajadustele vastavamaks. Perioodil jaanuar - märts viidi läbi intervjuud sihtrühma (10), tõlkide (4) ja KOV esindajatega (5). Sihtrühma hulgas oli üks laste sihtrühma esindaja ja üks lapsevanem, kelle lapsed vastasid teenuse saamise kriteeriumitele. Intervjuude analüüsi põhjal selgus, et KOV nägi probleemina tõlkide puudust ning ebaühtlast tõlketeenuse osutamise alust, samuti vähest seaduslikku regulatsiooni. Tõlgid tõid välja, et kuuljaid inimesi võiks rohkem õpetada viipekeelt kasutama ning, et tunti puudust töölepingulistest töökohadest. Sihtrühma esindav laps tõi välja, et ei kasuta KOV tõlketeenuseid ega SKA kaugtõlketeenust, kuna oli harjunud kasutama oma kuulja vanema abi, koolis oli talle tõlge tagatud ning kui kuskile vaja tõlk ette tellida, siis tegid seda tema viipekeelsed vanemad. Noor oli kursis kaugtõlkega ja arvas, et kasutaks seda kindlasti olukorras, kus ta alustab oma iseseisvat elu. Juuni alguses oli planeeritud „Kaugtõlke teenuse visiooni päev“. Teenuse selgem visioon ja sisend oli oluline ka tõlketeenuste VTK koostamiseks.

IT arendus

2022. aasta alguses vahetus TEHIK poole hanke projektijuht. 06.05.2022 saatis TEHIK välja SKA kooskõlastatud turvaklassi protokoll, mis aitas ära määratleda selgemalt tehnilised nõuded äpi hankimiseks (nt millise ajaga pidi reageerima äpi katkestuste vms puhul, kui tugevalt pidid olema äpi sees vahetatavad ning hoitavad isikuandmed kaitstud olema jne). Hanke avaldamiseks oli planeeritud II poolaastal luua teenuse infosüsteemi pidamise kord, koostada andmekaitse mõjuhinna ja RIHA infosüsteemi registreerimine. Aruandluse hetkel oli SKA kooskõlastamisel infosüsteemi pidamise kord kaugtõlke äpi jaoks. TEHIK prognooside kohaselt planeeriti rahvusvahelise hanke avaldamine septembrisse/oktoobrisse ning 2022. aasta lõpus planeeriti alustada tõlkide ja sihtrühmaga uue äpi katsetamist.

Tõlkide koolitamine

Sügisel 2021. alanud „Vene viipekeelet algukursus eesti viipekeeletõlkidele“ jätkus 2022. aasta juulini. Tagasiside ja kokkuvõtte koolitusest oli planeeritud oktoobrisse 2022. Avaldatud oli väikeostu

pakkumuskutse leidmaks koolitaja ka järgneva taseme vene viipekeele koolituse tagamiseks "Vene viipekeele kursus iseseisva keelekasutaja taseme saavutamiseks eesti viipekeele tõlkidel". Pakkumuste esitamise tähtaeg oli planeeritud juunisse 2022.

01.06.2022 - 31.12.2022

Kaugtõlketeenus

Oktoobris kasutas kaugtõlketeenust üks laps igapäevaste teenuste kasutamiseks. Kaugtõlketeenuse hankeleping lõppes 31.12.2022, ning oktoobri jooksul valmistati ette hanke pikendust 2023. aasta lõpuni. Mõlemad teenusepakkujad (Viipekeeletõlkide OÜ ja MTÜ Tartu Viipekeeletõlgid) olid valmis jätkama teenuse osutamist ning kaaluma hankes osalemist. Küll aga juhtis Viipekeeletõlkide OÜ tähelepanu tõlketunni madalale hinnale, mis üldise hinnatõusuga kaasas ei käinud. THI järgi võis eeldada 2024. aastaks tunnihinnaks umbes 56€. Eeldatav kaugtõlke pakkumise tundide arv 2023. aastal oli planeeritud maksimaalselt 4000 tundi.

Tõlketeenuste arendamine

Kaugtõlke täpsema visiooni koostamiseks ja teenuse arendamiseks viidi läbi väikest leidmaks teenusedisaini töötoa läbiviijaid, kes aitaks kaardistada ära kaugtõlketeenuse kliendi teekonna ja täpsemalt määratleda, mis peaks jääma SKA kaugtõlketeemadeks. 08.06.2022 toimus Hestia Hotel Europe "Kaugtõlke visiooni päev", kus osalesid KOV, Sotsiaalministeeriumi, SKA ja sihtrühma esindajad nii Eesti Kurtide liidust kui ka Eesti Vaegkuuljate Ühingust. 21.06.2022 tutvustas teenuse disaini läbi viinud Brand Manual SKA-le töötoa tulemusi, mis olid heaks aluseks VTK koostamisel ja tõlketeenuste arendamisel.

Alates 05.08 vahetus projektijuht ja uue projektijuhina asus tööle Karmen Orlovski.

IT arendus

Juulis toimusid kohtumised nii TEHIK tiimiga kui ka SKA siseselt andmekaitse spetsialist Ainike Alla ja infoturbspetsialisti Ivari Õunapuuga, kellega koostati äpile vajalik andmekaitsealane mõjuhindang. 12.09.2022 läks TEHIKule kooskõlastamiseks äpi mõjuhindang. Edasi töötati tehnilise kirjeldusega, mis sai paika novembris. Detsembris toimus hanke alusdokumentide välja töötamine ja viimistlemine koostöös TEHIKuga. 2023. aasta alguses planeeriti hange avaldada.

Tõlkide koolitamine

Seoses hindade kallinemisega oli Vene viipekeel II osa koolitust läbi viiv Viipekeeletõlkide OÜ esitanud avalduse lisaraha taotlemiseks. Avaldus kinnitati (1500€ ilma KM-ta) ning sõlmiti vastavasisuline lepingu lisa.

Novembris toimus kohtumine kirjutustõlkidega (G. Järvasalu, L. Liholm, U. Saks), kus arutati 2023. aasta koolitusvajadusi. Esiolgu 2023. aastal plaanitud kirjutustõlkide koolitust ei tehtud, kuna kirjutustõlkide hinnangul puudus ühiskonnas vajadus uute kirjutustõlkide järgi. Nende sõnul oli kirjutustõlke maailm liikumas respeakingu suunal, kus väljaõeldu paneb kirja pilti masin ja tõlgil jääb üle vaid vajaduse korral parandusi teha.

01.01.2023 – 31.05.2023

Kaugtõlketeenus

Esimese viie kuu jooksul ükski laps kaugtõlketeenust ei kasutanud. Alates 01.01.2023 pikendati lepingut teenuse osutamiseks kahe teenuseosutajaga. Kaugtõlget pakkusid endiselt Viipekeeletõlkide OÜ ja MTÜ Tartu Viipekeeletõlgid. Käesoleva hanke raames oli teenus avatud E-R 9:00-18:00 ja L kell 10:00-16:00. Parelleeliiniga oli teenus tagatud E, K ja R kell 11:00-15:00 see tähendas, et sel ajal oli valves kaks tõlki korraga, kes kaugtõlke kõnedele vastasid ja teenust pakkusid.

Tõlketeenuste arendus

Märtsis toimus kohtumine vaegkuuljate esindaja Külliki Bodega, teemaks kirjutustõlke vähene kasutamine ja selle mure lahendusideed. 22.06 oli plaanis kohtuda uue Kurtide Liidu juhatusel, et kuulata ära nende tulevikuplaanid ja arutada koos tõlketeenuste tulevikku. SHS muutmise seaduseelnõu väljatöötamise kavatsus avalikustati 01.06 ning ettepanekute ja kommentaaride tähtaeg oli 21.06.

IT arendus

Jaanuari lõpus said kaugtõlke äpi hanke alusdokumendid SKA sisese kooskõlastuse. Veebruaris valmisid ingliskeelsed tõlked ning hange läks avalikuks 20.02.2023. Pakkumuste esitamise tähtaeg oli 27.03.2023. Hankele esitati üks pakkumus. Vastavustingimusi kontrollides selgusid aga SKA poolseid möödapanekud ning puudujäägid, mistõttu otsustati antud hanke ebaõnnestunuks tunnistada ning kordushanke teha. Kordushanke jaoks sai täpsustatud maksetingimusi, lisatud juurde lisaarenduste ja konsultatsioonitundide võimalused ning täpsustatud tehnilist kirjeldust. Aruandluse hetkel oli kordushange avalik ning pakkumuste esitamise tähtaeg oli 07.07.2023.

Tõlkide koolitamine

Esimesel poolaastal jätkus Vene viipekeelee II osa koolitus, millest võttis osa 12 inimest. Koolitus sai läbi juunikuuga.

Teine poolaasta

Kaugtõlketeenus

2023. aastal ühtegi last kaugtõlketeenust ei kasutanud. 2022. aastal kasutas üks laps teenust ja 2021 kolm last.

IT arendus

TEHIKu projektijuht Arno lahkus suvel ning teda asendas Rainer Rohtla, septembrist alates sai antud projekt TEHIKu poolt uue projektijuhi Inga Ilvese, kes oli ka äpi teemadega 2021 alustades selle juures. Esitatud pakkumus osutus edukaks ning kohe alustati ka lepingute ettevalmistamist. Pakkujaks oli Tšehhi firma DeafCom. Esimeseks takistuseks sai tšehhide digiallkirjastamise võimaluse puudumine, ning seetõttu lähendati asi järgnevalt: läbi DocuSign keskkonna allkirjastati leping nii tšehhide, SKA peadirektori kui ka TEHIKu peadirektori poolt – see andis võimaluse alustada Deafcomil vajaminevaid arendustöid – seejärel saadeti need Deafcomi poolt paberil allkirjastatuna Eestisse, kus need said ka Eestis uuesti allkirjastatud. Esimene koosolek toimus 13.09.2023 kus lepidi kokku järgnevad tegevused. Esmatähtsaks pidas Deafcom, et SKA alustaks kohe äpi GDPR ja Kasutajatingimuste välja töötamisega. Lepiti kokku ka kohtumised iga kahe nädala tagant reedeti, kus Deafcom andis oma edasiminekutest ülevaate. 29.09 saatsid tšehhid Crowdin'i veebisaidi lingi, kus projektijuhi ülesandeks oli kogu äpp (nii mobiiliversioon kui ka veebiversioon) eestikeelseks tõlkida. 13.10 saadi valmis esimese äpi mobiiliversiooni juba n-ö testimiseks ja tutvumiseks. 23.11 toimus TEHIK kontoris äpi testimise päev, kohal olid TEHIKu poolt Inga Ilves, Sotsiaalkindlustusametist tõlketeenuste projektijuht Karmen Orlovski, Eesti Kurtide Liidust Tiit Papp, Sirle Papp, Kaupo Ohlo, Eesti Viipekeeletõlkide Kutseühingust Sandra Laurimaa ning Deafcomi esindaja Michal Obložinský. Esmalt tegi Michal tutvustuse Deafcomist ja äpi kasutustest teistes riikides ning päeva teises pooles testiti koos läbi äpi kõik võimalused. Saadi ka kurtidelt palju väärtuslikku tagasisidet. Antud kohtumisega toimus ka äpi üle andmine. Äpi *live* minemist takistas aruandluse hetkel veel GDPR ja Kasutajatingimuste puudumine, mis oli SKA erinevate osapoolte vahel väljatöötamise faasis. Seejärel alustati järk-järgulise äpile üleminekuga, mis tähendas, et esmalt ca 1 kuu osutati kaugtõlketeenust äpi vahendusel vaid paralleelliini ajal. See võimaldas õppida keskkonda kasutama nii tõlkidel kui kurtidel, lisaks pidi projektijuht ükshaaval kõik äpiga liitujad kontrollima ja kinnitama ning see lahendus tagas sujuvama protsessi.

Kokkuvõte

2023. aastaga sai toetuse andmise tingimuste rahastus läbi ning selleks, et teenus ei katkeks rahastusallika vahetumisel, otsustati liikuda uude TAT-i (Ühtekuuluvuspoliitika fondide rakenduskava 2021–2027; 21.4.9.2 Pikaajalise hoolduse teenuste kättesaadavuse ja kvaliteedi parandamine ning hoolduskoormuse leevendamine) alates 01.12.2023. Antud TAT-i sihtrühma kuuluvad kuulmislangusega inimesed, mis tähendas, et teenuse saajale oli määratud kuulmispuue või kuulmispuue esines ühe puudeliigina liitpuude koosseisus või inimesel oli vähenenud töövõime või eriarsti poolt väljastatud kuulmislanguse tõend (mööduka, tugeva või sügava kuulmislanguse esinemise kohta). Kurdid rõhutasid äpi testimisel novembris, et nende jaoks oli teenus äärmiselt oluline ja elutähtsa funktsiooniga ning nad väga ootasid selle kasutamist. Ideaalmaalimas tahaksid nad, et kaugtõlketeenus oleks saadaval 24/7, kuid siin peeti takistuseks eelkõige viipekeeletõlkide vähesus. Lõpparuande esitamise ajal oli Eestis 23 kutsetunnistusega viipekeeletõlki, kes pidid tagama kogu riigi vajaduse – tõlkide õppekava enam vabariigis ei olnud, seega oli järelkasv sisuliselt nullilähedane. See tekitas olukorra, kus näiteks KOV-id hakkasid tõlkidena kasutama mitte kutselisi tõlke, vaid kedagi, kes lihtsalt mingil tasemel keelt oskas.

Kuid antud teema eest peaks eelkõige seisma Kurtide Liit ise ja end nähtavaks tegema, sest Sotsiaalkindlustusameti projekti roll ja mõte oli vaid teenuseid koordineerida ja tagada olemasolev. 2023 alustati ka tõlketeenuste Sotsiaalhoolekande seadusesse lisamise protsessi ja tehti ära eelnõu väljatöötamise kavatsus, mis läks kooskõlastamisele 01.06.2023, kuid valitsuse vahetuse ja prioriteetide muutumise tõttu läks see aktiivsest tööplaanist välja. Küll aga oli teenuse tuleviku suhtes oluline seda teemat nähtaval hoida ja uueks eesmärgiks püstitati aastaks 2025 tõlketeenused riigieelarveliseks teenuseks saada.

Tegevuse nr ja nimetus	<i>Tegevus nr 2.2 Töö- ja pereelu ühildamise soodustamine</i>		
Alamtegevuse nr ja nimetus ⁵	<i>Alamtegevus nr 2.2.1 Lapsehoiusteemi arendamise eel- ja järelanalüüsid</i>		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.09.2014–31.12.2023	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	22.09.2014 – 31.12.2021

01.01.2015 – 31.12.2015

Lapsehoiuteenuse uuringu hange nimetusega „Alushariduse ja lapsehoiu uuring“ oli läbi viidud ning hanke võitjaks osutus Tartu Ülikool (leping sõlmiti 14.05.2015). Tegevuse lõppkuupäev lükkus edasi, kuna hankedokumendi ettevalmistamine ning selle kooskõlastamine võtsid rohkem aega kui planeeritud oli. Tartu Ülikooli uuringu meeskonnaga oli toimunud avakohtumine ning nad olid alustanud tegevustega. Kohalikele omavalitsustele oli välja saadetud küsitlusankeedid ning alustatud oli vaheraporti (tähtajaga 22.06.2015) jaoks õigusliku analüüsi võrdluse ning lapsehoiuteenuse ja alushariduse ühtse mudeli loomise eksperthinnangu koostamisega.

Teisel poolaastal viidi läbi lapsehoiuteenuse uuring „Alushariduse ja lapsehoiu uuring“. 22.06 esitati uuringu vaheraport. 30.09 esitas Tartu Ülikool „Alushariduse ja lapsehoiu uuringu“ lõppraporti tööversiooni. Tööversiooni hinnati ning leiti, et see ei vasta hankes püstitatud nõuetele ja eesmärkidele. Tartu Ülikoolile esitati nõue täiendada raporti tööversiooni hiljemalt 12.10. Lõppraporti tööversioon esitati uuesti 12.10 ning see kinnitati vastuvõetavaks. Tähtaegne, kuid mitte lõplik lõppraport esitati 28.10 (nt puudu oli fookusgruppidest tulenev sisend, muudatused mudelite mõju hinnangusse ja lõplik kokkuvõte). Raportit täiendati (esitati uuesti 2.11), kuid samuti puudustega. 23.11 saatis uuringu tegija uue versiooni lõppraportist koos täiesti uue mudeli osaga, puudus SWOT analüüs ja kahe mudeli hinnangu asemel oli toodud üldine mudeli kirjeldus. Lõplik uuringu lõppraport koos andmebaasidega ja nende lisadega esitati 1.12. Hankija võttis ametlikult vastu lõppraporti koos lisadega 1.12. Hankija esitas trahvinõude lõppraporti esitamise tähtaja ületamise kohta. Tööd võeti vastu 17.12.2015. Uuringu raportite esitamise tähtaegadest ei peetud kinni ning seetõttu viibis lõppraporti valmimine, kuid lõppkokkuvõttes said kõik tegevused lepingu lõpptähtaja sees lõpetatud.

01.01.2016 – 31.12.2016

Aruande perioodil ei olnud tegevust planeeritud. Tegevus jätkub aastal 2019.

01.01.2017 – 31.12.2017

Aruande perioodil ei olnud tegevust planeeritud. Tegevus jätkub aastal 2019, kuna järgmist uuringut planeeriti TATi abikõlblikkuse perioodi lõpus tegevuste tulemuslikkuse ja mõju hindamiseks.

01.01.2018 – 31.05.2018

2018. aastal tegevusi ei toimunud.

⁵ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

01.01.2019 – 31.12.2019

2019 aastal alustati hankedokumentide ettevalmistustega ning hanke läbiviimine oli planeeritud 2020. aastal. Hankega sooviti leida partner, et analüüsida lasteai- ja lapsehoiukohtade kättesaadavust, maksumust, paindlikkust ning lapsevanemate vajadusi, võttes arvesse 2015.a uuringutulemusi ning Euroopa Sotsiaalfondi toel ellu viidud tegevusi.

01.01.2020 – 31.12.2020

28.04.2020 kell 15.00 avaldati riigihangete keskkonnas riigihange „Alushariduse ja lapsehoiu järeluuring Sotsiaalministeeriumile“. Pakkumuste esitamise tähtaeg oli 26.05.2020 kell 11.00. Hankele laekus neli pakkumust, mille sisuline hindamine ning lepingu sõlmimine oli planeeritud II poolaasta algusesse (juuni-juuli).

II poolaasta alguses sõlmiti alushariduse ja lapsehoiu järeluuringu läbiviimiseks hankeleping Centariga (28.02.2020). Aasta lõpuks olid läbi viidud küsitlused nii kohalike omavalitsuste kui lapsevanemate seas. Lapsevanemate valimi lõplikuks suuruseks kujunes 14 549 lapsevanemat ning 17.12.2020 seisuga olid hankepartnerile laekunud kohalike omavalitsustelt 72 täidetud ankeeti. Töö alusharidus ja lapsehoiu järeluuringuga jätkus 2021. aastal.

01.01.2021 – 31.12.2021

Alushariduse ja lapsehoiu järeluuringu lõppraport valmis (https://centar.ee/failid/alushariduse_raport/) ning hankepartner esitles tulemusi 26.05.2021. aastal Sotsiaalministeeriumile ja Haridus- ja teadusministeeriumile. Avalik esitus, kuhu oli planeeritud kaasata ka kohalikud omavalitsused ning lasteaiad planeeritud augustisse. Teisel poolaastal tegevusi ei toimunud.

01.01.2022 – 31.12.2022

Tegevusi ei toimunud.

01.01.2023 – 31.05.2023

Tegevusi ei toimunud.

Alamtegevuse nr ja nimetus ⁶	Alamtegevus nr 2.2.2 Peresõbraliku tööandja märgise mudeli metoodika ja kriteeriumide väljatöötamine		
Tegevuse või alamtegevuse planeeritud algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	01.09.2014–31.12.2023	Tegevuse või alamtegevuse tegelik algus- ja lõppkuupäev (pp.kk.aa)	22.09.2014 -31.12.2023

01.01.2015 – 31.12.2015

Töötaja ning peresõbraliku ettevõtte tunnustusmudeli metoodika ja kriteeriumide väljatöötamise eesmärgil kutsuti kokku töörühm, mis kohtus neljal korral. Töörühma kuulusid tööandjate, töötajate ja personalitöötajate esindajad, ülikoolidest ning organisatsioonidest pere- ning personalipoliitika eksperdid, inimõiguste ekspert, Tööinspeksiooni ja Sotsiaalministeeriumi esindajad. Töörühm arutas järgmistel teemadel ning kohtus järgnevatel kuupäevadel:

⁶ Kui tegevusel ei ole alamtegevusi, siis täidetakse lahter vastavalt „Alamtegevus puudub“ ja alljärgnevad lahtrid täidetakse tegevuse kohta. Kui alamtegevusi on rohkem kui üks, lisatakse ridu.

- Kohtumine (1. aprill): eesmärgid; aja- ning tegevuskava; ülevaade piloodist; välisriikide praktika
- Kohtumine (13. mai): mudeli protsess, meeskonna vajadus
- Kohtumine (27. mai): Sloveenia mudeli tutvustus, Sloveenia kriteeriumide arutelu

Projektijuht osales õppevisiidil Sloveenias, kus Peresõbraliku Ettevõtte Sertifikaadi projekt oldi läbiviidud juba alates 2007. aastast. Kohtuti sertifikaadi protsessi läbi viiva organisatsiooniga, projekti rahastava ministeeriumiga ning kahe projektis seni osaleva ettevõttega. Kohtumistel koguti palju detailset infot sertifikaadi projekti kohta ning saadi kasulikke teadmisi Eesti tunnustusmudeli väljatöötamiseks. Valmis esmane visioon tööaja ning peresõbraliku tööandja tunnustusmudelist.

Teisel poolaastal moodustati Sotsiaalministeeriumi majasisene töörühm, kus vaadati üle senised tulemused peresõbraliku tööandja tunnustusmudeli väljatöötamisest. Tööandjate tagasisidest tulenevalt otsustati, et tegevuse lõplikuks nimetuseks saab peresõbraliku tööandja märgis. Kuna mudeli põhieesmärk ei olnud mitte tööandja tunnustamine, vaid tööandja organisatsioonikultuuri peresõbralikumaks muutmine, siis oli märgis kui tööandjat iseloomustav kvaliteeditähis nii tööandjale kui töötajale arusaadavam. Lisaks oli märgise kasutamine terminina kommunikeerimisel lihtsam ja arusaadavam ka üldsusele. Töötati välja märgise saamise üldised põhimõtted ning vajalikud meetmed. Peresõbraliku tööandja märgise kirjeldus ja meetmed saadeti arvamuse andmiseks majavälise töörühma liikmetele, tunnustusmudeli pilootprojekti osalenud ettevõtetele ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile ja EASile.

Peresõbraliku tööandja märgise meetodika üldiste põhimõtete ja meetmete dokument koos lisadega oli koostatud.

Alustatud oli märgise dokumendi järgi mudelit rakendava organisatsiooni leidmiseks hanke lähteülesande ning hankedokumentide koostamist.

Esimene märgist tutvustav üritus toimus 27.11 Radisson Blu Olümpia hotellis. Esinesid Tööandjate Keskliidu ja PARE esindajad (koostööpartnerid märgise meetodika koostamisel). Välispartnerina tutvustas Sloveenia riigi kogemust peresõbraliku ettevõtte sertifikaadist Ekvilib Instituti direktor Aleš Kranch Kuslan. Sotsiaalministeeriumi poolt esitles projektijuht märgise andmise põhimõtteid ja edasisi plaane. Üritusel osales 50 külalist, enamik neist olid erinevate tööandjate esindajad. Ürituse järgselt olid mitmed tööandjad oma huvi üles näidanud märgise taotlemise osas.

Märgist tutvustaval üritusel esinenud Sloveenia välisekspert töötas läbi Eesti peresõbraliku tööandja märgise üldised põhimõtted ning konsulteeris oma 10-aastasest kogemusest tulenevalt. Ekspert oli ettepanekuid ka hangitava partneri osas. Kuna see tingis muudatuste tegemise vajaduse hankedokumendi, lükkus hanke väljakuulutamise 2016. aasta algusesse.

2015. aasta lõppu oli kavandatud tunnistuse formaadi väljatöötamise ja valmistamise tegevus. Tegevus lükkus edasi, kuna see otsustati lisada kommunikatsioonipartneri hanke üheks tegevuseks aastasse 2016. Kommunikatsiooni nii verbaalne kui visuaalne pool pidi olema ühtne ja süsteemne ning seetõttu läbimõeldud ühe tegija poolt. Määrates tunnistuse formaadi ja vastava logo väljatöötamine kommunikatsioonipartneri ülesandeks ja mitte teha seda eraldiseisvate tegevustena, tekkis süsteemne ja läbimõeldud sõnum, mis oli ühiselt mõjusam, kui eraldi planeerituna.

01.01.2016 – 31.12.2016

Koostöös Sotsiaalministeeriumi majasisese töörühma ning juristiga koostati raamlepinguga riigihanke dokumendid „Peresõbraliku tööandja mudeli rakendamine“. Kuna otsustati, et oleks mõistlik hankida üks partner kogu ESFi perioodi ajaks (raamlepingu tähtaeg alates lepingu sõlmimise kuupäevast kuni 31.12.2020), et konkreetne partner saaks üles ehitada tööandjate võrgustiku ning tagada järjepideva konsulteerimisteenuse peresõbraliku märgise omandamiseks, siis muudeti riigihanke dokumendi hankeleping raamlepingu alusel sõlmitavaks. See omakorda tõi kaasa põhjalikuma lepingute väljatöötamise vajaduse, mistõttu lükkus riigihanke ülespanek edasi. Riigihange avaldati 31.03.2016 ning kuna tegemist oli rahvusvahelise hanke piirmäära ületava hanke summaga, siis olid hankedokumendid üleval 40 päeva ning pakkumuste esitamise tähtaeg oli 12.05.2016. Esitati kolm pakkumust. Pakkujad olid Vastutustundliku Ettevõtluse Foorum (VEF), Civitta Eesti AS ja OÜ Projektiexpert. Kuna pakkumuste kvalifitseerimisel ei olnud võimalik koheselt nõuetele vastavust hinnata, siis paluti kõikidelt kolmelt pakkujalt täpsustada ning detailsemalt kirjeldada esitatud andmeid. Kõik pakkujad vastasid küsimustele maikuu lõpus. Järgnevalt olid juristiga vastused läbivaatamisel.

Koostatud olid riigihanke dokumendid „Peresõbraliku tööandja märgise kujundamine ja kampaania teostamine“ (hankelepingu tähtaeg alates lepingu sõlmimise kuupäevast kuni 05.12.2017). Kuna konkreetne riigihange oli Sotsiaalministeeriumi 2016. aasta hankeplaanis esmakordselt (eelmine hange oli juba märgitud 2015. aasta hankeplaanis), siis oli riigihanke ülespanek riigihangete keskkonda edasi lükkunud, kuna 2016. aasta Sotsiaalministeeriumi hankeplaani oli senini ministri poolt kinnitamata. Selleks, et kõik Sotsiaalministeeriumis planeeritud hanked siiski lõpuks teostamisele jõuaks, oli algatatud Sotsiaalministeeriumi hangete ja lepingute korra muutmine, et edaspidi saaks hankeplaani kinnitada kantsler. Kohe, kui hankeplaani oli kinnitatud, oli võimalus riigihange üles panna. Kuna aga „Peresõbraliku tööandja mudeli rakendamise“ hankepartneri leidmine oli samuti edasi lükkunud, siis ei olnud ka kommunikatsioonipartneri leidmise edasilükkumine tegevusi takistanud, kuna eelduslikult pidigi olema kõigepealt märgise rakendaja leitud, kellega kommunikatsioonipartner saaks koostööd teha. Riigihangete läbiviimine oli mitmetel põhjustel edasi lükkunud, kuid hankedokumentides oli arvestatud, et suveperioodil ei ole aktiivset tegevust võimalik eeldada ja seetõttu riigihangete elluviimise edasilükkumine ei lükanud põhitegevuste rakendamist edasi, kuna hankedokumentides olevad tähtajad olid arvestatud selliselt, et põhitegevused saaksidki alguse alles sügisest.

Teisel poolaastal osutus „Peresõbraliku tööandja mudeli rakendamise“ hanke võitjaks Civitta Eesti AS. Civittaga sõlmiti raamleping 8.08.2016, mis kehtis kuni 31.12.2020. Iga aasta planeeriti sõlmida uus hankeleping, milles täpsustati, mitu tööandjat pidi Civitta aasta jooksul peresõbraliku tööandja mudelisse kaasama.

Civitta esitas Sotsiaalministeeriumile märgise taotlemise protsessi rakenduskava, kus märgise mudelit oli edasi arendatud koostöös konsultantidega. Lisaks rakenduskava koostamisega valmistati ette ka kõik rakenduskava juurde kuuluvad muud dokumendid. Dokumendi koostamise protsessis kõige mahukam töö oli meetmete tabeli täiendamine. Novembris alustati konsultantide koolituskava elluviimisega. 21. novembril korraldati esimene konsultantide koolitus ning meetmete töötuba. Koolitusel osales 9 konsultanti. 13. detsembril toimus rahvusvaheliste praktikate töötuba, mille viis läbi Sloveenias samalaadse mudeli rakendaja. Koolitusel osales 9 konsultanti. Novembris alustati projekti turundustegevuste elluviimisega. Mudeli paremaks turundamiseks kohtusid Sotsiaalministeeriumi, Creatum ja Civitta. Kohtumiste tulemusena lepidi kokku projekti turundussõnumi sisu ja projekti rakendamisega seotud avalikustamise kuupäevad. Lisaks toimus Civittas projektiga seotud reklaamklipi filmimine ning reklaamfotode pildistamine.

Detsembris alustati mudeli rakendamiseks vajaliku veebiplatvormi ettevalmistamisega upsteem.com keskkonnas. Veebiplatvorm valmistati planeeriti jaanuari alguseks. Projekti kaasati neli pilootorganisatsiooni: Statistikaamet (avalik sektor), Paulig Grupp (keskmise suurusega ettevõtte), Dimedium (väikeettevõtte) ja Ragn Sells (suurettevõtte). Detsembris alustati ka piloottöötajate taustaandmete kogumise ja kaardistamisega.

19. detsembri seisuga oli programmis osalemisest huvitatud 17 organisatsiooni, kellest 13 olid täitnud või alustanud kandideerimisankedi täitmisega. Mudeli rakendamisega seotud tegevustega oli alustatud pilootorganisatsioonides, organisatsioonide tagasiside projekti osas oli positiivne ja huvi projektis osalemise vastu suur.

Hanke „Peresõbraliku tööandja märgise kujundamine ja kampaania teostamine“ võitis Creatum OÜ. Teised pakkujad olid Callisto Group, OÜ In Nomine ja Äripäev.

Hankeleping sõlmiti 24.10.2016 seisuga. Creatum oli välja pakkunud omapoolse nägemuse kommunikatsioonitegevustest ja töötas välja lõpliku suhtekorraldus- ja meediaplaani koostöös Sotsiaalministeeriumiga.

16.12.2016 andis Creatum OÜ üle peresõbraliku tööandja alg- ja lõppmärgise kinnitatud failid. Märgise failid olid üle antud kõikides võimalikes kasutusformaatides.

Creatum OÜ andis üle alljärgnevad lahendused teavituskampaania jaoks: printreklaami, rollupi ja flaieri kujundused, internetibännerite lahendused, raadioklipi stsenaariumi, TV klipi stsenaariumi.

Teavituskampaania läbiviimise osas toodeti ja anti üle: TV klipid, raadioklipid, 2 rolluppi, 1000 flaiert (800 eesti keeles, 200 vene keeles)

Loodud teavituskampaania materjalid olid hästi õnnestunud (teleklipp on emotsionaalse sisuga, kaasahaarav, kvaliteetne), muud teavitusematerjalid olid ühtsed, lihtsa sisu ja sõnumiga ning töid programmile vajaliku tähelepanu.

01.01.2017 – 31.12.2017

Peresõbraliku tööandja märgise ja selle sisulise väärtuse ning tarviduse teadvustamiseks toimus 18. jaanuaril Ericsson Eesti Tallinna tehases peresõbraliku tööandja märgist tutvustav avaüritus. Avaüritusel osalesid sõnavõttudega sotsiaalkaitseminister Kaia Iva ja Ericsson'i Tallinna tehase personalidirektor Katri Kuuse. Peresõbraliku tööandja märgist tutvustas sotsiaalministeeriumi laste ja perede osakonna peaspetsialist Laura Viilup. Pärast sõnavõtte oli kõigil võimalik teha ringkäik Ericssoni tehases tutvumaks sealsete töötingimustega ning ettevõttes rakendatavate pere- ja töötajasõbralike meetmetega. Avaüritusel osales ligikaudu 30 inimest.

Koostöös kommunikatsioonipartneriga toimus kaks inspiratsiooniseminari, mille eesmärk oli märgise kontseptsiooni tutvustada. Igal inspiratsiooniseminaril osales umbes 30 tööandjat. Inspiratsiooniseminaril tutvustati märgise saamise protsessi, räägiti kandideerimisankeetidest ning jagati infot, kuidas oleks kõige parem kandideerimisankeet täita ja esitada.

Aasta alguses toimus Peresõbraliku tööandja märgise kampaania meediaeetri ja suhtekorraldustegevuste ettevalmistamine. Kampaania meediaeeter algas 16.01.2017, kampaania suhtekorraldustegevustega alustati 20.01.2017, kampaania meediaeetri I etapi lõppes 26.02.2017, kampaania intensiivse suhtekorraldustegevuste I laine lõppes 16.03.2017.

Märgise saamist tõestavate tunnistuste tootmisele oli leitud kvaliteedinõudeid arvestav lahendus ning esitatud tunnistuste disainitud versioon. Toodeti kvaliteetsed video-casestudy'd ja neid sai kampaania raames kasutada täiendava efekti loomiseks peresõbraliku tööandja programmile

Kampaania ja suhtekorraldustegevused olid planeeritud läbi mõeldult. Kampaania esimene laine oli eetris vastavalt kokkulepetele ja kinnitustele. Kampaania suhtekorralduse esimene laine oli teostatud vastavalt kokkulepetele ja kinnitustele.

31.03.2017 lõppes Peresõbraliku tööandja märgise esimene kandideerimisvoor. Kandideerimisankeedi täitmist alustas 84 organisatsiooni ja ankeedi täitis ja esitas lõplikult ära 65 organisatsiooni. Eesmärk kaasata projekti 40 organisatsiooni sai täidetud. Organisatsioonid, kes selle kandideerimisvooriga projekti ei pääsenud, jäid ootele ning saavad projekti uuesti kandideerida järgmisel aastal.

Lõppenud oli kolme pilootorganisatsiooni tegevuskavade koostamine ning neile väljastati pärast kinnitamisorgani tegevuskavade hindamist algmärgised. Maikuuks kaasati projekti konkursi läbinud 40 tööandjat, kes hakkasid taotlema algmärgist. Kõikide projekti kaasatud organisatsioonidega alustati tööd tegevuskavade koostamiseks. Olenevalt organisatsiooni profiilist ja konsultandist, oldi mudeli rakendamisega erinevates etappides. Kõik organisatsioonid töötasid sellise tempoga, et tegevuskava saaks esitatud kinnitamisorganile 18. augustiks.

23. mail korraldati esimene tööandjate tugivõrgustiku kohtumine. Kohtumine ehitati üles selliselt, et osalevate organisatsioonide esindajad saaksid omavahel tuttavaks ning saaksid küsida projektiga seotud küsimusi nii pilootorganisatsioonide esindajatelt, projekti konsultantidelt kui ka projekti koordinaatoritelt. Päeva teises pooles toimus koolitus „Tööandja brändi olemus, kasud ja seosed töötaja- ja peresõbralikkusega“. Programmi kohtumisel osales koos konsultantidega 58 inimest.

Algmärgise väljaandmise üritus planeeriti 12. septembril, mille korraldamisega alustati koostöös Civitta ja Creatumiga.

Teisel poolaastal viidi koos konsultantidega läbi tagasisidering ning vastavalt tagasisidele tehti mudeliga seotud töövahendite korrekture, parandati meetmete tabelit ja ankeete.

12. septembril anti 43 projekti kandideerinud organisatsioonile (s.h piloottööandjatele) üle Peresõbraliku tööandja algmärgis. Ühel organisatsioonil ei õnnestunud tegevuskava õigeaegselt valmis saada.

Inspireeriva sõnavõtuga esines Rain Tunger. Seejärel andis sotsiaalkaitseminister Kaia Iva 43 tööandjale üle peresõbraliku tööandja algmärgise. Üritusel osales 89 inimest. Üritusest räägiti 26 meediakajastuse kaudu. Samal päeval viidi ellu programmi teine tugivõrgustiku kohtumine, et vähendada tööandjate ajakulu. Tugigrupikohtumise teemaks oli „Muutuste juhtimine“ ja selle viis ellu konsultant Maarit Vabrit-Raadla. Osalesid peaaegu kõik tööandjad ning saadud tagasiside oli positiivne.

Septembris ja oktoobris viidi läbi teine laine meediakampaaniast. Televisioonis läks eetrisse kordusena sama teleklipp, mis loodi kampaania esimeseks laineeks. Levitati ka internetimeedia bannereid. Kampaania teise laine tulemused olid esimese laine omadest kvaliteetsemad. Võimalik, et kampaania tuntuse tõusuga oli suurenenud ka inimeste huvi, mida näitas pikenenud maandumislehel veedetud aeg ja suurenenud alamlehtede külastatavus. Viidi läbi peresõbraliku tööandja märgise teavituskampaania nähtavuse uuring, mille üks olulisimaid tulemusi oli, et 18% vastanutest olid teadlikud peresõbraliku tööandja märgise programmist. Kommunikatsioonipartner Creatum esitas tähtaegselt koondraporti ja välja töötatud materjalid ning 1. detsembril 2017 lõpetati hankeleping Creatumiga.

24. oktoobril viidi ellu programmi kolmas tugigrupikohtumine teemal „Tööõnn“. Koolitajaks oli Tiina Saar-Veelmaa. 5. detsembril toimus Peresõbraliku tööandja aastaseminar/tugigrupikohtumine. Seminaril esinesid Tööinspektsiooni konsultant, kes tutvustas konsultatsiooniteenust, Töötukassa konsultant, kes tutvustas tööandjate, Töötukassa koostöövõimalusi ning Viivika Lumberg, kes tutvustas oma lõputööd paindlikust tööajast ja uuringut, mida hakatakse Peresõbraliku tööandja programmi hindamiseks ja parendamiseks läbi viima ning programmi konsultant Vladimir Jelov, kes rääkis 2018. aasta maist kehtima hakkavast andmekaitseseadusest. Päeva lõpus toimus Ave Laasi eestvedamisel praktiline meetmete töötuba, kus jagati kogemusi ja arutati juba rakendatavate ja peagi rakendamisele minevate meetmete üle.

Uus kandideerimisvoor avati alates 1. novembrist 2017. aastal. Konkurss oli avatud kuni 31. jaanuarini 2018. aastal. 15. novembril toimus Tartus inspiratsiooniseminar, et kutsuda enam tööandjaid osalema ka Lõuna-Eesti piirkonnast.

16. jaanuaril 2018. aastal planeeriti Civittas inspiratsiooniseminar, et kutsuda üles organisatsioone kandideerima ja programmis osalema. Seminarikutset planeeriti jagada erinevates listides, mis olid ligipääsetavad Civittale, Sotsiaalministeeriumile ja programmi konsultantidele.

Peetud olid kõik 2017. aastale planeeritud tugigrupikohtumised. Järgmine tugigrupikohtumine planeeriti eeldatavasti 2018. aasta märtsis.

Peresõbraliku tööandja programmi eksperthindamise tellimiseks pandi üles teade Sotsiaalministeeriumi lehele augusti lõpus. Selle kohta info saadeti edasi võimalikele pakkujatele. Pakkumuste esitamise tähtaeg oli 14.09.2017 kell 17.00. Tähtaegselt ei laekunud ühtegi pakkumust. Edasi otsiti sihtotsinguga ning pöörduiti personaalselt ekspertide poole, et paluda teha sobivuse korral pakkumus. Pakkumuse esitamise tähtajaks oli 31.10.2017. Tähtaegselt laekus kaks pakkumust. Pakkumuse esitas MTÜ Eesti Kodanikuhariduse Keskus ja Havelum OÜ. Mõlemad pakkumused vastasid nii kvalifikatsiooni kui vastavuse nõutele. Kolme hindaja tulemusel osutus majanduslikult soodsaimaks pakkumuseks Havelum OÜ pakkumus. Leping allkirjastati 30. novembril 2017, mille järgi oli lepingu lõppkuupäevaks 28. veebruar 2018. aastal. Havelum OÜ oli juba läbi viinud pakkumuse järgi järgnevad tegevused: tutvustanud uuringut aastaseminaril, kogunud andmeid märgise programmis osalevate tööandjate kohta, viinud läbi fookusgruupiintervjuu programmi konsultantidega ning projektijuhiga ja koostanud ankeedi tööandjate ja töötajate uuringu jaoks.

01.01.2018 – 31.12.2018

Programmi kandideeris 2018. aasta alguses 52 organisatsiooni, kellest vastu võeti 32. Üks organisatsioonidest otsustas enne tegevuste algust programmis osalemisest siiski loobuda ning lõplik 2018. aastal programmiga liitunud organisatsioonide arv on 31. Kõik liitunud organisatsioonid tegelesid aruandluse ajal tegevuskavade koostamisega. Tegevuskavade orienteeruv valmimistähtaeg oli 18. juuni. Organisatsioonidele, kellele sobis tegevuskava koostamine paremini suvekuudel, oli lubatud tegevuskava esitamine augusti alguses.

Aasta alguses võtsid konsultandid programmis juba osalevate organisatsioonidega ühendust, et kontrollida, kuidas oli meetmete rakendamine ning tegevuskavade täitmine läinud ning millist nõu organisatsioonid tegevuste elluviimisel vajasisid. Mõned organisatsioonid teavitasid, et neil läheb tegevuskavade täitmisega kõik kenasti ning suhtleksid konsultandiga uuesti enne suve algusest. Mõned organisatsioonid soovisid tegevuskavadesse natuke täiendusi teha ning üksikud meetmed välja vahetada sobivamate vastu. 14 programmis juba osalevat organisatsiooni andsid teada, et soovivad koos vahehindamisega läbida ka lõpphindamise ja taotleda lõppmäärgist.

Täidetud tegevusaruanded tuli esitada 3. septembriks ning ühine vahehindamine programmi assessoritega oli planeeritud toimuma Civitta Tallinna kontoris 12. septembril.

2017. aastal liitunud tööandjatele korraldati 2018. aasta esimesel poolaastal kaks koolitust. 20. märtsil toimus töödisaini ja haaratuse teemaline tugigrupikohtumine, koolitajaks oli üks mudeli loojatest Klaas-Jan Reincke. 15. mail toimus tugigrupikohtumine tunnustavast juhtimisest ja motiveerimisest (koolitaja Kaido Pajumaa). Koolitus sai palju positiivset tagasisidet.

2018. aastal programmiga liitunud organisatsioonidele korraldati 24. aprillil tutvumise ja tegevuskava koostamise tugigrupikohtumine. Tegevuskava koostamise tugigrupikohtumise eesmärgiks oli anda osalejatele parem ülevaade programmis toimuvast ning sellest, kuidas on õige tegevuskava koostada ja mõõdetavaid indikaatoreid seada. Tugigrupikohtumisel osales üle 50 inimese.

Programmi paremaks rakendamiseks tõlgiti Peresõbraliku tööandja mudelit tutvustavad slaidid ja meetmete tabel vene keelde. Alustati ka ingliskeelse meetmete tabeli tõlkimisega, mis oli planeeritud valmima orienteeruvalt juuni teisel nädalal.

Konsultantide töörühmaga töötati läbi ka meetmete tabel. Osa pronkstaseme meetmeid tõsteti kulla tasemesse ning meetmed, mis sisaldasid justkui mitut erinevat meedet, tehti osadeks. Nii oli organisatsioonidel lihtsam ja selgem hinnata, milliseid tegevusi organisatsioonis rakendatakse, milliseid mitte. Veebruari keskel täiendati ka esialgset mudeli rakenduskava. Rakenduskavasse viidi sisse täiendused, mis puudutasid näiteks tasemete saavutamist ja mudeli rakendamisega seotud protsesse ja ajakava.

Havlem OÜ esitas tähtaegselt hinnangu peresõbraliku tööandja märgise programmi kohta. Lõppraportis on välja toodud programmis osalevate tööandjate dokumentide analüüsi tulemused, tööandjate ja töötajate küsitluste tulemused, konsultantide vaade programmile ning hinnang ja soovitused programmi arendamiseks. Uuringu tulemusi tutvustati uuringus osalenud tööandjatele ning koostati artikkel, mis avaldati Äripäeva personali uudiste rubriigis. Üldiselt olid uuringu tulemused positiivsed. Keskmine rahulolu näitaja tööandjate hulgas oli 4,35 punkti (max 6 punkti). Soovitusindeks programmis osalemiseks oli 52%. Kõige suurem rahulolu oli info kättesaadavusega programmis osalemise ajal, konsultandi tööga, toimunud üritustega, võimalusega suhelda programmi ajal teiste tööandjatega jt. Kõige vähem rahulolu esines meetmete tabeliga (3,9 punkti), tasemete jaotusega pronks, hõbe, kuld (3,8 punkti). Uuringu lõppraportis pakuti välja mitmesuguseid häid soovitusi programmi arendamiseks nii kommunikatsioonis, konsultantide ja tööandjate vahelises suhtluses, tegevuskava koostamises jt.

Uute kommunikatsioonitegevuste jaoks koostati uus hankedokument koostöös RTK-ga. Dokumendid esitati RTK-le veebruari alguses ning hange avati 28.03.2018. Hangele laekus viis pakkumust, mille vastavus hindamise ja kvalifitseerimisega tegeles RTK kuni 18.05.2018. Hindamiskomisjon sai pakkumused hindamiseks ning tulemused planeeriti avalikustada juuni alguses.

2018. aastaks planeeritud eelarvest oli seni kulutatud 10%.

Teisel poolaastal

12. septembril toimus Civitta konsultantide kvartalikohtumine, kus viidi läbi programmi esimene vahehindamine. Arutelu tulemusena moodustati ühine arusaam, mis tasemel organisatsioon hindamise hetkel olla võiks. Moodustatud hinnangud saadeti kinnitamisorganile lõpphindamiseks. Nende organisatsioonide vahehindamise tähtaeg, kes lõpphindamisele veel minna ei soovinud, oli 30. oktoober. Lõpphindamisele soovis minna oodatust suurem arv organisatsioone (18). Kinnitamisorgani hinnangu järgi ei olnud osa lõppmäärgist taotlemaid organisatsioone selleks veel valmis ning nad pidid programmis

osalemist jätkama. 4 organisatsiooni puhul toimus konsultantide ja kinnitamisorgani vaheline diskussioon lõplike hinnangute andmise üle. Oma tegevuskava algmärgise taotlemiseks esitas 31 organisatsiooni. Tegevuskavadele anti tagasisidet ning tagasiside tulemusena tuli täiendada seitset tegevuskava. Algmärgise taotlemise protsess (ankeetide täimine, intervjuude läbiviimine ja tegevuskavade koostamine) läks mõnevõrra kiiremini ja sujuvamalt kui eelmisel aastal. Mudeli etapid olid selgemad, konsultantidel oli tekkinud kogemus ja ühtsem lähenemine ja arusaam, kuidas programmis osalevaid organisatsioone erinevates etappides paremini juhtida ja nõustada.

17. oktoobril toimus peresõbraliku tööandja tunnustusüritus. Sel aastal anti välja 13 esimest lõppmärgist. Lisaks said 31 organisatsiooni programmis osalemise algmärgised. Tunnustusürituse korraldas kommunikatsioonipartner, kes vastutas mitmete ülesannete eest, sh esinejate ja moderaatoriga kokkulepete sõlmimine, tehnilise personaliga (personal, catering, videoülekanne jm) suhtlemine, töökoosolekutel osalemine, tööandjate vestlusringi korraldamine (sh kondikava loomine), ürituse järgse kommunikatsiooni tagamine.

26. ja 27. septembril toimusid värbamisteemalised tugigrupikohtumised. Koolitusi viis läbi programmi konsultant Helo Tamme. Ühe koolitusgrupi fookuses oli vähemate oskustega töötajate värbamine ja teise grupi fookuses oli rohkemate oskustega töötajate värbamine. Edaspidi planeeritakse osa tugigrupikohtumisi korraldada tööandjate juures. Tööandjate juures toimuvad üritused andsid osalejatele paremad võimalused omavaheliseks suhtlemiseks ning kogemuste jagamiseks. Oma soovist ja valmisolekust üritusi korraldada andsid märku Omniva, SEB Pank, Tele2 ja ADM Interactive. 28. novembril toimus organisatsiooniuuringute läbiviimise koolitus. Koolitust viis läbi Fontes ning selle keskmeks oli rahulolu- ja organisatsiooniuuringute läbiviimine. Koolitusel osalenutele jäeti ka kodune ülesanne, et organisatsioonid aasta seminari toimumisajaks oma koolituste läbiviimise teema ja küsimused enda jaoks läbi mõtleksid.

Pärnus toimus Ettevõtlusnädal 2018 raames peresõbraliku tööandja märgise programmi inspiratsiooniseminar (2. oktoober 2018), mille organiseerimise eest vastutas kommunikatsioonipartner.

1. novembril algas programmi uus kandideerimisvoor, mis kestab 2019. aasta jaanuari lõpuni. Aruande esitamise seisuga oli kandideerimisankeedi esitanud 15 organisatsiooni, ankeedi täitmist oli alustanud kokku 30 organisatsiooni. Jaanuarisse planeeriti programmi tutvustamiseks kaks inspiratsiooniseminarit. Üks 16. jaanuaril Tartu Kutsehariduskeskuseks ja teine seminar Tallinnas Tele 2 kontoris. Kommunikatsioonipartneri ülesandeks oli uue algava programmi kandideerimisvooriga seotud uudiste loomine ja ülespanemine nii Tööelu.ee veebi vastavasisulisel artiklite nurka kui ka sotsiaalmeediasse, tööandjatega suhtlemine ning nende kaasamine nii Pärnu inspiratsiooniseminarile kui Tallinnas toimunud tunnustusüritusele esinemiseks. Lisaks oli kommunikatsioonipartner kasutanud eelmisest hankest välja töötatud peresõbraliku tööandja märgise programmi materjale ning levitanud neid internetis ja muudes meediakanalites. Samuti oli tööelu lehel olevad materjalid läbi töötatud, uuendatud ja visuaalselt paremini kujundatud. Planeeriti lahendada veel peresõbraliku tööandja mõõdik, mille visuaalne lahendus oli valmis, kuid tehniliselt oli probleeme veel tööelu lehele paigutamisega.

4. detsembril toimus Civittas konsultantide kvartalikohtumine, kus tehti kokkuvõtted aasta jooksul toimunud tegevuste osas, lisaks arutati veelkord vahe- ja lõpphindamise tulemuste ja süsteemi üle. Arutati veelkord võimalust viia läbi suuline tegevuskavade kaitsmine, sest osa organisatsioonide ei osanud end kirjalikult nii hästi väljendada kui suuliselt. Endiselt oli mõnevõrra raskusi valmistav tegevuskavasse mõõdetavate indikaatorite seadmine.

Järgmise aasta 13. veebruarile oli planeeritud programmi aastaseminar. Aastaseminaril planeeritakse vaadata üle organisatsiooniuuringute kodutööd, tutvustada erinevate programmi rakendamist võimaldavate veebilahendustega ning rääkida kvaliteedijuhtimisest. Täpsem programm selgub jaanuaris 2019.

2018. aastaks planeeritud eelarvest oli aasta lõpuks kulutatud 90%.

01.01.2019 – 31.12.2019

Esimene poolaasta

Programmiga 2017. ja 2018. aastal liitunud organisatsioonid tegelesid aktiivselt tegevuskavade täitmisega. Probleeme esines vaid organisatsioonidega, kus oli korduvalt vahetunud personalijuhid, mis muutis programmis osalemise ja meetmete korrektse rakendamise raskeks. Kõigile programmis osalevatele organisatsioonidele soovitati, et neil oleks programmiga seotud rohkem kui üks inimene, sest kogemus oli näidanud, et nii oli meetmete rakendamine edukam ning kui üks kontaktisik töölt lahkus, ei jäänud programmi rakendamine poolikuks.

13. veebruaril toimus programmi aastaseminar. Aastaseminari teemadeks olid arenguvestluse läbiviimise, tasakaalus töötaja ning rahulolu-uuringute läbiviimise teemad. Seminarist võtsid osa nii 2017. kui ka 2018. aastal programmiga liitunud organisatsioonide esindajad. Teiste hulgas osalesid aastaseminaril ka programmist juba väljunud organisatsioonide esindajad.

Eelmise aasta 1. novembril avati uus programmi kandideerimisvoor, mis kestis 2019. aasta jaanuari lõpuni. Kandideerimisperioodi jooksul korraldati 2 inspiratsiooniseminari, millest üks viidi läbi programmis osaleva Tartu Kutsehariduskeskuse ja teine Tele2 ruumides. Oma kandideerimisankeedi esitas 46 tööandjat, kellest programmi pääses 30. Kolmekümnest tööandjast loobus programmis osalemisest 2, kelle asemel pakuti osalemist programmist väljajäänud organisatsioonidele. Programmi pääsenud organisatsioonide esindajad tegelevad aruande esitamise hetkel taustinformatsiooni andvate ankeetide täitmisega. Aprilli alguses saavad konsultandid nõustatavate organisatsioonidega ühendust võtta ning intervjuusid läbi viima hakata. Tegevuskavade koostamise esimene tähtajaks määrati 14. juuni. Organisatsiooni ja konsultandi vahel kokkuleppe saavutamisel võis tegevuskava esitada ka augustis 2019. Programmiga liituvate organisatsioonide esimene tugigrupikohtumine toimus 23. aprillil ühendministeeriumi Tamme saalis.

2019. aasta alguses liitunud grupid on tegevustega pihta hakanud ning konsultantide abiga koostatakse tegevuskavasid. 23. aprillil toimus rühmade tutvumisüritus. Programmiga liitunud organisatsioonid on entusiastlikud ning iga aastaga on töö uute organisatsioonidega sujuvam, sest konsultantidel on praktikad välja kujunenud. Aruande esitamise ajaks on läbi viidud enamus ettenähtud kohtumisi organisatsioonide esindajatega (juhtkonna ja töötajatega). Esimene soovituslik tegevuskava valmimise tähtaeg on 14. juuni. Konsultandi ja organisatsiooni esindaja kokkuleppel on võimalik tegevuskava esitada ka augustis.

Seoses uute organisatsioonide programmiga liitumisega kaasati programmi mitu uut konsultanti, kellega kohtuti eraldi, tutvustati programmi toimimist ja konsultandi tööülesandeid ning nõudeid.

2017. ja 2018. aastal programmiga liitunud organisatsioonidele korraldati aprillis brändingu teemalised tugigrupikohtumised:

- 16. aprillil brändingu ABC ehk bränding algajatele;
- 17. aprillil brändingu DEF ehk bränding edasijõudnutele.

28. mail toimus tugigrupikohtumine „slow koolitus ehk tasaliikumise õppus“. Nimetatud koolitused korraldati programmis osalevate organisatsioonide – Eesti Filharmoonia Kammerkoori ja SEB panga ruumides. Kohtumistel anti võõrustajatele võimalus esineda ning oma tegevusi ka teistele programmis osalevatele organisatsioonidele tutvustada.

23. aprillil toimunud 2019. aastal liitunud organisatsioonide tutvumisüritusel esines tutvumise ja tegevuskava koostamise koolituse eelselt ka Tööinspektsiooni esindaja, kes rääkis programmis osalejatele Tööinspektsiooni konsultanditeenusest, mis muutus alates 2019. aastast programmiga liitunud organisatsioonidele kohustuslik.

2017. ja 2018. aastal liitunud organisatsioonide vahe- ja lõpphindamised planeeriti toimuma sügisel. Hindamiseks valmistumisel olid konsultandid veel enne suve algust kohtunud organisatsioonide esindajatega, aidanud täiendada tegevuskavasid, kohtunud töötajate esindajatega jne. Lisaks olid konsultandid kaasa rääkinud lõpphindamise võimaliku kujundamise osas. Alg- ja lõppmargiste üleandmine planeeriti 17. oktoobriks.

Uute kommunikatsioonitegevuste jaoks koostati uus hankedokument koostöös RTK-ga. Dokumendid esitati RTK-le mai lõpus ning hange plaaniti välja kuulutada juuni lõpus. Lepingu sõlmimiseni hanke võitnud pakkujaga oli eesmärk jõuda augusti lõpus.

Teine poolaasta

19. juunil toimus konsulantide kvartalikohtumine, kus arutati programmi järgmisi samme ning iga konsultant andis ülevaate enda konsulteeritavate organisatsioonide käekäigust. Triin Loik andis teada enda viimasest tööpäevast 5. juulil. Arutlusteemaks oli ka sүgisene lõpphindamine.

5. septembril toimus Kaido Pajumaa koolituse „Motiveeriv intervjuerimine“ raames tugigrupikohtumine kõigile programmis osalevatele organisatsioonidele.

Uue kommunikatsioonipartneri leidmiseks korraldati riigihange, millele laekus neli Pakkumust. Võitjaks osutus Callisto Grupp OÜ, kellega sõlmiti ka Hankeleping. Kommunikatsioonipartneri peamiseks ülesanneteks peresõbraliku tööandja määrgise uute teavitustegevuste väljatöötamine ja elluviimine ning eelnevalt välja töötatud kommunikatsioonimaterjalide kasutamine ja levitamine tööandjate (avalik, era- ja mittetulundussektor) ja töötajad seas.

9. septembril toimus kohtumine TAT projektijuhi Triin Paasi ning hindamiskomisjoni liikmete Ene Olle, Ave Laasi ning projekti Civitta poolse koordinaatori Marge Laansooga, kus lepidi kokku nii alg- kui lõppmäärgist taotlema asuvate organisatsioonide hindamisprotsess. Algmäärgise pälvisid kõik 30 programmis osalevat organisatsiooni ning lõppmäärgise 24 organisatsiooni (neist 21 olid liitunud programmiga 2017. aastal ning 3 2018. aastal). Kuna esialgsete lepingute järgi oli 2017. aastal liitunud organisatsioonidel õigus olla programmis kolm aastat, siis 7 organisatsiooni otsustas, et nad soovivad parema tulemuse saavutamiseks väljuda programmist kevadel 2020.

Peresõbraliku tööandja määrgise tunnustusüritus toimus 17. oktoobril 2019 kell 14-16 ministeeriumite ühishoones. Tunnustusüritusel andsid ministrid Tanel Kiik ja Riina Solman üle programmi alg- ja lõppmäärgised 54 tööandja esindajale (neist 24 said lõppmäärgise ja 30 algmäärgise).

Lõppmäärgised said:

- AS Fertilitas (hõbemäärgis)
- AS LHV Pank (kuldmäärgis)
- AS Santa Maria/Paulig Coffee Estonia AS (hõbemäärgis)
- AS Äripäev (kuldmäärgis)
- Boardic Eesti OÜ (pronksmäärgis)
- Cash On Go Ltd (kuldmäärgis)
- DHL Express Estonia AS (hõbemäärgis)
- Eesti Keele Instituut (pronksmäärgis)
- Enics Eesti AS (hõbemäärgis)
- Express Post AS (pronksmäärgis)
- Iglu OÜ (kuldmäärgis)
- Insly OÜ (hõbemäärgis)
- Keila Alushariduse OÜ (hõbemäärgis)
- MDC Max Daetwyler Eesti AS (hõbemäärgis)
- Raintree Estonia OÜ (kuldmäärgis)
- SA Innove (kuldmäärgis)
- Scania Eesti AS (kuldmäärgis)
- Sillamäe Gümnaasium (pronksmäärgis)
- Statistikaamet (kuldmäärgis)
- Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet (hõbemäärgis)
- Tallinna Tehnikakõrgkool (hõbemäärgis)
- Tele 2 (kuldmäärgis)
- T-Tammer OÜ (hõbemäärgis)
- Vapi People OÜ (pronksmäärgis)

Üritusele oli oodatud igast organisatsioonist kuni kaks esindajat. Üritusel viibis üle 100 osaleja. Lisaks kõnedele toimus paneeldiskussioon, kus osalesid Kaia Iva, Taavi Kotka ja Ave Laas. Callisto kirjutas sel teemal kolm pressiteadet (sh vene keeles), artikli Pere ja Kodule ning initsieeris meedias artikleid määrgise saanud organisatsioonidega.

24. oktoobril toimus järjekordne tugigrupikohtumine ning sedakorda oli võõrustajaks 2018. aastal liitunud organisatsioon Omniva. Äripäeva Akadeemia kaudu toimus koolitus „Ürituste planeerimine“ Mari Kõlli juhtimisel.

18. novembril toimus järjekordne konsultantide kohtumine, kus arutati vahehindamisel olevate organisatsioonidega seonduvat, planeeriti meetmete tabelisse sisse kirjutada ka omastehoodust puudutavad meetmed ning arutati järelhindamise protsessi.

Novembris alustati ettevalmistusi ka uueks kandideerimisvooruks, et leida uusi ettevõtjaid, kes soovivad peresõbraliku tööandja programmiga liituda. Kandideerimine oli planeeritud kestma kuni 2020. aasta jaanuari lõpuni. Callisto korraldamisel toimusid kaks inspiratsioonihommikut. Üritusi hostisid märgise vilistlased – 25. novembril Tallinnas LHV ning 5. detsembril Tartus Tartu Vangla.

26. novembril toimus 2019 aasta viimane tugigrupikohtumine Tauri Tallermäe juhtimisel. Koolitus kandis pealkirja „Juhi (oma) tähelepanu ja mälu“ ja toimus Sotsiaalministeeriumi Tamme saalis.

01.01.2020 – 31.12.2020

Programmiga 2018. ja 2019. aastal liitunud organisatsioonid tegelesid tegevuskavade täitmisega. Organisatsioonidega oli käesoleval aastal ühendust võetud, et uurida, kuidas organisatsioonidel oli läinud. Konsultantide sõnul oli olukord positiivne ning tegevuskavade täitmisega tegeleti aktiivselt. Probleeme esines organisatsioonidega, kus olid korduvalt vahetunud personalijuhid, mis muutis programmis osalemise ja meetmete korrektse rakendamise raskeks.

Organisatsioonide lõpphindamine oli planeeritud toimuma oktoobris ja vahehindamine novembris 2020.

Eelmise aasta 1. novembril avati uus programmi kandideerimisvoor, mis kestis 2020. aasta jaanuari lõpuni. Kandideerimisperioodi jooksul korraldati 2 inspiratsiooniseminari, millest üks viidi läbi programmi vilistlase Tartu Vangla ja teine LHV Panga ruumides Tallinnas. Oma kandideerimisankeedi esitas 53 tööandjat, kellest programmi pääses 30, kellest üks tööandja loobus programmis osalemisest (Breden Kids OÜ). 2020. aastal programmi vastu võetud organisatsioonid olid:

- AS Audentes
- Guardtime OÜ
- DHL Logistics Estonia OÜ
- Maa-amet
- Nordecon AS
- Smartmatic-Cybernetica Centre of Excellence for Internet Voting OÜ
- ASA Quality Services OÜ
- Breden Kids OÜ
- SA Viljandi Haigla
- Konkurentsiamet
- Philip Morris Eesti OÜ
- Jüri Gümnaasium
- Saku Õlletehase AS
- ERGO Insurance SE
- Ramirent Baltic AS
- Maaeluministeerium
- Riigi Tugiteenuste Keskus
- Kaubamaja AS
- Elisa Eesti AS
- SA Eesti Kontsert
- Rahva Raamat AS
- Sisekaitseakadeemia
- OÜ Velko AV
- Eesti Rahvusraamatukogu
- Sotsiaalkindlustusamet
- KPMG Baltics OÜ
- IPF Digital AS
- Arista HRS OÜ
- AS CES
- Srini OÜ

I ja II kvartalil oli programmi pääsenud organisatsioonide põhitegevuseks taustinformatsiooni andvate ankeetide täitmisega, mille põhjal saavad Civitta konsultandid võtta ühendust nõustatavate organisatsioonidega intervjuude läbiviimiseks. Seoses eriolukorraga olid organisatsioonidele antud ankeetide täitmiseks lisaaega - tavapärase juuni keskpaiga tähtaega oli pikendatud augusti lõpuni. Programmiga liituvate organisatsioonide esimene tugigrupikohtumine toimus 5., 7. ja 8. mail veebi vahendusel. Kohtumised olid jagatud kolmele erinevale päevale, et paremini kaasata organisatsioone, kuna suures (nt 60 osalejaga) grupis ei ole võimalik grupitöid läbi viia. Kohtumiste fookuses olid tegevuskava koostamine ning eesmärkide seadmine.

II poolaasta

Organisatsioone oli selgelt mõjutanud ka koroonaviirusest tekkinud situatsioon ning paljud märgisetaotlejad küsisid ajapikendust. Kaks organisatsiooni tulenevalt koroonasituatsioonist katkestasid, kuna puudus võimekus panustada piisavas mahus programmi tegevustesse (Philip Morris OÜ ja Arista HRS OÜ).

Algmärgise lõplik tähtaeg oli 30. september ning selleks ajaks laekusid valdav enamus tegevuskavasid.

Lõppmärgise taotlemiseks pidid organisatsioonid enda tegevuskava esitama 5. oktoobriks.

Aruandeperioodil toimusid järgmised koolitused:

- 30. juunil ja 7. ja 8. juulil Helo Tamme (workplace-happiness.com) „Virtuaaltöö“
- Online-kursus „Muudatuste juhtimine – muudatus kui projekt“ - Maarit Vabrit-Raadla (Sinulab OÜ), mida oli võimalik läbida kuni oktoobri lõpuni 2020.
- Virtuaalne hommikukonverents „Täiskäigul tulevikutöö maailma“, kus esinesid Maria Kütt, Kadi Tamkõrv, Egle Saska, Irene Metsis, Kairi Pauskar, Marge Litvinova, Palmi Lindjärv ja Kärt Kinnas.

7. ja 14. oktoobril oli 2020. aasta lennul võimalik osaleda virtuaaltöö koolitusel ning seejärel avanes neile võimaluse registreeruda ka muudatuste juhtimise koolitusele.

- 17. novembril „Vaimse tervis ja heaolu töö“ – Taimi Elenurm – koolitus programmist väljujatele
- 23. novembril „Vaimse tervis ja heaolu töö“ – Taimi Elenurm – koolitus 2019. aasta lennule
- 24. novembril „Vaimse tervis ja heaolu töö“ – Taimi Elenurm – koolitus 2020. aasta lennule

11. augustil toimus Sotsiaalministeeriumis kohtumine märgise tuleviku teemadel, kus konsultantide tuumikgrupp Katri Rohesalu, Tiina Saar-Veelmaa ja Maarit Vabrit-Raadla andsid endapoolse sisendi ja nägemuse.

27. augustil kohtusid märgise hindamiskomisjoni liikmed virtuaalselt, et arutada 2020. aasta algmärgiste ja lõppmärgiste lõplikku hindamist ja komisjonitöö organiseerimist sellega seoses. Kohtumisel osalesid Alice Juurik Sotsiaalministeeriumist, Sirja Sulakatko ja Ave Laas Targa Töö Ühingust ja Ene Olle Personaliosakond OÜst ning Marge Laansoo Civitta-st. Pandi paika täpsem ajaraam ja hindamismetoodika. Tööandjatele tagasiside andmiseks otsustati kohtuda virtuaalselt kõikide alg- ja lõppmärguste saajatega. Ettevõtete tagasiside uuele lähenemisele oli positiivne.

31. augustil toimus virtuaalne kohtumine kommunikatsioonipartneri Callisto, Alice Juuriku ning Marge Laansoo osavõtul. Ühiselt arutati tunnustusürituse programmi ning pandi paika toimumise aeg - 25. novembril.

Lähtuvalt koroonasituatsioonist toimus tunnustusüritus virtuaalsena. Välja anti 34 lõppmärgist, neist 4 märgist omistati 2017. aastal alustanud organisatsioonidele, 24 märgist 2018. aastal alustanutele ning 6 märgist läks 2019. aastal alustanud organisatsioonidele.

Märgised said:

- PZU Kindlustus - Hõbe
- ABB AS - Hõbe
- ACNielsen Eesti OÜ - Kuld
- Admiral Markets AS - Kuld
- Agapics AS (varem Paletti Eesti AS) - Kuld
- AS Go Group - Pronks
- AS Helmes - Kuld

- AS SEB Pank - Kuld
- Bondora Group AS - Kuld
- Estanc AS - Hõbe
- SA Harju Ettevõtlus- ja Arenduskeskus - Pronks
- Innopolis Insenerid OÜ - Pronks
- Kāo Tugikeskus - Hõbe
- Lennuliiklusteeninduse AS - Kuld
- Mandatum Life Insurance Company Ltd Eesti Filiaal - Kuld
- Morek IT OÜ - Hõbe
- Ridango AS - Hõbe
- SA Eesti Filharmoonia Kammerkoor - Hõbe
- Sihtasutus Eesti Meremuuseum - Hõbe
- Wunder Estonia OÜ - Kuld
- Põltsamaa Vallavalitsus - Hõbe
- AS Valdek - Pronks
- Brightspark OÜ - Hõbe
- Keskkonnaagentuur - Hõbe
- Keskkonnaministeerium - Kuld
- Päästeamet - Kuld
- Fortumo OÜ - Kuld
- Astro Baltics OÜ - Hõbe
- Tartu Kutsehariduskeskus - Hõbe
- AS Estiko-Plastar - Kuld
- SA Elva Laste- ja Perekeskus - Hõbe
- Häirekeskus - Hõbe
- Omniva (Eesti Post AS) - Kuld
- Südameapteek - Hõbe

Lisaks said 28 organisatsiooni programmis osalemise algmärgised.

Sügisel sai lõplikult paika ka järelhindamise protsess, mille välja töötamises osalesid Marge Laansoo, Katri Rohesalu ja Maarit Vabrit-Raadla. Koostati sarnased küsimustikud nii tööandjale kui töötajatele, et nii aru täpsemalt aru saada, mis organisatsioonis viimase kahe aasta jooksul toimus. Sarnaste küsimustike kasutamine lubas kenasti ka võrrelda töötandja ja töötaja tunnetust erinevate peresõbralike kategooriate lõikes ning kuna igale numbrilisele hinnangule järgnes ka kommentaarilahter, siis tekkis nii hea tervikpilt. Kuna osad organisatsioonid tundsid huvi ka ingliskeelse küsimustiku järele, muudeti küsimustik kakskeelseks. Töötajate küsimustikule said ligipääsu ka tööandjad. Lisaks paluti tööandjatelt võimalusel ülevaadet viimase kahe aasta rahulolu-uuringutest. Järelhindamise läbisid 13 organisatsiooni.

Seoses TAT abikõlblikkuse perioodi lõpuga aastal 2022 ning peresõbraliku tööandja mudeli ideega, et organisatsioonide jaoks kestab programmis osalemine 1,5 – 3 aastat leiti ühiselt, et 2020 aasta lõpus ei kuulutata enam välja uut kandideerimisvoorut ning keskendutakse järgneva kahe aasta jooksul programmis osalevate organisatsioonidele ning tegevuste lõpetamisele paralleelselt võimaluste leidmisega peale TAT perioodi lõppu jätkata märgise rakendamiseks.

29.12.2020 – 31.12.2022 jätkas programmi rakendamisega sama partner - Civitta. 2021. aasta I pooles oli planeeritud hange uue kommunikatsioonipartneri leidmiseks, kelle ülesandeks jäi 2021 – 2022 aastatel peresõbralikkuse temaatika ja märgise kommunikatsioon ning 2021 ja 2022 aastate märgise saajate tunnustamise ürituse korraldamine.

01.01.2021 – 31.12.2021

Seoses abikõlblikkuse perioodi lõpuga ei avatud peresõbraliku tööandja märgise programmi uut kandideerimisvoorut.

Esimene poolaasta peresõbraliku tööandja märgise programmis läks võrdlemisi rahulikult, kuid oli näha, et koroonakriis oli organisatsioone mõjutanud, kuid samas oldi kriisis kogenumalt toimetatud kui eelmisel aastal. Oli organisatsioone, kes tundsid muret selle üle, mis saab siis, kui algselt planeeritud tegevuskava ei ole võimalik olude sunnil täielikult ellu viia. Neil siiski kinnitati, et planeeritud tegevuskava oli planeeritud

olema paindlik dokument, mida oli võimalik vajadusel muuta ning tegevusi ümber korraldada. Nende põhjalik lähenemine oli väga tervitatav. Kuna aasta alguses uut kandideerimisvoorut välja ei kuulutatud, siis oli ca 30 organisatsiooni tundnud huvi programmiga liitumise vastu tulevikus. Organisatsioonid vaatasid positiivselt tulevikku ja loodeti peagi *online*-ist välja kolida ning valmistuti ette sügiseseks lõpp- ja vahehindamiseks.

Kommunikatsioonipartneri leidmiseks kuulutati välja hange, mille tähtaeg oli 11.05.2021. Laekus kaks pakkumust (Callisto Group OÜ ja Eesti Kaubandus- ja Tööstuskoda). Hankelepingu sõlmimine planeeriti juunisse.

Teisel poolaastal toimus pere- ja töötajasõbraliku tööandja tunnustusüritus veebis 17. novembril. Sündmust planeeriti sarnaselt eelmisele aastale ministeeriumide ühishoonesse, kuid kahjuks tuli seoses COVIDi olukorraga kolida siiski veebikeskkonda. Anti välja 20 lõppmäärgist.

Märgised said:

- AS Salvest (hõbemäärgis)
- Baltic Agro Machinery AS (hõbemäärgis)
- Checkout Technology LTD Eesti filiaal (kuldmäärgis)
- Click & Grow OÜ (kuldmäärgis)
- Coca-Cola HBC Eesti AS (hõbemäärgis)
- Fujitsu Estonia AS (kuldmäärgis)
- Keskkonnaamet (kuldmäärgis)
- Lindström OÜ (hõbemäärgis)
- Marketex Offshore Constructions OÜ (hõbemäärgis)
- McDonald's (hõbemäärgis)
- Milworks OÜ (pronksmäärgis)
- Nordwood (hõbemäärgis)
- OSHINO Electronics Estonia OÜ (hõbemäärgis)
- Pangapealse Lasteaed (kuldmäärgis)
- PCC Projekt AS (kuldmäärgis)
- Ramirent Shared Services AS (kuldmäärgis)
- SA Eesti Tervishoiu Muuseum (kuldmäärgis)
- Saue Production OÜ (hõbemäärgis)
- Schenker AS (hõbemäärgis)
- YourOffice Group OÜ (kuldmäärgis)

Järelhindamise protsessi läbisid 2019. programmist väljunud 21 organisatsiooni. Neist ei pikendatud määrgise kehtivust SAI Innove, kuna organisatsioon on sellisel kujul likvideeritud ning Cash on Go Ltd, kuna nende äritegevus oli lõppenud. Taset tõsteti ühel organisatsioonil - DHL Express Estonia ASile ning neile omistati hõbemäärgis.

Aasta teises pooles sõlmiti ka hankeleping kommunikatsioonipartneriga, kellega koostöös viidi läbi tunnustusüritus ning peresõbraliku tööandja määrgise kommunikatsioonitegevusi.

01.01.2022 – 31.05.2022

I poolaastal olid peresõbraliku tööandja määrgise programmis osalenud vaid organisatsioonid, kes sisenesisid programmi viimasel kandideerimisvoorul. Uut kandideerimisvoorut I poolaastal ei avatud.

Uue peresõbraliku tööandja määrgise programmi rakendamiseks oli planeeritud II poolaastal sõlmida hankeleping, milleks oli I poolaastal koostatud hankedokumendid, kuid hange oli siiski planeeritud II poolaastale.

II poolaastal avaldati hange peresõbraliku tööandja määrgise rakendamispartneri leidmiseks riigihangete registris. Pakkumuste esitamise tähtaeg oli 22.12.2022. Laekus 2 pakkumust. Lisaks avaldati 26.12.2022 hange peresõbraliku tööandja määrgise kommunikatsioonipartneri leidmiseks. Pakkumuste esitamise tähtaeg oli planeeritud 30.01.2023.

Novembris toimus peresõbralike tööandjate tunnustusüritus. Üritus toimus hübriidüritusena, kus kohal olid lõppmargise saanud tööandjate esindajad ning veebi teel osalesid järeelhindamise läbinud tööandjate esindajad. 2022. aastal said lõppmargise 22 tööandjat.

01.01.2023 – 31.05.2023

Sõlmiti lepingud nii peresõbraliku tööandja margise rakendamise partneriga kui ka kommunikatsioonitegevuste partneriga. Rakendamise uueks partneriks osutus valituks Targa Töö Ühing, kellega koostöös planeeritakse üle vaadata margise rakendamise protsess ning viia sisse vajalikud muudatused, et tegevusi kaasajastada. Nt nimetati ümber programmi kaasatud konsultandid mentoriteks, ning vaadati üle nende roll ja protsess tööandjate nõustamisel. Lisaks sooviti hindamise protsessi kaasata enam töötajaid endid, et peresõbralikkuse põhimõtted oleksid paremini integreeritud kogu organisatsioonis.

Kommunikatsiooni partneriks osutus valituks PR Strategies, kellega sõlmiti kommunikatsioonitegevuste elluviimiseks hankelepingu 2023. aasta lõpuni.

Teisel poolaastal toimusid mitmed kommunikatsioonitegevused, sh peresõbraliku tööandja margise tunnustusüritus, kus sel korral tunnustati algmargise saajaid ning ühte lõppmargise saajat, kes oli jäänud eelnevatest aastatest veel margise programmist väljumata.

Peresõbraliku tööandja margise programmiga liitus 20 organisatsiooni. Programmi rakendamisel oli sisupartneri poolt viidud sisse muudatusi, sh:

- Kohtumine juhtkonnaga - programm hõlmas programmi mentorite kohtumist tippjuhtkonnaga, kus analüüsi organisatsioonide hetkeolukorda ja meetmete valikut. Oluline oli määratleda olemasolevate meetmete efektiivsus ning vajadusel leida uued, sobivamad lahendused. Mentorid andsid oma panuse meetmete tasakaalu ja koguarvu määramisel, arvestades organisatsiooni individuaalseid vajadusi.
- Tegevuskava koostamine - kõik valitud meetmed kanti spetsiaalsesse tegevuskavasse, mis sisaldas vastutajaid ja tähtaegu. See tagas läbipaistvuse ning võimaldas jooksvalt dokumenteerida hindamistulemusi ja kokkuleppeid.
- Pärast meetmete rakendamist määrati organisatsioonidele algmargised vastavalt nende saavutatud tasemele. Kokkuvõttes suudeti tagada igale osalevale organisatsioonile individuaalne lähenemine, olles samal ajal kindlad, et programmi üldised suunised ja eesmärgid olid kõigile selged ning neid järgiti täpselt.

Üldiselt olid programmi tegevused taas käivitunud ning programmi ajakohastatud. Peale TAT abikõlblikkuse lõpu planeeriti programmi rakendamise tegevusi jätkata uue perioodi vahenditest, samal ajal planeerides väljumist ESF-st.

8. Näitajate⁷ täitmine (kumulatiivselt)

Näitaja nimetus (viide TAT punktile, missugusest tegevusest kujuneb)	Kavandatud saavutustase ⁸	Tegelik saavutustase	Põhjendus näitaja üle- või alatäitmisel
TAT panus rakenduskava väljundnäitajasse			
Hooldajate arv, kes on saanud vähemalt ühte puudega laste tugiteenust ühe puudega lapse kohta	3200	3414	Näitaja 2022. aasta aruandest. 2023 aastal tugiteenuseid ei pakuta. Näitaja saavutustase suurem suurema tugiteenuste vajaduste tõttu.
TAT panus rakenduskava tulemusnäitajasse			
Näitaja 1	-	-	
Näitaja 2	-	-	
TAT spetsiifilised väljundnäitajad⁹			
Hooldajate arv, kes on saanud vähemalt ühte	3200	3414	Näitaja 2022. aasta aruandest. 2023 aastal tugiteenuseid ei

⁷ Näidatakse nii väljund- kui ka tulemusnäitajate tasemed

⁸ TATs fikseeritud saavutustase.

⁹ Võimaluse korral esitada andmed soolises lõikes

puuetega laste tugiteenust ühe puudega lapse kohta			pakuta. Näitaja saavutustase suurem suurema tugiteenuste vajaduste tõttu.
Tunnustussüsteemi arendamine	1	1	2023 aastal tugisikute- ja lapsehoidjate tunnustusüritust Sotsiaalkindlustusameti kaudu ei toimu.
TAT spetsiifilised tulemusnäitajad¹⁰			
Osalejad, kes 6 kuud pärast lapsehoiu ja/või puuetega laste tugiteenuse saamise algust on tööturul ¹¹	20%	74%	Tegelik saavutustase on suurem planeeritust, kuna tugiteenuste osutamine oli efektiivne ning toetas hooldajate tööturul osalemist või osalemise jätkamist. Andmed saadud Statistikaameti andmete alusel.
Näitaja 2			
Näitaja 3			
TAT panus üldistesse näitajatesse			
Kas TAT viisid osaliselt või täielikult ellu sotsiaalpartnerid või vabaühendused?	Jah		TAT partneriks oli Sotsiaalkindlustusamet, tegevusi viisid ellu hankepartnerid ning toetuse saamise läbi kohalikud omavalitsused.
Kas TAT üheks eesmärgiks oli naiste jätkusuutliku osaluse ja edu tagamine tööhõives?	Jah		Kõik TAT tegevused olid suunatud soolise võrdõiguslikkuse edendamisele. Meede oli tervikuna suunatud otseselt soolise võrdõiguslikkuse edendamisele ning võrdsete õiguste ja võimaluste loomisele. Kuna hoolduskoormus on üldreeglina naiste kanda, mõjutavad selle vähendamisele suunatud sotsiaalteenused otseselt naiste olukorda tööturul ja seega ka ühiskonnas tervikuna
Kas TAT oli suunatud riigi, piirkonna või kohaliku tasandi haldus- ja ametiasutatele või avalike teenuste osutamisele?	Jah		Tegevused olid suunatud raske ja sügava puudega lastele tugiteenuste arendamise ja pakkumisega, mis olemuselt oli SHS järgi kohaliku omavalitsuse osutatav teenus. TAT raames töötati välja toimiv süsteem ning TAT lõpus anti teenuste osutamine täielikult üle kohalikele omavalitsustele.
Otseselt (nii rahaliselt kui mitterahaliselt) toetatud mikro-, väikese- ja keskmise suurusega unikaalsete ettevõtete (sh ühistute ja sotsiaalmajandusettevõtete) arv	0		

¹⁰ Võimaluse korral esitada andmed soo lõikes.

¹¹ Algtaseme aluseks on võetud ESF-i 2007–2013 prioriteetse suuna „Pikk ja kvaliteetne tööelu“ meetme „Töölesaamist toetavad hoolekandemeetmed“ avatud taotlusvoorst toetust saanud projektide andmed. Algtaseme kindlaks määramisel on arvestatud ainult neid projekte, mis sisaldasid tegevusena lapsehoiuteenust. Algtaseme aluseks võetud tegevused ja sihtrühm ei ole üks ühele võrreldavad ESF-i 2014–2020 perioodi tegevustega (suunatud uute lapsehoiukohtade loomisele ning puudega lastele hoiu ja tugiteenuste pakkumisele), kuid on nendega kõige sarnasemad.

TAT lõppeesmärgist täidetud (%):	100%
TAT lõppeesmärgi täitmise selgitus:	TAT tegevused täidetud vastavalt planeeritud tegevuskavadele. Puudega lastele suunatud tugiteenuste osutamine (rakenduskava väljundinäitaja) saavutustase üle täidetud seoses suurema tugiteenuste vajadusega.

9. Hinnang TAT tulemuslikkusele ja püstitatud eesmärkide saavutamisele¹²

01.01.2015 – 31.12.2015

TATi tegevustega oldi edukalt alustatud. Enamus kavandatud tegevusi oli alguse saanud, kuid tõrkeid esines kavandatud hangete läbi viimisel. Näiteks „Puuetega laste tugiteenuste süsteemi analüüs“ hankekonkurss nurjus, kuna ei esitatud ühtegi pakkumust. Tekkinud olukord siiski lahendati ning uuring kavandati läbi viia 2017. aastal.

TATi elluviimisel oli selgunud, et oli vajalik muuta mõningate tegevuste elluviimise detaile (nt tegevus 1 puhul muuta transporditeenus toetavaks teenuseks tugiisiku- ning lapsehoiu teenusele saamisel, et tagada teenust optimaalselt olemasolevale sihtrühmale) ning eelarvet. Selleks alustati TATi muutmise protsessiga. Raske ja sügava puudega lastele oli alustatud tugiteenuste (transport, lapsehoid, tugiisikuteenus) pakkumist. Oli kavandatud, et vähemalt 100 hooldajat saab vähemalt ühte puudega laste tugiteenust ühe puudega lapse kohta, kuid eduka teavitustöö kaasabil eesmärk ületati – saavutati tase 141 hooldajat.

Peresõbraliku tööandja märgise mudeli üldiste põhimõtete esmaversioon oli valminud.

Tegevuste elluviimise detailid vajasis muutmist ning seetõttu muudeti TATi.

Koostati tegevuskava ja eelarvejaotus aastateks 2016-2017 ning see kinnitati edukalt 15. detsembril 2015.a.

01.01.2016 – 31.12.2016

Puudega laste teenuste pakkumine jätkus ning lisandunud oli 2016. aastal uusi teenuse saajaid. Teenusepakkujatel oli osades maakondades mõningad probleemid, kuid nendele otsiti koostöös SKA-ga lahendusi, et pakkuda veelgi rohkem teenuseid enamatele lastele. Puudega laste tugiteenuste arendamise ja pakkumisega seotud tegevused olid edukalt käivitunud ning teadlikkus teenustest oli jõudnud sihtgrupini ja teenuseid kasutati intensiivselt. Teenuste kvaliteedi kontroll oli oluline tegevus järgmisteks perioodideks, samuti teenuste arendamisega (juhendmaterjalid, uus riigihange, KOV lastekaitsetöötajate hindamisinstrument) seotud tegevused.

Minihange „Puudega laste sotsiaaltoetuste ning haridus- ja sotsiaaltugiteenuste rahastamismudeli välja töötamine“ oli läbi viidud ning töö teostaja viis analüüsi ellu.

Peresõbraliku tööandja mudeli rakendaja leidmiseks viidi läbi riigihange ning mudeli rakendamisega alustas hanke võitnud Civitta. Märgise kommunikatsioonipartneri hange oli läbi viidud ning teostajaks sai Creatum. Märgise mudeli rakendamiseks olid ettevalmistavad tegevused ellu viidud ning koostatud vajalikud dokumendid tööandjate jaoks mudelis osalemisel. Kaasati esimesi piloottööandjaid. Märgise teavituskampaania oli välja töötatud ning vajalikud tooted olid valmistatud.

01.01.2017 – 31.12.2017

Jaanuaris lisandus kaks koordinaatorit, et täita suurenenud töökoormusest tingitud tööjõuvajadus, kuna teenuste mahud olid veel kasvamas. Oluline tegevus oli KOVide nõustamine seoses juhtumiplaanide koostamisega. 2018. aastast suunasid SKA koordinaatorid teenustele lapsi ainult rehabilitatsiooniplaani asemel juhtumiplaanis määratud teenuse vajaduse alusel. Aasta jooksul toimusid suuremad kohtumised nii koostööpartneritega kui tugiteenuste pakkujatega. Koostati kolme tugiteenuse juhendmaterjalid, mis olid abiks KOVile ja koostööpartneritele ning toeks tugispetsialistide koolitamisel. Koostamisel oli lapse vajaduse hindamise vahend, mis pidi hõlbustama KOV lastekaitse töötajal hinnata tugiteenuste vajadust ja võimalikku mahtu. Aasta teises pooles viidi läbi ka uus riigihange uute koostööpartnerite leidmiseks kõikidesse maakondadesse ja Tallinnasse. Lepingud koostati kuni 31.12.2020.

¹² Täidetakse üks kord aastas kumulatiivsel seisuga 31.12.

Peresõbraliku tööandja märgise programm oli täielikult välja töötatud ja rakendunud. 2017. aasta jooksul läbisid programmi algmärgise saamise protsessi 44 tööandjat, kes jõudsid valitud meetmete rakendamisprotsessi. Toimus esimene algmärgiste andmise üritus. Avati ka teine konkurss alates 1. novembrist. Programmi läbiviimist olid toetanud sisukad kommunikatsioonitegevused. Läbi oli viidud kaks meediatgevuste lainet, kus kasutati programmi jaoks välja töötatud meediamaterjale ning korraldati kaasavaid üritusi tööandjatele.

Kogu eelarve vaatest kasutati planeeritud eelarvest 88%. Personalikuludest kasutati ära 96% planeeritud kuludest. Sisulisteks tegevusteks planeeritud kuludest kasutati ära 86% kuludest. Täpsemalt, raske ja sügava puudega laste tugiteenuste arendamisele ja pakkumisele kulus planeeritud kuludest 88%. Peresõbraliku tööandja märgise tegevusele kulus 83% planeeritud kuludest.

01.01.2018 – 31.12.2018

Kuna 2017. aasta teisel poolel viis SKA läbi uue tugiteenuste pakkumise hanke, mis tähendas 2018. aasta alguses uute avalduste vastuvõtmist ja suurenenud töökoormust koordinaatoritele. Muutusid ka hanketingimused, mis tekitasid segadust nii lapsevanemates kui ka koostööpartnerites, mida tuli omakorda selgitada. Kuna uuel hankeperioodil oli olulise tähtsusega erijuhtumite menetlemine, siis selle ümber oli tekkinud palju eriarvamusi ja vääriti mõistmisi, mistõttu olid erijuhtumeid lahendatud ühiselt, meeskonna koosolekutel ja kaasates teenusepakkujaid. Olgugi, et jätkuvalt lisandus uusi lapsi teenustele, siis oli tekkinud teatud määral stabiilsus puudega laste tugiteenuste pakkumise rahalises mahus.

Peresõbraliku tööandja märgise programmiga liitusid 2018. aastal uued tööandja. Aasta lõpuks oli programmist läbi käinud 75 tööandjat, kellest 13 lahkusid juba lõppmärgisega. Oktoobris toimus märgiste andmiseks teine tunnustusüritus. 1. novembrist avati uus (kolmas) konkurss, mida toetasid kommunikatsioonipartneri korraldatud teavitustegevused.

Kogu eelarve vaatest kasutati planeeritud eelarvest 90%. Personalikuludest kasutati ära 95% planeeritud kuludest. Sisulisteks tegevusteks planeeritud kuludest kasutati ära 90% kuludest. Täpsemalt, raske ja sügava puudega laste tugiteenuste arendamisele ja pakkumisele kulus planeeritud kuludest 89%. Peresõbraliku tööandja märgise tegevusele kulus 90% planeeritud kuludest.

01.01.2019 – 31.12.2019

2019 aasta prioriteediks oli kohalike omavalitsusüksuste külastamine, nõustamine ning nende võimekuse kaardistamine. Toimunud kohtumistelt selgus, et suuremat rõhku tulei panna sotsiaal- ja haridusvaldkonna koostööle, mida pidi olema suuteline koordineerima iga kohalik omavalitsus koostöös Sotsiaalkindlustusametiga. Lisaks oli väga olulise tähtsusega teenusevajaduse hindamine ühtsetel alustel.

2019. aasta esimesel poolel tegi SA Innove finantskorrektsiooni otsuse, mille tulemusena luges rakendusüksus mitteabikõlblikuks 5% antud hanke raames esitatud kuludest. Sotsiaalkindlustusamet esitas finantskorrektsiooni otsuse peale 5. aprillil 2019 vaide, mida rakendusüksus SA Innove 03.06.2019 ei aktsepteerinud ning alates augustist oli Tallinna Halduskohtu menetluses haldusasjana Sotsiaalministeeriumi kaebus SA Innove finantskorrektsiooni otsuse tühistamiseks. 2019. aasta lõpul toimunud kohtuistungil otsustati menetlustoiming peatada kuni Euroopa Liidu Kohtule esitatavate, sarnase kohtumenetlusega seotud, küsimuste selgumiseni.

Peresõbraliku tööandja märgise programmiga liitusid 2019. aastal 30 uut tööandjat ning Peresõbraliku tööandja lõppmärgise pälvisid 2019. aastal 24 tööandjat. 21 lõppmärgist omistati 2017. aastal alustanud organisatsioonidele ja 3 2018. aastal alustanud organisatsioonidele. Peresõbraliku tööandja tunnustusüritus toimus 17. oktoobril.

01.01.2020 – 31.12.2020

2020 I poolaastal oli oluline rõhk erinevate tegevuste ümberplaneerimisel seoses eriolukorraga, sh tegevuste ümberkorraldamine peresõbraliku tööandja märgise programmi osas kui ka raske ja sügava puudega lastele tugiteenuste osutamise osas. Eriolukorrale vaatamata alustati raske ja sügava puudega lastele tugiteenuste osutamiseks uue korraldusmudeli konkurssi ettevalmistustega, millega tööd planeeritakse jätkata II poolaastal. Alushariduse ja lapsehoiu järeleuuringuga seotud tegevused

toimused plaanipäraselt. Peresõbraliku tööandja märgisega seotud tegevused olid kohati edasi lükkunud, kuid partneriga koostöös olid tegevused ümber planeeritud ning tegevustega jätkati II poolaastal.

II poolaastal olid tegevused toimunud plaanipäraselt. Põhiliste tegevustena olid muudetud TAT terviktekst eesmärgiga minna 2021. aastast raske ja sügava puudega laste tugiteenuste korraldamisel uuele, KOV rolli suurendavale, korraldusmudelile. 23.12.2020 seisuga oli SKA peadirektori käskkirjadega antud toetust raske ja sügava puudega laste tugiteenuste arendamiseks ja osutamiseks 76-le KOV-le.

Peresõbraliku tööandja märgise tegevused olid samuti toimunud suures osas plaanipäraselt ning I poolaastal edasilükkunud tegevused olid tehtud II poolaastal. Märgise saajate tunnustusüritus, mis oli algselt planeeritud toimuma Sotsiaalministeeriumi Tamme saalis, korraldati ümber virtuaalseks ürituseks seoses COVID-19 suurenenud levikuga. Sellele vaatamata said 34 organisatsiooni lõppmärgised ning 28 organisatsiooni algmärgised. Märgise aredamise teemadel toimusid mitmed kohtumised ning järgneval kahel aastal planeeritakse jätkata sama hankepartneriga.

01.01.2021 – 31.12.2021

2021. aasta tegevuste põhiliseks rõhuasetuseks oli tegevuste lõpetamine ning sujuv TAT-st väljumine. TAT lõppemist toetava tegevusena mindi alates 01.01.2021 üle uuele tugiteenuste korraldamise süsteemile, mille eesmärk oli suurendada KOV rolli. 2021. aasta I pool oli KOV-dele keeruline nii uue korraldusmudeli rakendamiseks kui ka KOV siseste ümberkorralduste tegemisel. Probleeme valmistas ka aruandlus, kus vajati olulist tuge SKA projektmeeskonnalt. Aasta teises pooleks oldi teenuste korraldamisega harjunud ning probleeme ei esinenud ka aruandlusega seoses.

Arendustegevuste osas tehti koostööd SKA erinevate talitustega, et tagada võimalikult sujuv projektist väljumine. Koostööd tehti ka kevadel SoM erivajadustega laste reformi töörühmaga.

Varasemalt 2021. aastasse planeeritud TAT tegevuste mõjuanalüüs planeeriti ümber 2023. aasta teise poolaastaks (planeeritakse pikendada ka abikõlblikkuse perioodi vastavalt), kuna uue korraldusmudeli osas analüüsi tegemisel oli oluline vaadelda seda pikema aja vältel.

Peresõbraliku tööandja märgise mudeli rakendamisega ei esinenud olulisi muudatusi lisaks uutele märgise saajatele teisel poolaastal toimunud tunnustusüritusel. Otsiti võimalusi jätkata mudeli rakendamist ka peale ESF perioodi lõppu.

01.01.2022 – 31.12.2022

2022. aasta põhiliseks fookuseks oli TAT tegevuste lõpetamine ning KOVidele tugiteenuste tagamise üleandmine täies mahus. Valmituti ka jätkutoe tagamiseks SKA nõustamise vaates, eesmärgiga pärast ESF perioodi lõppemist tagada SKA nõustamisüksuse piisav pädevus KOVidele nõu andmiseks. Aasta jooksul koondati kokku ka sisend KOV esindajatelt nende toevajaduste kohta peale ESF rahastusperioodi lõppu. Saadud sisendi põhjal planeeriti tegevused tugiteenuste arendamiseks. Peresõbraliku tööandja märgise rakendamiseks kuulutati välja nii märgise rakendaja kui ka kommunikatsioonitegevuste läbivijja leidmiseks riigihanked.

01.01.2023 – 31.12.2023

2023. aastal lõpetati viimaseid tegevusi ning tegeleti projektist väljumisega. Puudega laste tugiteenuste arendamise vaates toetati projektist väljumist läbi konverentsi ja seminaride korraldamise puudega lastega töötavatele inimestele. Samuti toodeti juhendmaterjale. Sotsiaalkindlustusamet oli toeks kohalikele omavalitsustele raske ja sügava puudega laste tugiteenuste planeerimisel ja osutamisel KOV vahenditest. 2023. aastal uuendati ka 2017. aastal loodud lapse abivajaduse käsiraamatut ja kolmnurka, et toetada lapse abivajaduse paremat hindamist ning valdkondade ülese toet paremat pakkumist. Uuendatud materjali KOVideni jõudmist toetas lasteabi veebiarendus (loodi eraldi lapse heaolu hindamise alamleht), trükitud plakatid ning kalendermärgmikud sihitatult lastega töötavatele spetsialistidele.

2023. aastal arendati edasi kaugtõlketeenust, kuid siiski ei kasutanud kaugtõlketeenust ükski laps.

Peresõbraliku tööandja märgise tegevused käivitati taas. Uue hankepartneriga ajakohastati programmi sisuline pool ning võeti vastu 20 uut organisatsiooni. Märgise tegevused on planeeritud jätkuma uue

perioodi vahenditest ning paralleelselt tegevuste elluviimisega planeeriti ka ESF-st väljumist ning peresõbraliku tööandja märgise jätkusuutlikkuse tagamist ka peale ESF vahendite abikõlblikkuse lõppu.

2023. aastal oli planeeritud viia ellu TATi tulemuslikkuse hindamise (eelkõige tugiteenuste osutamise muudatuste mõju hindamine), kuid paraku ei laekunud hanketele ühtegi pakkumist ning lühikese ajaraami tõttu ei olnud võimalik korraldada ka uut hanget. Sellest tulenevalt jäi nimetatud tegevus teostamata. Tegevuse ärajätmine ei omanud olulist mõju kogu TAT tegevustele, kuna kõik muud TAT-s planeeritud tegevused olid abikõlblikkuse perioodil ellu viidud ning rakenduskava ja TAT spetsiifilised väljundinäitajad olid täidetud. Enne tegevuse ärajätmise lõplikku otsuse tegemist konsulteeriti ka rakendusüksusega, kelle seisukoht oli, et kuna TAT eesmärgid olid täidetud ja sihtgrupp kaasatud, siis järeluuringu ärajäämine ei mõjutanud TAT eesmärkide täitmist.

10. TAT mõju läbivatele teemadele¹³

Läbiv teema	Kavandatud mõju (märkida ristiga)		Tegelik mõju (märkida ristiga)	
	Jah	Ei	Jah	Ei
Regionaalareng	X		x	
Selgitus: Tugiteenuste hanke koostamisel on lähtutud põhimõtetest, et meede toetaks piirkondade terviklikust ja sidusust. Samuti arvestatakse hankedokumendi väljatöötamisel sisupõhimõtetes kohaliku tasandi nõudlusega lapsehoiu- ja hoolekandeteenuste järele ning muid sarnaseid põhimõtteid.				
Infoühiskond	X		x	
Selgitus: Parandatud on elektrooniliste materjalide, info kättesaadavust, täiendades Sotsiaalkindlustusameti veebilehte asjakohase infoga.				
Riigivalitsemise	X		x	
Selgitus: Raske ja sügava puudega lastele on alustatud tugiteenuste pakkumist, mis on mõjutamas avalike teenuste kättesaadavust ja kvaliteeti.				
Võrdsed võimalused				
sh sooline võrdus	X		x	
Selgitus: Raske ja sügava puudega lastele tugiteenuste pakkumine mõjutab soolise võrdõiguslikkuse edendamist ning võrdsete õiguste ja võimaluste loomist.				
sh võrdne kohtlemine	X		x	
Selgitus: hanke koostamisel, tugiteenuste kavandamisel koheldakse erinevas vanuses lapsi võrdselt, tugiteenust saama on oodatud teenusesaajad sõltumata nende soost, rassist, rahvusest, usulisest veendumusest ja seksuaalsest sättumusest.				

11. Toetuse saaja hinnang partnerluse toimimisele¹⁴

01.01.2015 – 31.12.2015

TATi partneriks oli Sotsiaalkindlustusamet. Olemasolev hinnang partnerluse toimimisele oli hea. Toimunud olid mitmed koostöökohtumised ning arutelud.

Koostöökohtumised toimusid näituseks: 5. märts (hanke „Raske ja sügava puudega lastele tugiteenuste osutamine“ tingimuste arutelu), 14. mai (seireandmete kogumine) jne. TATi partner Sotsiaalkindlustusamet tegeles tugiteenuste pakkumise korralduse ja arendamisega (arendusküsimused koostöös Sotsiaalministeeriumiga). Lisaks projektijuhile oli Sotsiaalkindlustusametis tööle asunud neli regionaalset koordinaatorit.

¹³ Täidetakse üks kord aastas kumulatiivselt seisuga 31.12

¹⁴ Täidetakse juhul, kui TAT tegevuste elluviimisele on kaasatud partnerid või on ettenähtud koostöö, mis on eelduseks TAT eesmärkide saavutamisele.

Sotsiaalministeeriumi ja Sotsiaalkindlustusameti vaheline partnerlus toimis. Tekkinud küsimusi arutati konstruktiivselt, kas töökoosoleku vormis või e-kirja/telefonisuhtluse teel.

Administratiivsete küsimuste arutamiseks ning juhendamiseks oli läbi viidud töökoosolekuid. Arutatud oli osalejate andmekorjet puudutavaid küsimusi, eelarve täitmist ja teisi olulisi TATi rakendamisega seotud administratiivseid küsimusi (13.10.2015, 10.12.2015). Lisaks oli läbi viidud teavitustöödeid tutvustav arutelu (13.10.2015).

01.01.2016 – 31.12.2016

Sotsiaalkindlustusamet oli iseseisev ja aktiivne tegevuste ellu viija. Koostöö Sotsiaalkindlustusametiga oli sage ning produktiivne. Toimunud olid kohtumised teenuste pakkumise probleemide üle vaatamiseks ning nendele lahenduse leidmiseks. RA-I oli ülevaade partneri tegevustest. Sotsiaalkindlustusamet töötas efektiivselt ja eesmärgipäraselt ning oli fokusseeritud veelgi parema ja laialdasema teenuse pakkumise suunas. Teenuste pakkumine oli aktiivne ning Sotsiaalkindlustusamet tuli toime suurenenud teenuse tagamise vajadusega. Sotsiaalkindlustusametil oli olemas hea praktiline teave tegevuste elluviimisest ja sellega kaasnevatest takistustest, mille osas oli edastanud tagasisidet regulaarselt ka Sotsiaalministeeriumile.

01.01.2017 – 31.12.2017

Sotsiaalkindlustusamet koordineeris teenuste pakkumist laienenud koordinaatorite koosseisus, kuna teenuste pakkumise vajadus ei leidnud veel küllastumist ning teenuse saajaid lisandus pidevalt juurde, mis tõi kaasa ka suurema töökoormuse. Sotsiaalkindlustusamet toetas teenuse pakkujaid ning nõustas ja aitas kohalikke omavalitsusi teenuste kättesaadavuse tagamisel. Teenuste arendustegevuste osas toimusid Sotsiaalministeeriumiga kohtumised ning vajalike materjalide sisu ja teostamise ajakava oli läbi räägitud ja kokku lepitud.

Sotsiaalkindlustusametiga toimusid regulaarsed kvartaalsed kohtumised, et vaadata üle teenuste arendamise ja pakkumise hetkeseise. Sotsiaalkindlustusamet oli välja kujunenud heaks partneriks tugiteenuste pakkujatele, olles tugiteenuste üldise kvaliteedi pideva arendamise ja parendamise edasiviija.

Peresõbraliku tööandja märgise programmi rakendaja ning kommunikatsioonipartner olid sisulised ja aktiivsed partnerid programmi süsteemsel ja läbimõeldud välja töötamisel, rakendamisel ja teavitustegevuste ellu viimisel.

01.01.2018 – 31.12.2018

Sotsiaalkindlustusamet tegutses eesmärgil, et teenuste pakkumine oleks võimalikult ökonoomne aga vajadustele vastav. Teenuse saajate vajadused olid väga erinevad nii mahus kui teenuste osas. Uus hankeperiood tõi kaasa ka lapsevanematele uue avalduse esitamise kohustuse, mille suure mahuga Sotsiaalkindlustusamet tegeles aasta alguses. Sotsiaalkindlustusamet tegeles aktiivselt kohalike omavalitsustega nõustamisega. Sotsiaalkindlustusamet tegeles pidevalt ja põhjalikult teenusepakkujate tegevuste järelevalvega, kuna esines teenuste rahastamise väärkasutust, mistõttu Sotsiaalkindlustusamet oli oma tähelepanu suunanud selle takistamiseks.

Korraldati SKA-ga regulaarseid kohtumisi, et pidevalt hoida fookust ka arendustegevustel ning anda pidevalt infot ka Sotsiaalministeeriumi poolt juhitud muudatustest, et mõlema tegevused oleksid kooskõlas.

Peresõbraliku tööandja märgise rakendaja oli jätkuvalt täitnud oma kohustusi kvaliteetselt ning kaasanud programmi uusi tööandjaid. Programmi uuringust ilmnenuid soovitude kohaselt oli märgise rakendaja viinud ellu mitmeid muudatusi, mis parandasid osapoolte rahulolu ning programmi kvaliteeti. Hangitud kommunikatsioonipartner viis ellu planeeritud teavitustegevused ning panustas programmi levitamisse.

01.01.2019 – 31.12.2019

Sotsiaalkindlustusamet tegutses aktiivselt püstitatud eesmärkide saavutamiseks. 2019 aasta prioriteediks oli kohalike omavalitsustega kohtumised, nende nõustamine ja võimekuse kaardistamine. Toimusid regulaarsed kohtumised Sotsiaalkindlustusameti ja Sotsiaalministeeriumi vahel ning

Sotsiaalkindlustusamet järgis Sotsiaalministeeriumi poolt antud suuniseid oma tegevustes. Suureks väljakutseks oli SA Innove finantskorrektsiooni otsus ning sellega seotud Tallinna Halduskohtu menetlus.

Peresõbraliku tööandja märgise rakendaja kui ka kommunikatsioonipartner olid koostööaltid ning tegutsesid eesmärgipäraselt. Toimus üks kolmepoolne koostöökohtumine, kuid nähti vajadust regulaarseteks kohtumisteks, mille eesmärk oli tõhustada ning muuta sujuvamaks märgise rakendaja, kommunikatsioonipartneri ning Sotsiaalministeeriumi omavahelist koostööd. Regulaarseid kolmepoolseid kohtumisi planeeritakse 2020. aastal.

01.01.2020 – 31.12.2020

Aasta algusest olid toimunud aktiivsed koostöökohtumised SKAga. Arutati suures osas planeeritud väljumisega seotud tegevusi, et tagada TAT-st võimalikult sujuv väljumine. Seoses märtsis väljakuulutatud eriolukorraga korraldati ümber tugiteenuste osutamine. II poolaastal oli koostöö suunatud raske ja sügava puudega lastele tugiteenuste osutamise korraldusmudeli muutmisele. Koostöö sujus hästi. Peresõbraliku tööandja märgise 2020 aastal programmi sisenejate osas olid tegevused seoses eriolukorraga edasi lükatud ning planeeritud juuni keskele. Partnerid olid tihedas koostöös eriolukorrast tingitud ümberkorralduste tegemisel. II poolaastal toimus tihe koostöö hankepartneriga seoses märgise rakendamise arendamisega ning ka programmi rakendamise jätkamisega aastatel 2021 – 2022.

01.01.2021 – 31.12.2021

2021. aastal toimusid mitmed koostöökohtumised Sotsiaalkindlustusametiga seoses muutunud tugiteenuste korraldamise süsteemiga. Kohtumiste põhieesmärk oli ülevaate saamine kohalike omavalitsuste toimetulekust ESF vahenditest tugiteenuste korraldamisel, sh nii heade praktikate jagamine ja kitsaskohtade väljatoomine. Teisel poolaastal oli planeeritud ka tugiteenuste kirjelduste uuendamine. Tugiteenuste kirjelduste uuendamisega küll alustati, kuid seoses erivajadustega laste reformiga, olid tegevus peatunud. Teenuste kirjeldused planeeriti üle vaadata 2022. aasta I pooles, et need vastaksid reformi tegevustele.

Koostöö sujus hästi ka pärast projektijuhi vahetust. Kaugtölketeenuse pakkumine lastele ei olnud väga aktiivselt käivitunud, kuid koostöö SKA projektijuhiga oli hea.

01.01.2022 – 31.12.2022

Põhiliseks koostöö fookuseks oli raske ja sügava puudega lastele tugiteenuste osutamise rahalise toetuse lõpetamine ning KOV ettevalmistused rahastusperioodi lõpetamiseks. Koostöö toimis hästi.

01.01.2023 – 31.12.2023

Lähtudes asjaolust, et tugiteenuste osutamine oli kohalike omavalitsuste korraldada ja rahastada, olid põhilisteks tegevusteks kohalike omavalitsuste toetamine ning tugiteenuste arendamine (eelkõige juhendmaterjalide ajakohastamise ning võrgustikule suunatud kohtumiste korraldamine). Koostöö Sotsiaalkindlustusameti ning Sotsiaalministeeriumi vahel sujus latusalt.

NB! Koos seirearuandega esitatakse eelarve täitmise aruanne (lisa 2)

	Nimi	e-post	Kuupäev
Aruande koostaja	Alice Juurik	Alice.juurik@sm.ee	

Kinnitus esitatud andmete õigsuse kohta

	Nimi	Allkiri	Kuupäev
Allkirjaõiguslik isik	Hanna Vseiov	digitaalne	

Täidab meetme rakendusüksus

Aktsepteerin aruande:			
Nimi	Ametikoht	Allkiri	Kuupäev

Kinnitan aruande:			
Nimi	Ametikoht	Allkiri	Kuupäev